

EUROJUST

Vuosikertomus 2015

Criminal justice across borders

Eurojust supports national authorities in the efficient coordination of investigations and prosecutions of serious and organised cross-border crime

© Eurojust, 2016

Tämä julkaisu kattaa 1. tammikuuta 2015 ja 31. joulukuuta 2015 välisen ajan

Luettelonumero: QP-AA-16-001-FI-N

ISBN: 978-92-9490-075-3

ISSN: 2443-664X

DOI: 10.2812/82590

Tiedustelut:

Puhelin: + 31 70 412 5000

Sähköposti: info@eurojust.europa.eu

Verkkosivusto: www.eurojust.europa.eu

Vuosikertomus 2015

Eurojustin vuosikertomus 2015 on käännetty suomeksi alkuperäisestä englanninkielisestä versiosta.

Sisällysluettelo

14

26

54

Alkusanat.....	7
Tiivistelmä	9
Eurojust lyhyesti.....	13

1. Eurojustin välineet

1.1 Eurojustin koordinaatiokokoukset.....	15
1.2 Eurojustin koordinaatiokeskukset	16
1.3 Eurojustin asianhallintajärjestelmä	17
1.4 Eurojust ja yhteiset tutkintaryhmät	18
Vuoden tapahtumat	24

2. Eurojustin tapaukset

2.1 Ensisijaisten rikollisuuden alojen käsittely Eurojustissa.....	27
2.1.1 Terrorismi.....	28
2.1.2 Kyberrikokset.....	32
2.1.3 Laittoman maahantulon järjestäminen.....	34
2.1.4 Ihmiskaupparikokset.....	35
2.1.5 Petokset.....	37
2.1.6 Korruptiorikokset.....	39
2.1.7 Huumausainerikokset	40
2.1.8 Liikkuvien järjestäytyneiden rikollisryhmien tekemät omaisuusrikokset	42
2.2 Eurojustin tuki muilla rikollisen toiminnan aloilla	44

2.2.1 Rahanpesurikokset	44
2.2.2 EU:n taloudellisiin etuihin vaikuttavat rikokset (PIF-rikokset).....	44
2.2.3 Merirosvot.....	44
2.2.4 Ympäristörikokset.....	45
2.2.5 Lapsiin kohdistuva rikollisuus	45

2.3 Eurojustin yhteistyösuhteet

2.3.1 Yhteistyö Europolin kanssa.....	46
2.3.2 Yhteistyö OLAFin kanssa	46
2.3.3 Yhteistyö kolmansien maiden kanssa.....	47

Lähikuvassa operaatio Vertigo

3. Haasteet ja parhaat käytännöt

3.1 Toimivaltaristiriidat	57
3.2 Tietojen säilytys.....	59
3.3 Valvotut läpilaskut.....	60

Vuoden painopisteala: Rikoshyödyn jäädyttäminen, takavarikointi ja palauttaminen.....

4. Eurojustin hallinto

4.1 Tuki operatiiviselle ja strategiselle työlle.....	67
4.2 Talousarvio ja henkilöstö	69
4.3 Ulkoinen viestintä	69
4.4 Eurojustin uudet toimitilat	70

5. Eurojust ja toimijaverkostot

- 5.1 Euroopan oikeudellinen verkosto.....73
5.2 JIT- asiantuntijaverkosto.....73

- 5.3 Joukkotuhonnan vastainen verkosto75
5.4 Neuvoa-antava ryhmä.....75

Teema: Arviointi ja tulevaisuudennäkymät.....78

Neuvoston päätelmien seuranta81

Taulukot ja luvut

Eurojust fights serious, cross-border organised crime.....	4
Tapaukset vuosina 2002 - 2015	10
Kahdensiväiset ja monensiväiset tapaukset vuosina 2011 - 2015.....	10
Kahdensiväiset ja monensiväiset tapaukset jäsenmaittain	11
Pyyntöjä esittäneet/vastaanottaneet jäsenvaltiot	11
Eurojust at work in 2015.....	12
Koordinaatiokokoukset	15
Koordinaatiokokouksiin osallistuneet kolmannet valtiot, yhteistyökumppanit ja kansainväliset järjestöt.....	16
Koordinaatintikeskukset	17
28 Eurojust National Coordination Systems.....	18
Yksi yhteinen tutkintaryhmä voi tukia useampaa kuin yhtä rikosalaa	19
JIT-rahoitus jäsenmaittain, joulukuu 2009 - joulukuu 2015	21
Eurojust and joint investigation teams	22
Eurojustin tärkeimmät rikostyytit	28
Eurojustin tapauksiin osallistuneet kolmannet valtiot, yhteistyökumppanit ja kansainväliset järjestöt.....	48
Eurojust cooperation with third States.....	49
Kolmansiiin maihin liittyvät pääasialliset rikostyytit	51
Kymmenen yleisintä kolmatta maata Eurojustin käsittelemissä tapauksissa	52
Yhteysyyttäjien vuosina 2010 - 2015 käsittelemät tapaukset.....	53
Pidätysmääräystapaukset	61
Eurojust organigram	67
Funding joint investigation teams.....	74
13 artiklan tapaukset	79

Eurojust fights serious, cross-border organised crime

Early involvement of Eurojust facilitates the coordination of investigations and prosecutions. Eurojust enables effective and efficient cooperation between Member States' competent national authorities in bringing criminals to justice.

Eurojust supports EU Member States by:

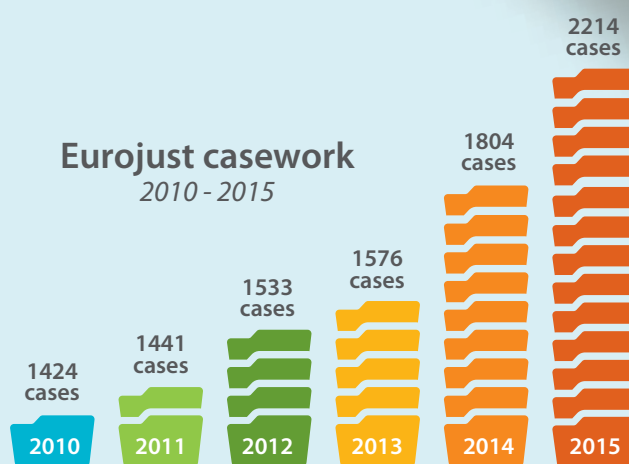

Coordinating cross-border investigations and prosecutions; assisting with conflicts of jurisdiction and gathering of evidence

Facilitating execution of EU legal instruments, such as the European Arrest Warrant (EAW), confiscation and freezing orders, setting up joint investigation teams (JITs), and more

Eurojust casework 2010 - 2015

Lyhenteet

CBRNE	Kemialliset, biologiset ja radiologiset aineet sekä räjähteet
CJEU	Euroopan unionin tuomioistuin
CMS	Asianhallintajärjestelmä
COSI	Sisäisen turvallisuuden operatiivisen yhteistyön pysyvä komitea
EAW	Eurooppalainen pidätysmääräys
EIO	Eurooppalainen tutkintamääräys
EJN	Euroopan oikeudellinen verkosto
EJTN	Euroopan juridinen koulutusverkosto
ENCS	Eurojustin kansallinen koordinaatiojärjestelmä
EMPACT	Euroopan monialainen rikosuhkien torjuntafoorumi
EPPO	Euroopan syyttäjänvirasto
FTF	Terrorismiin syyllistyvät vierastaistelijat
JIT	Yhteinen tutkintaryhmä
JSB	Eurojustin yhteinen valvontaviranomainen
LoR	Oikeusapupyyntö
MLA	Keskinäinen oikeusapu
MOCCG	Liikkuva järjestäytynyt rikollisryhmä
MPJM	Merirosvouden oikeudellinen valvonta
MTIC	Karusellipetos
NCBC	Takavarikointi ilman tuomiota
NPS	Uudet psykoaktiiviset aineet
OAP	Operatiivinen toimintasuunnitelma
OCC	Päivystävä koordinaatio
OCG	Järjestäytynyt rikollisryhmä
OPC	Järjestäytynyt omaisuusrikollisuus
PIF	Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaaminen
SOCTA	Vakavan järjestäytyneen rikollisuuden uhka-arvio
TCM	Terrorismia koskevien tuomioiden seuranta
TE-SAT	Terrorismin tilannetta ja suuntauksia Euroopan unionissa koskeva selvitys
TFEU	Sopimus Euroopan unionin toiminnasta
THB	Ihmiskaupparikokset
VAT	Arvonlisävero

Eurojust-päätös

Eurojust-yksikön perustamisesta vakavan rikollisuuden torjunnan tehostamiseksi 28. päivänä helmikuuta 2002 tehdystä neuvoston päätöksestä, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Eurojustin vahvistamisesta 16. päivänä joulukuuta 2008 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2009/426/YOS, käytetään vuosikertomuksessa nimitystä ”Eurojust-päätös”. Neuvoston pääsihteeristön laatima [Eurojust-päätöksen konsolidoitu versio](#) on saatavilla tiedotussyistä.

Raportin sisältämät tilastot Eurojustin tapauksista tuotettiin Eurojustin asianhallintajärjestelmän tiedoilla. Luvut laskettiin 14. tammikuuta 2016, ja tulos on sen hetken mukainen. Johtuen tapausten käynnissä olevasta käsittelystä, eroja aiempiin lukuihin voi olla olemassa.

Suoraviivaistettu ja vuorovaikutteinen yhteistyö parantaa operatiivisia tuloksia, vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen täytäntöönpanoa ja keskinäisen luottamuksen luomista Euroopan unionin toimivaltaisten kansallisten viranomaisten välillä.

Alkusanat

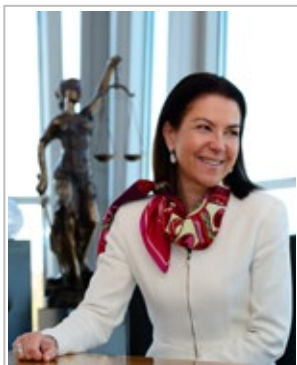
Minulla on ilo esitellä Eurojustin 14. vuosikertomus, jossa kerrotaan Eurojustin tapauksista ja strategisista toimista rajat ylittävän vakavan rikollisuuden toiminnassa sekä Eurojustin organisaation kehittämistä jäsenvaltioiden toiveiden, muuttuvien oikeudellisten puitteiden ja talousarvion vaatimusten mukaisesti.

Eurojustin käsittelemien tapausten määrä kasvaa vuosi vuodelta, eikä vuosi 2015 ollut poikkeus. Jäsenvaltiot pyysivät Eurojustin apua 2 214 tapauksessa, mikä tarkoittaa 23 prosentin kasvua vuoteen 2014 verrattuna. Tilastot osoittavat, että Eurojustin työ on tarpeellista, tunnustettua ja arvostettua. Kolmansien maiden kasvava osallistuminen Eurojustin tapauksiin on osoitus rikoksen rajat ylittävistä luonteesta.

Eurojustin koordinaatiokokousten ja -keskusten käyttö kasvoi huomattavasti. Yhteisten tutkintaryhmien käyttö tulee tutummaksi kolmansille maille, ja niiden osallistuminen ryhmiin Eurojustin tuella on kasvussa. Tehostettu ja interaktiivinen yhteistyö luo parempia operatiivisia tuloksia ja lisää vastavuoroista tunnustamista luoden keskinäistä luottamusta jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välille.

Strategisella tasolla Eurojustin työtä on edistänyt erikoissyyttäjien, kuten Eurojustin kansallisten terrorismin vastaisen toiminnan yhteyshenkilöiden ja JIT-asiantuntijaverkoston yhteyshenkilöiden verkostointikokoukset. Kyberrikollisuus on kasvava rikollisuuden osa-alue, jonka torjunnassa havaittiin tarvetta aiheeseen erikoistuneiden syyttäjien verkostolle. Tiedonvaihto haasteista ja parhaista käytännöistä, esimerkiksi todisteiden keräämisestä ja toimivaltatiridoista, on tuonut näkyviä tuloksia luoden yhteistyökanavia, tietojen yhdistämistä ja pitäviä tuomioita.

Eurooppalaisten turvallisuus- ja maahanmuuttoagendojen prioriteettien mukaisesti ja ottaen huomioon terrori-iskujen ja ennennäkemättömän maahanmuuttokriisin, Eurojust näki vuonna 2015 huomattavaa kasvua tapauksissa, jotka koskevat terrorismia, kyberrikollisuutta ja laittoman maahantulon järjestämistä. Kasvussa olevien rikollisuusilmiöiden ja -rakenteiden torjunta vaatii monialaista lähestymistä, vankkaa yhteistyötä oikeus- ja sisäasioiden virastojen välillä sekä tehostettua yhteistyötä kolmansien maiden kanssa. Eurojustin

kyberrikollisuusasiantuntijan nimittäminen läheiseen yhteistyöhön EC3:n kanssa, Sveitsin vastanimetty yhteyssyyttäjä ja laajeneva yhteyshenkilöverkosto kolmansissa maissa ovat askelia oikeaan suuntaan.

Järjestäytyneet rikollisryhmät rahoittavat toimintaansa rikoksista saaduilla huomattavilla tuotoilla ja sijoittavat pestyn rahan uudestaan lailliseen talouteen. Rikoksesta hyötymisen estäminen on tehokas tapa torjua rikollisia rakenteita. Siksi Eurojustin vuoden 2015 painopistealaa oli rikoksen tuoton jäädyttäminen, takavarikointi ja palauttaminen sekä asiaan liittyvien haasteiden kuvaaminen ja toiminnan edistäminen yhdenmukaistamalla lakeja ja käytäntöjä.

Eurojust otti ilomielin vastaan ulkopuolisen arvioinnin tulokset, jotka täydentävät jäsenvaltioiden suosituksia keskinäisten arviointien kuudennelta kierrokselta. Kollegio pyrki aktiivisesti parantamaan Eurojustin palveluja, sisäisiä rakenteita ja toimintatapoja ottaen myös huomioon myönteisen palautteen, jota arvioinneista oli saatu.

Eurojust seuraa suurella mielenkiinnolla uuden Eurojust-asetuksen muodostamisprosessia ja osallistuu keskusteluun kokemuksensa avulla. Eurojust seuraa myös kehitystä, joka koskee sen yhteistyökumppania Europolia sekä Euroopan syyttäjänvirastoa, tulevaa tekijää EU:n oikeudellisessa ja lainvalvonnallisessa yhteistyössä. Uskomme, että EU:n lainsäätäjien antamat lisävaltuudet johtavat parempaan synergiaan ja antavat Eurojustin saavuttaa täyden potentiaalinsa.

Eurojustilta odotetaan jokainen vuosi enemmän, ei vähemmän. Siitä huolimatta vuonna 2016 talousarvion rajoitteet haittaavat Eurojustin työtä ensimmäistä kertaa. Eurojust käsittelee vajetta yhdessä EU:n talousarvioviranomaisten kanssa ja tulee olemaan paremmissa asemassa optimoidakseen resurssien jakamisen operatiiviselle työlle, arvioidakseen tarkeysjärjestyksiä talousarvion puitteissa ja saavuttaakseen tarvittavaa lisätehokkuutta, jota sidosryhmien lisääntyvien odotusten täyttäminen vaatii.

Minulle henkilökohtaisesti oli suuri kunnia, että kollegio valitsi minut jälleen Eurojustin puheenjohtajaksi. Olen varma, että yhteistyössä varapuheenjohtajien ja kollegion kanssa Eurojust jatkaa kehittymistään juridisen ja oikeudellisen asiantuntemuksen keskuksena.

Michèle CONINSX
Eurojustin puheenjohtaja

Eurojustin jäsenten muodostama kansallinen kollegio vuonna 2015

Michèle Coninx, Belgium

Kamen Mihov, Bulgaria

Lukáš Starý, Czech Republic

Jesper Hjortenber, Denmark

Klaus Meyer-Cabri, Germany

Raivo Sepp, Estonia

Frank Cassidy, Ireland

Nikolaos Ornerakis, Greece

Francisco Jiménez-Villarejo, Spain

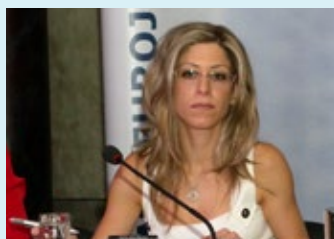
Frédéric Baab, France

Josip Čule, Croatia

NM for Italy not appointed in 2015

Katerina Loizou, Cyprus

Gunārs Bundzis, Latvia

Laima Čekelienė, Lithuania

Olivier Lenert, Luxembourg

László Venczl, Hungary

Donatella Frendo Dimech, Malta

Han Moraal, Netherlands

Gabriela Hornbeck, Austria

Mariusz Skowroński, Poland

António Cluny, Portugal

Daniela Buruiană, Romania

Malči Gabrijelčič, Slovenia

Ladislav Hamran, Slovak Republic

Piia Vottonen, Finland

Leif Görts, Sweden

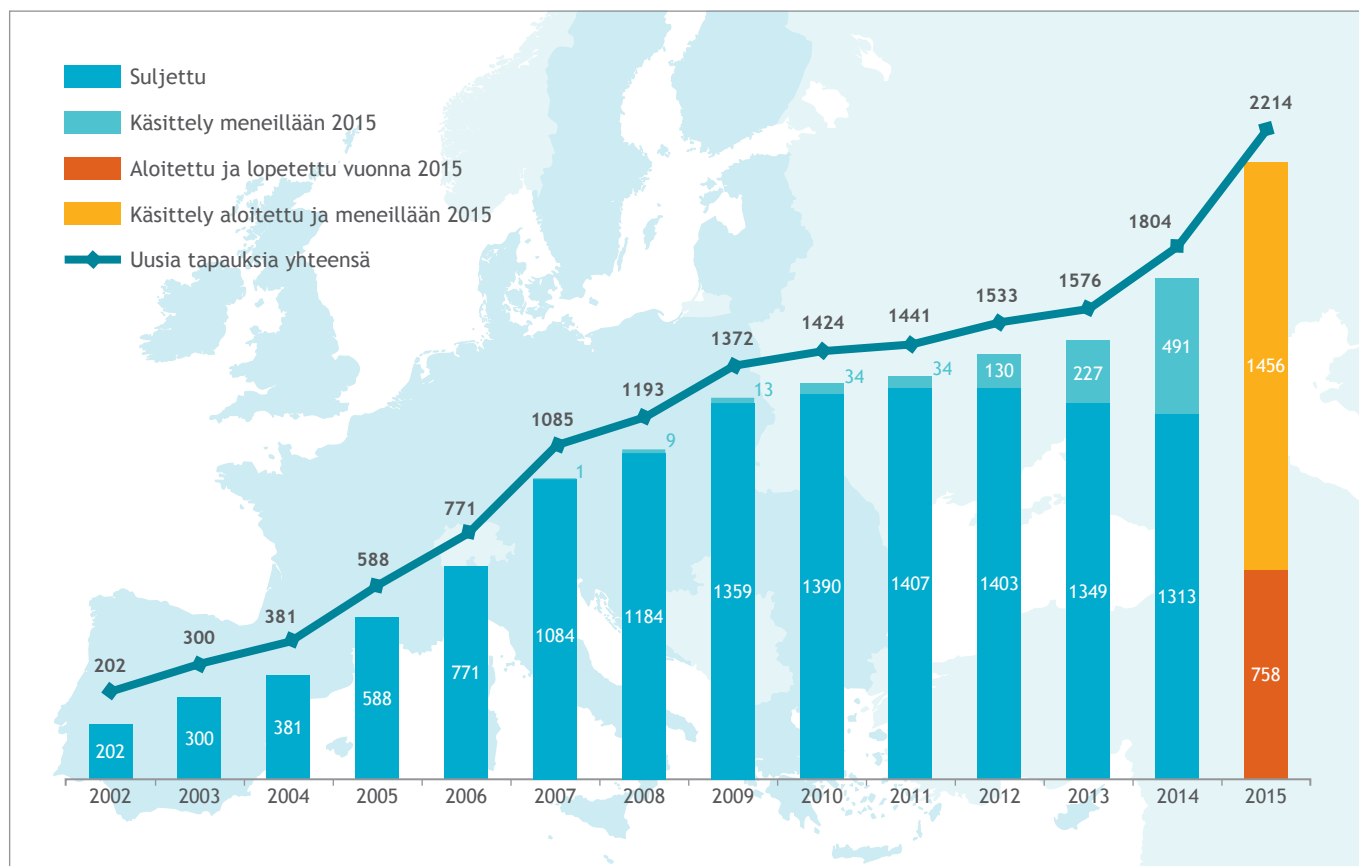
Frances Kennah, UK

Tiivistelmä

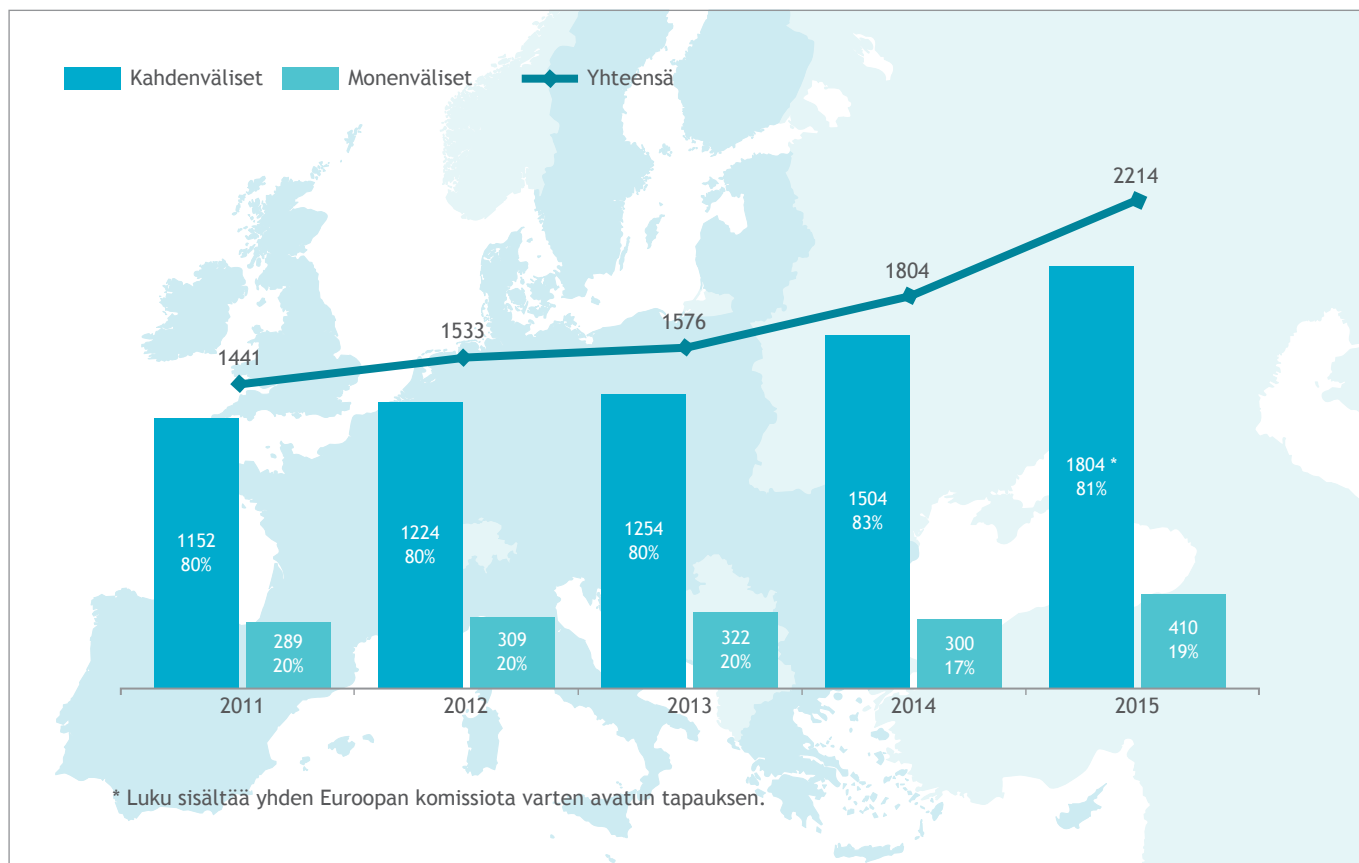
- ▶ **Tapausten määrä**, joissa pyydettiin Eurojustin apua, kasvoi 23 prosenttia. Vuonna 2014 tapauksia oli 1 804 ja vuonna 2015 tapauksia oli 2 214. **Kolmannet maat** olivat osallisina 298 tapauksessa.
- ▶ **Tapausten määrä** lisääntyi terrorismin, kyberrikollisuuden, laittoman maahantulon järjestämisen, ihmiskaupparikosten, petosten, korruption ja MOCG-ryhmien toiminnan aloilla.
- ▶ Koordinaatiota käytettiin enemmän: **koordinaatiokokouksia** pidettiin 274 (39 prosentin kasvu vuodesta 2014) ja **koordinaatiokeskuksia** järjestettiin 13.

Europolin (99), OLAFin (5) ja kolmansien maiden (67) osallistuminen koordinaatiokokouksiin lisääntyi.
- ▶ Eurojustin tukemien **yhteisten tutkintaryhmien** määrä oli 120, joista 46 oli uusia. Eurojust tuki taloudellisesti 68:aa yhteistä tutkintaryhmää. Ensimmäinen yhteinen tutkintaryhmä OLAFin kanssa perustettiin, ja kolmansien maiden osallistumisessa nähtiin taas kasvua.
- ▶ Eurojust auttoi **eurooppalaisten pidätysmääräysten** täytäntöönpanossa 292 tapauksessa.
- ▶ Eurojust kannatti **kyberrikollisuusasiantuntijan** nimittämistä EC3:een ja tunnisti tarpeen **kyberrikollisuuteen erikoistuneiden syyttäjien ja tuomarien verkostolle**.
- ▶ Eurojust tuki **hotspot-toimintamallin** kehitystä, kokosi **työryhmän käsittelemään laittoman maahantulon** järjestämistä ja allekirjoitti yhteisymmärryspöytäkirjan EUNAVFOR MEDin kanssa.
- ▶ Eurojust järjesti **strategiaseminaarin** toimivaltatiridoista ja työpajan tietojen säilytyksestä **neuvoa-antavan ryhmän** kokousten lisäksi.
- ▶ Eurojustin **kokoukset vuonna 2015**:
 - vuosittainen strategiakokous ja taktinen kokous terrorismista
 - taktinen kokous ja tapauskohtainen kyberrikollisuuskokous
 - strategiakokous ihmiskaupparikoksista
 - kokous merirosvoudesta
 - kokous oikeudellisesta yhteistyöstä suurissa urheilutapahtumissa
 - strategiaseminaari EU:n ja USA:n välisistä luovutussopimuksista ja keskinäisen oikeusavun käytöstä (*Application of the MLA and Extradition Agreements between the EU and the USA*)
- ▶ Eurojustin **julkaisut vuonna 2015**
 - *Terrorismia koskevien tuomioiden seurantaraportti*
 - Kolmas *Terrorismiin syyllistyvät vierastaistelijat* -raportti.
 - Yhteenveto edellisestä *Terrorismiin syyllistyvät vierastaistelijat* -raportista
 - *CBRNE-käsikirja*
 - *THB-tapausten syyttäminen, kun tarkoitus on ollut työvoiman hyväksikäyttö* -raportti.
 - *NPS-tapausten syyttämistä koskevan päätöksen vaikutus* -raportti
 - *Menettelylliset ja oikeudelliset seikat liittyen MOCG-ryhmiin* -raportti
 - *Merirosvouden oikeudellinen valvonta*, numero 2
 - *Suurten urheilutapahtumien parhaiden käytäntöjen opas*
 - *Eurojustin tapaukset toimivaltariidoista 2009 - 2014* -raportti
 - *Eurojustin kokemus rikoksella saatujen varojen palauttamisesta* -raportti
- ▶ Eurojustin painopistealueet vuonna 2015 olivat **toimivaltatiridat, tietojen säilytys ja valvottu läpilaskut**.
- ▶ **Eurojustin talousarvio** vuodelle 2015 oli 33 818 000 euroa. Talousarviosta toteutui 99,86 prosenttia.
- ▶ **Ernst & Youngin** lopullinen arviointiraportti Eurojust-päätöksestä ja Eurojustin toiminnasta tehtiin julkiseksi 30. kesäkuuta.

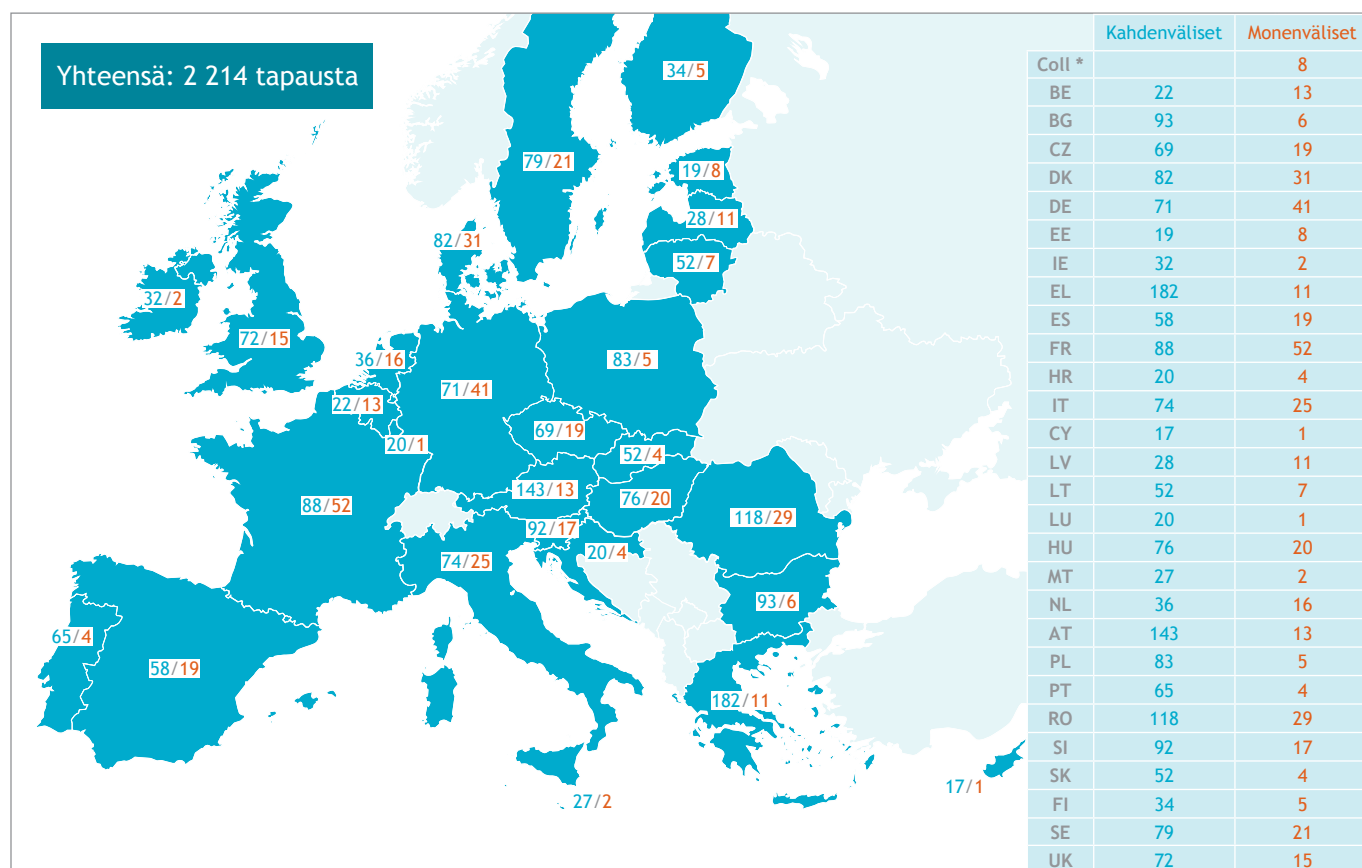
Tapaukset vuosina 2002 - 2015

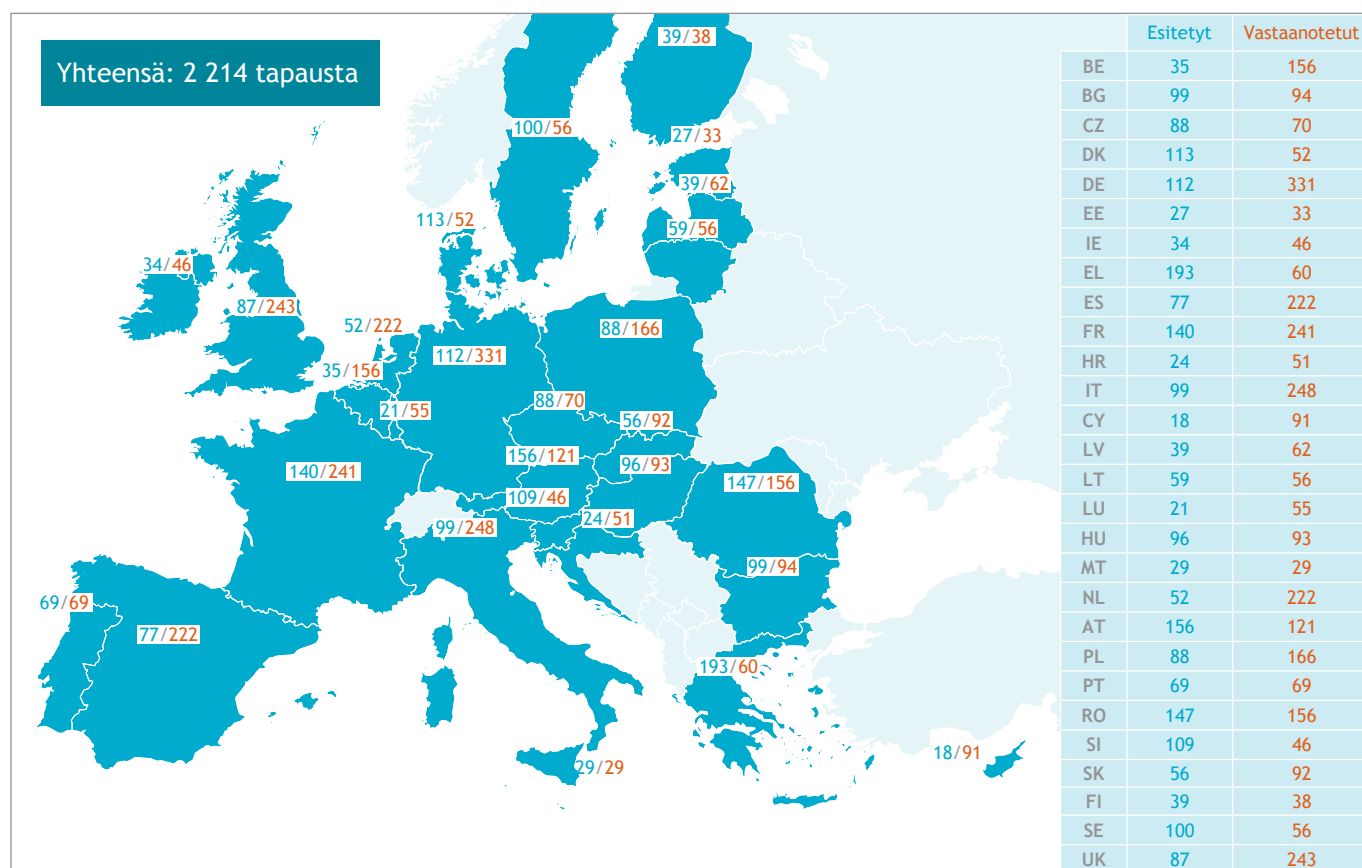
Kahdenväliset ja monenväliset tapaukset vuosina 2011 - 2015

Kahdenväliset ja monenväliset tapaukset jäsenmaittain

Pyyntöjä esittäneet/vastaanottaneet jäsenvaltiot

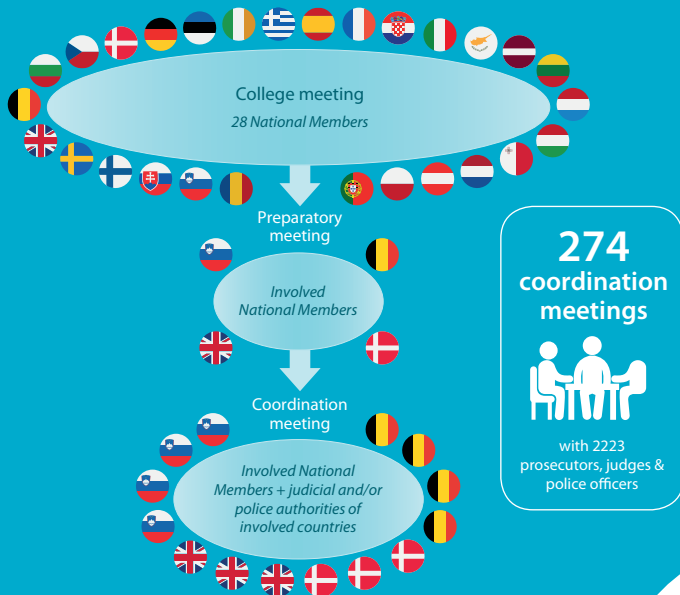
Eurojust at work in 2015

Eurojust's core business is to assist the competent authorities of EU Member States when they deal with serious cross-border organised crime

1

Judicial coordination meetings

Bringing together judicial and law enforcement authorities from Member States and third States.

2

Joint investigation teams (JITs)

Carrying out criminal investigations in one or more of the involved countries.

24/7
availability

Execution of European Arrest Warrants

3

Coordination centres

Coordination centres enable coordination and real-time transmission of information in serious cross-border crimes among national authorities during action days.

Gathering evidence correctly is important for successful future court proceedings

Eurojust lyhyesti

Mikä?

Eurojust on Euroopan unionin oikeudellinen yhteistyöelin. Vuonna 2002 perustetun Eurojustin tavoitteena on edistää ja parantaa Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisten oikeusviranomaisten tutkinta- ja syytetoimien koordinoitua vakavaa rajat ylittävää rikollisuutta koskevissa asioissa, etenkin jos rikollisuus on järjestäytyntä.

Jäsenvaltion niin pyytäessä Eurojust voi myös auttaa tietyn jäsenvaltion ja kolmannen maan välisissä tutkinta- ja syytetoimissa, jos Eurojustin ja kolmannen maan välillä on yhteistyösopimus tai jos avusta on olennaista etua.

Jäsenvaltion tai komission pyynnöstä Eurojust voi myös avustaa tutkinta- ja syytetoimissa, joihin liittyy vain kyseinen jäsenvaltio ja yhteisö.

Kuka?

Eurojustin kollegio (kollegio) koostuu 28 kansallisesta jäsenestä, jotka ovat kunkin jäsenvaltion nimittämiä syyttäjiä, tuomareita tai vastaavaa toimivaltaa käyttäviä poliiseja. Kansalliset jäsenet työskentelevät Eurojustin toimipaikassa Haagissa.

Useimpia kansallisia jäseniä avustaa varajäsen ja/tai yksi tai useampi avustaja. Eurojustin tukena on hallinto, ja sen alaisuudessa työskentelevät Euroopan oikeudellisen verkoston (EJN), JIT-ryhmien asiantuntijaverkoston (JIT-verkosto) ja joukkotuhontarikosten, ihmisyyttä vastaan tehtyjen rikosten ja sotarikosten vastaisen verkoston (joukkotuhonnan vastainen verkosto) yhteyshenkilöiden sihteeristöt.

Lisäksi yhteyssyyttäjät Norjasta, Sveitsistä ja USA:sta toimivat Eurojustissa. Eurojustin henkilöstömäärä, mukaan lukien kollegio, oli 349 vuonna 2015.

Miten?

Eurojustin päätehtäviin ja valtuuksiin kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaisten kansallisten viranomaisten avustuspyyntöihin vastaaminen. Eurojust voi puolestaan pyytää jäsenvaltioita ottamaan vastuulle tiettyjä toimia koskevan tutkinnan ja syytetoimet. Jäsenvaltiot toteuttavat Eurojustin mandaattia koordinoita kansallisten viranomaisten työtä kaikissa rikostutkinnan ja syytetoimien vaiheissa.

Koordinaatiokokoukset

Koordinaatiokokoukset ovat oikeudellisen yhteistyön aivotuuletin ja tehokas väline. Ne kokoavat yhteen

jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden oikeus- ja lainvalvontaviranomaisia ja antavat mahdollisuuden tietoon perustuviin ja kohdennettuihin operaatioihin rajat ylittävissä rikostapauksissa. Koordinaatiokokouksissa voidaan ratkaista Euroopan unionin 30:n eri oikeusjärjestelmän eroista johtuvat oikeudelliset ja käytännön ongelmat.

Koordinaatiokeskukset

Koordinaatiokeskuksilla on tärkeä rooli operaatioissa. Ne edistävät reaaliaikaista tukea yhteisten operaatiopäivien aikana sekä takavarikointien, pidätysten, koti- ja yritysetsintöjen, jäädytysmääräysten ja todistajien kuulustelun koordinaatiota ja välitöntä seurantaa.

Yhteiset tutkintaryhmät

Eurojust tarjoaa rahoitusta ja asiantuntemusta yhteisten tutkintaryhmien perustamiseen ja operatiivisiin tarpeisiin. Yhteiset tutkintaryhmät koostuvat syyttäjistä, tuomareista ja lainvalvontaviranomaisista. Yhteiset tutkintaryhmät perustetaan määrätyn ajaksi ja tiettyä tarkoitusta varten ja niistä tehdään kirjallinen sopimus mukana olevien jäsenvaltioiden välillä. Niiden avulla tutkintatoimet ovat paljon tehokkaampia yhdessä tai useammassa osallisessa valtiossa.

Ulkosuhteet

Eurojustin työ perustuu kestävään suhteeseen useiden yhteistyökumppanien kanssa. Sopimusten perusteella seuraavat kansalliset viranomaiset sekä EU:n toimielimet ja -kumppanit tekevät erityisen tiivistä yhteistyötä Eurojustin kanssa: Euroopan komissio, Europol, Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF), Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtiva virasto (Frontex), Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus (EMCDDA), Euroopan poliisiakatemia (CEPOL), Euroopan juridinen koulutusverkosto (EJTN), Euroopan unionin perusoikeusvirasto (FRA), Euroopan unionin Välimeren laivasto-osasto (EUNAVFOR MED) sekä seuraavat kansainväliset elimet: Interpol, la Red Iberoamericana de Cooperación Jurídica Internacional (Iber-Red), ja YK:n huumeiden ja rikollisuuden torjunnasta vastaava toimisto (UNODC).

Lisäksi Eurojust on allekirjoittanut yhteistyösopimukset Liechtensteinin, Sveitsin, Entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian, Yhdysvaltojen, Norjan, Islannin ja Moldovan tasavallan kanssa.

Eurojustin välineet

1.1 Eurojustin koordinaatiokokoukset

Koordinaatiokokouksia pidettiin merkittävät 274 kertaa, 39 prosenttia enemmän kuin vuonna 2014, ja ne säilyttivät paikkansa Eurojustin useimmin käytettyinä operatiivisina välineinä. Oikeus- ja lainvalvontaviranomaiset jäsenvaltioista ja kolmansista maista tapasivat lähes päivittäin vuonna 2015 Eurojustin tiloissa Haagissa edistääkseen oikeudellista yhteistyötä rikosasioissa.

Kansallinen jäsen esittelee uuden tapauksen kollegiolle, joka päättää, rekisteröidäänkö tapaus Eurojustin käsiteltäväksi (ns. Tason I kokous) Seuraavaksi asianomaiset kansalliset osastot tapaavat kehittääkseen parhaan mahdollisen etenemistavan ja analysoidakseen asioita, jotka pitää ratkaista oikeudellisen yhteistyön ja koordinoinnin varmistamiseksi (ns. Tason II kokous) Tarpeen tullen järjestetään yksi tai useampia koordinaatiokokouksia, joihin osallistuu kansallisten oikeus- ja lainvalvontaviranomaisten edustajia valtioista, jotka liittyvät tapaukseen.

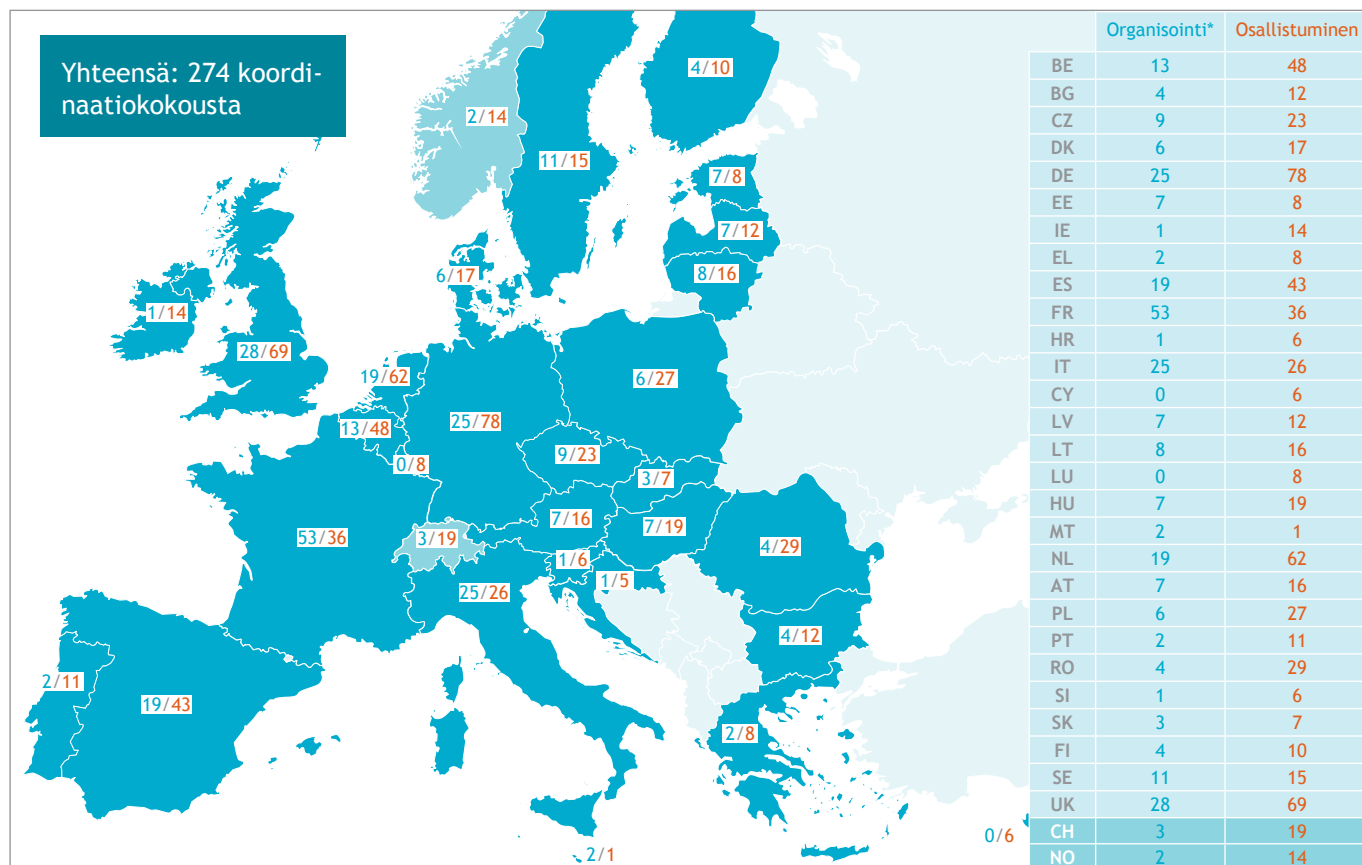
Koordinaatiokokousten tarkoitus on helpottaa tiedonvaihtoa, tunnistaa ja käyttää keinoja keskinäisten oikeusapupyyntöjen ja pakkokeinojen (esim.

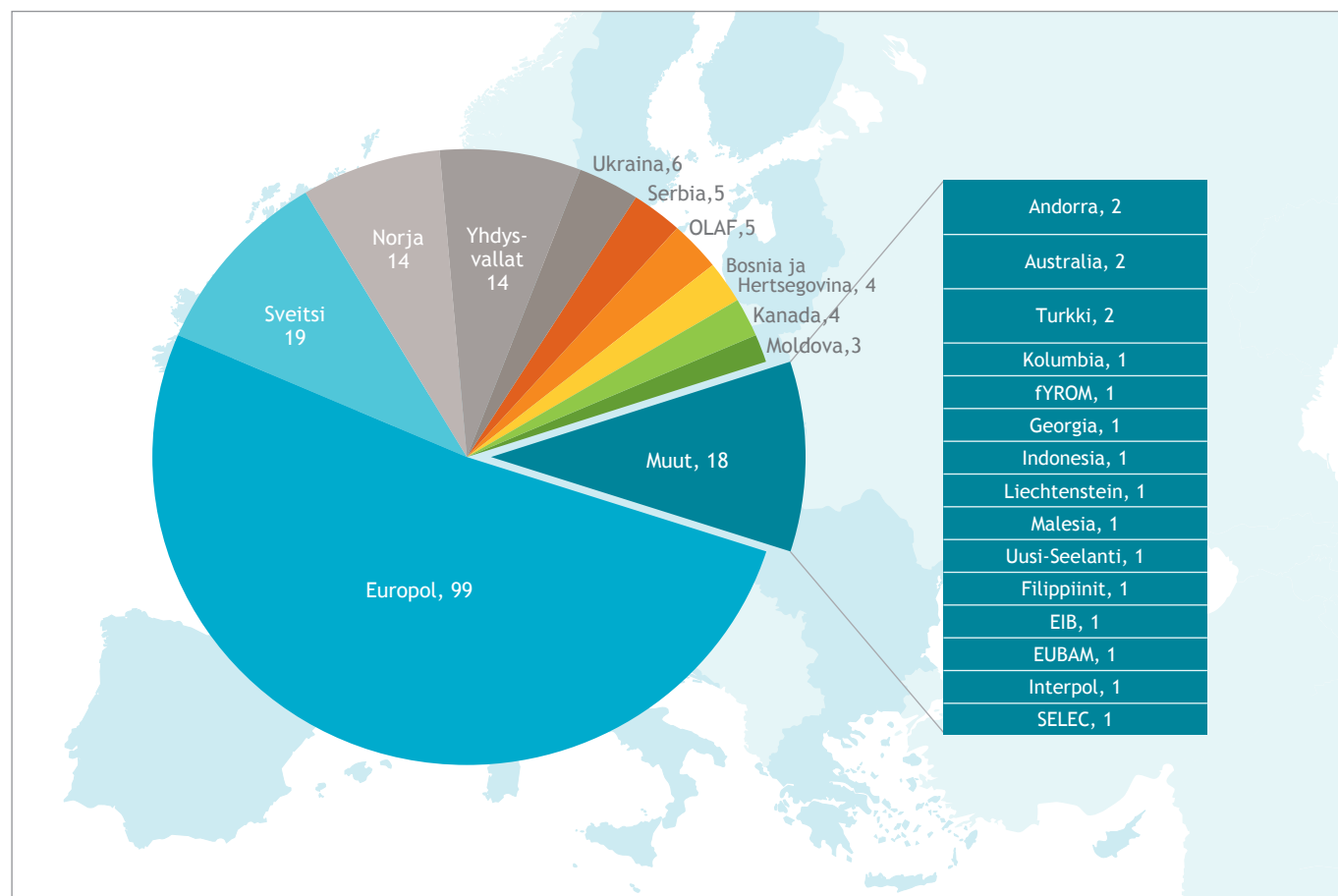
etsintäluvat ja pidätysmääräykset) täytäntöönpanoon, koordinoida käynnissä olevia tutkintoja ja syytetoimia. Niillä myös havaitaan, estetään ja ratkaistaan toimivaltaristiriitoja sekä *ne bis in idem* -periaatteeseen ja lainsäädäntöön tai todistusaineistoon liittyviä pulmia.

Vuonna 2015 koordinaatiokokouksissa käsiteltiin kaikkia rajat ylittävän vakavan rikollisuuden osa-alueita, joista yleisimpiä rikoslajeja olivat huijaukset ja petokset, huumekauppa ja rahanpesu.

Ranska (53), Yhdistynyt kuningaskunta (28), Italia (25) ja Saksa (25) pitivät eniten kokouksia vuonna 2015 järjestetyistä 274 kokouksesta. Eniten kokouksiin osallistuneet jäsenvaltiot olivat Saksa (78), Yhdistynyt kuningaskunta (69) ja Alankomaat (62). Sveitsi (19), Norja (14) ja Yhdysvallat (14), joilla on yhteyssyyttäjä Eurojustissa, olivat useimmin koordinaatiokokouksiin osallistuneet kolmannet maat vuonna 2015. Muita osallistuneita valtioita olivat Ukraina (6), Serbia (5), Bosnia ja Hertsegovina (4) ja Kanada (4). Europol osallistui 99:ään ja OLAF viiteen koordinaatiokokoukseen.

Koordinaatiokokoukset

1.2 Eurojustin koordinaatiokeskukset

Eurojust järjesti 13 koordinaatiokeskusta vuonna 2015 määrän kasvaessa verrattuna vuosiin 2014 (10) ja 2013 (7).

Kehityssuunta osoittaa, että jäsenvaltioiden oikeus- ja lainvalvontaviranomaiset arvostavat tätä operatiivista koordinaatiovälinettä rajat ylittävän vakavan rikollisuuden torjunnassa.

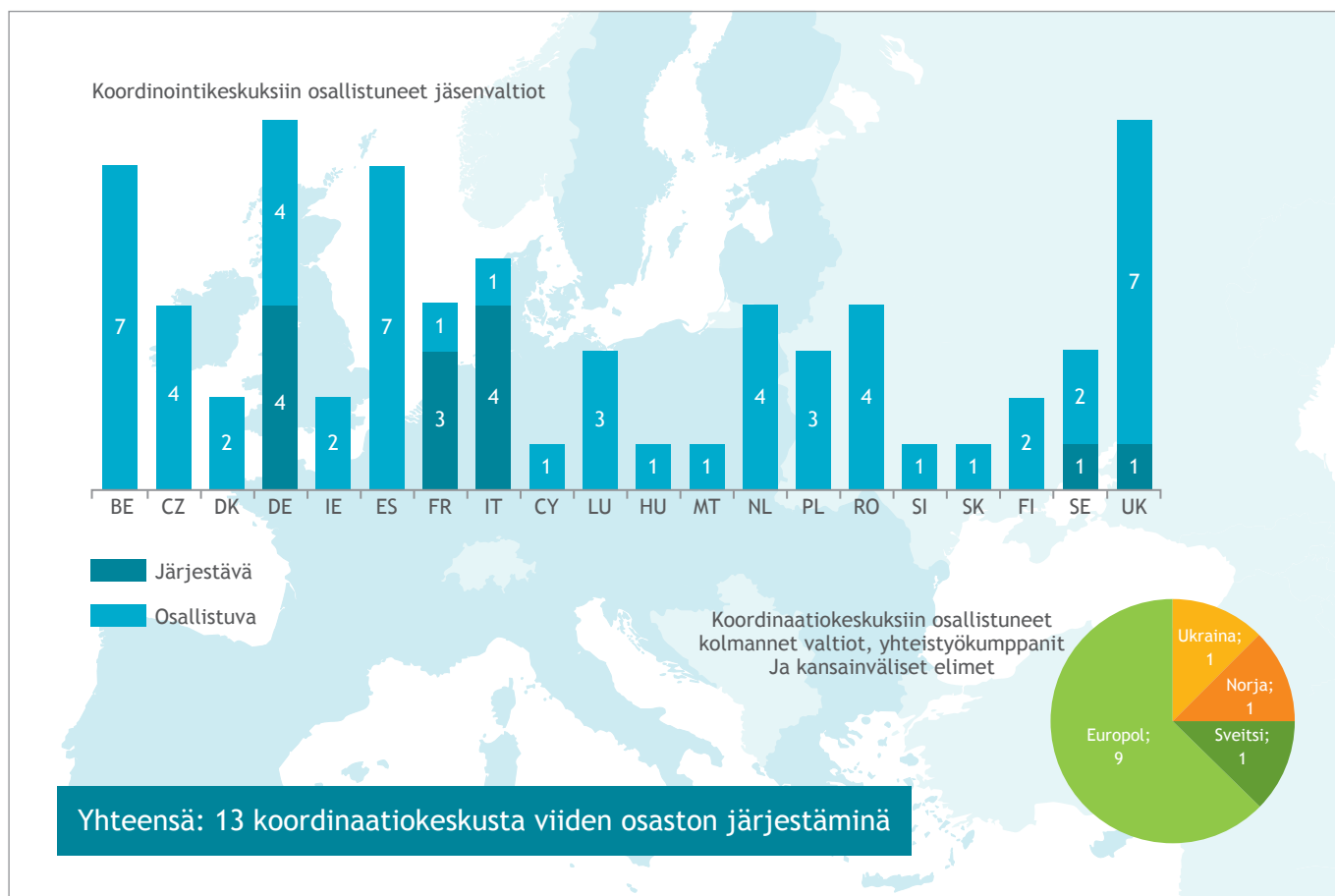
Eurojustin koordinaatiokeskukset auttavat oikeusviranomaisia vaihtamaan tietoja reaaliajassa ja mahdollistavat suoran tuen koordinoituihin samanaikaisiin toimiin, kuten pidätysmääräysten, etsintöjen ja takavarikointien täytäntöönpanoon eri maissa.

Koordinaatiokeskusten järjestäjät olivat Saksa (4), Italia (4), Ranska (3), Ruotsi (1) ja Yhdistynyt kuningaskunta (1). Operaatiopäiviin ottivat aktiivisesti osaa muut jäsenvaltiot, kolmannet maat (esim. Ukraina), Europol (5) ja valtiot, joilla on yhteyssyyttäjä Eurojustissa, kuten Sveitsi ja Norja.

Kohteena oli laaja kirjo rikoslajeja, kuten huijaus, petos, kyberrikokset, rahanpesu, laittoman maahan-tulon järjestäminen ja ihmiskaupparikokset sekä ensimmäisen kerran terrorismi.

Koordinaatiokeskukset soveltuvat erityisen hyvin monimutkaisiin tapauksiin, joissa käytetään laajamittaisia monenkeskisiä yhteisiä operaatiopäiviä. Erään alv-petostapauksen tutkinnassa viime vuonna perustettiin kolme koordinaatiokeskusta. Tapauksessa suoritettiin yli 200 rajat ylittävää tointa. Siihen osallistui kansallisia viranomaisia 15 jäsenvaltiosta ja Europolista (ks. Lähikuvassa operaatio Vertigo, alla).

Ruotsiin perustettiin koordinaatiokeskus vakavan veropetos- ja kirjanpitorikoksen tutkimiseksi. Kerätyistä kokemuksista nähtiin, että tarvitaan uudet menettelyohjeet EAW-määräysten antamiseksi Ruotsin talousrikosvirastolle, ja Ruotsin kansallinen osasto laati nämä ohjeet.

1.3 Eurojustin asianhallintajärjestelmä

Eurojustin operatiivista toimintaa tukee tapauksiin liittyvän tiedon käsittelyyn ja varastointiin räätälöity tietokanta (CMS-asianhallintajärjestelmä), joka myös helpottaa sen valvomista, että henkilökohtaisten tietojen käsittelyyn liittyviä sääntöjä noudatetaan.

Asianhallintajärjestelmästä kehitettiin ja julkaistiin kaksi päivitettyä versiota vuonna 2015 sen käytettävyyden ja operatiivisen tehokkuuden parantamiseksi. Päivitykset yksinkertaistavat sisäistä uusien profiilien määrittämistä olemassa olevan järjestelmän keinoin sen sijaan, että kehitystyö täytyisi tehdä ulkoisesti. Piirre on tärkeä, sillä se tarjoaa joustavamman keinon myöntää käyttöoikeuksia asianhallintajärjestelmään eri käyttäjäryhmille ja tarjoaa ENCS:n jäsenille jokaisesta jäsenvaltiosta yhteyden asianhallintajärjestelmään, kuten Eurojust-päätöksen 12 artiklassa suunniteltiin.

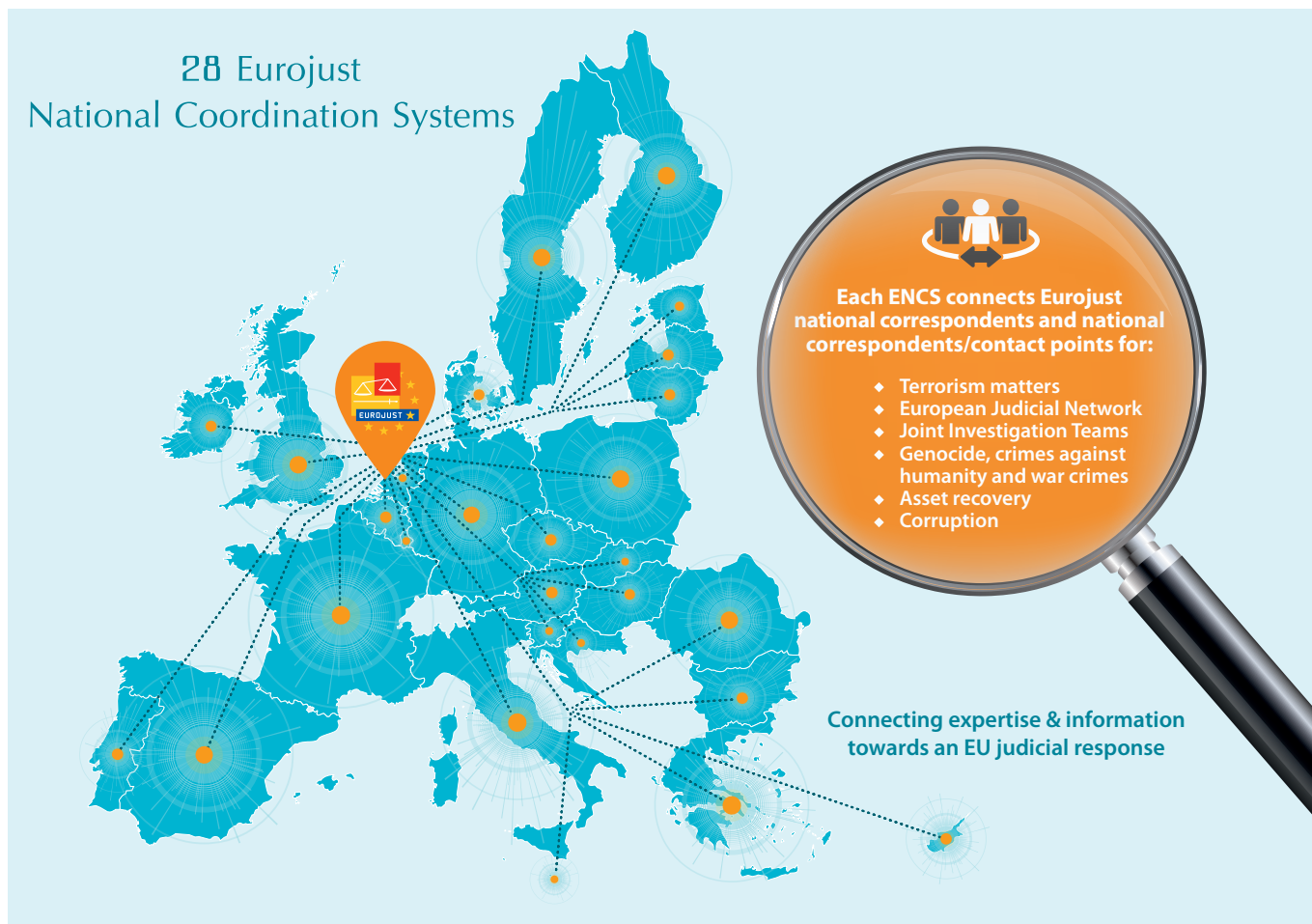
Vuonna 2015 otettiin käyttöön turvalliset verkko-yhteydet Espanjaan ja Luxembourgiin, mikä nosti Eurojustin ja jäsenvaltioiden välisten turvallisten yhteyksien määrän 13:een. Asianhallintajärjestelmän uusin versio sisälsi tärkeän päivityksen, joka sallii

jäsenvaltioiden päätöksiä tallentamisen perustuen 19 artiklaan henkilötietojen suojaamisesta ja käsitte-lystä Eurojustissa (Eurojustin tietosuojamääräykset).

Maaliskuussa 2015 Eurojustin kollegio keskusteli sen arvioinnista, kuinka kollegion päätös kesäkuulta 2014 tiedonsyötöstä asianhallintajärjestelmään on vaikuttanut ensimmäisten kuuden kuukauden ajan. Tarkoituksena on luoda yhdenmukaiset tiedonsyötöstandardit ja menettelytavat kaikille kansallisille osastoille. Viisi kansallista osastoa suostui osallistumaan jatkokokeiluihin ja raportoimaan kokemuksista kollegiolle.

Vuonna 2015 kollegio keskittyi parantamaan tiedonsyöttöä CMS:ään ja toteuttamaan 19 artiklan mukais- ta tietosuojaa Eurojustissa varmistaakseen, että sääntöjä noudatetaan tarkasti ja että Eurojustin yhteisen valvontaviranomaisen tekemät suositukset tarkas- tuskäynnillä tammikuussa 2015 otetaan käyttöön. Kollegio käsitteli valvontaviranomaisen raporttia ja suositusten toteuttamista täysistunnossa syyskuus- sa 2015 yhdessä Eurojustin yhteisen valvontaviran- omaisen kanssa.

28 Eurojust National Coordination Systems

1.4 Eurojust ja yhteiset tutkintaryhmät

Eurojust on vahvistanut keskeistä rooliaan yhteisten tutkintaryhmien (JIT) perustamisessa ja toiminnassa sekä asiantuntemuksen keräämisessä.

Vuonna 2015 kansalliset jäsenet tukivat 120:tä yhteistä tutkintaryhmää, joista 46 oli uusia.

Yleisimmät rikoslajit, joita nämä 46 yhteistä JIT:tä tutkivat, olivat rahanpesu, huijaukset ja petokset, osallistuminen järjestäytyneeseen rikollisryhmään, ihmiskaupparikokset ja kyberrikokset.

Eurojust-päätöksen 13(5) artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden tulee varmistaa, että kansallisia jäseniä informoidaan JIT-ryhmien perustamisesta ja ryhmien tekemän työn tuloksista. Eurojust sai näitä ilmoituksia 17 vuonna 2015.

Eurojustin käsittelemät tapaukset vahvistavat, että kolmansien maiden osallistuminen yhteisiin tutkintaryhmiin jatkaa vuonna 2014 alkanutta kasvuaan. Eurojust tuki 11:tä yhteistä tutkintaryhmää, joissa

oli mukana kolmansia maita. Seitsemän ryhmistä oli perustettu vuonna 2015. Yhä useampi kolmas maa, kuten Serbia, Sveitsi ja Bosnia ja Hertsegovina, pitää yhteisiä tutkintaryhmiä tehokkaana yhteistyökeino-
na (ks. kohta 2.3.3).

Kerätyn kokemuksen hyödyntämiseksi JIT-ryhmien kansallisten asiantuntijoiden verkosto ja sen sihteeristö (ks. kohta 5.2) jatkoivat ryhmien arvioinnin helpottamista tekemällä tunnetuksi [JIT-ryhmien arviointilomaketta](#). Vuonna 2014 käyttöön otettu lomake ja arviointiohjeet laitettiin saataville Eurojustin verkkosivustolle vuonna 2015. Arviointikokouksia järjestettiin Eurojustissa ja jäsenvaltioissa Eurojustin tuella.

Arviointien tulos vahvisti, että JIT-ryhmien laaja käyttö on tehokas väline rajat ylittävien tutkintojen ja syytetoimien koordinoinnissa. Usein JIT-ryhmissä on osallisena enemmän kuin kaksi valtiota, jotka eivät välttämättä ole naapurivaltioita. Ryhmät auttavat monien rikoslajien tutkinnassa.

Välineen joustavuus on tunnettua toimivaltaisten kansallisten viranomaisten keskuudessa, etenkin mitä tulee epäviralliseen keskinäiseen viestintään ja tietojen sekä todisteiden jakamiseen.

Kotimaansa ulkopuolella toimivien kansallisten jäsenten osallistuminen JIT-ryhmiin on nähty hyödylliseksi tutkinnan tehokkuudelle.

Useimmissa tapauksissa JIT-ryhmät helpottavat yhteisen lähestymistavan löytämistä tutkinnan tuloksista tiedottamiseen medialle.

Eräs tunnistetuista haasteista oli se, että lainsäädännöstä tai käytännön syistä johtuvat kansallisten menettelyjen aikarajat voivat haitata JIT-ryhmien toimintaa esimerkiksi tapauksissa, joissa yksi osallistujista joutuu jättämään JIT-ryhmän ennen kuin muiden tarpeet yhteistyölle on täytetty.

JIT-ryhmien yhteydessä käytetään usein keskinäistä oikeusapua, varsinkin valtioiden kanssa, jotka eivät kuulu JIT-ryhmään. Toimijat ovat kertoneet, että JIT-ryhmä nopeuttaa oikeusapupyynnön täytäntöönpanoa kohdevaltiossa ja helpottaa oikeusavulla saatujen tietojen jakamista.

Kokemus JIT-ryhmien käytöstä kasvaa, joten pidettiin hyödyllisenä arvioida, ovatko niiden käytön

alkuvuosina luodut välineet (JIT-käsikirja, mallisopimus, JIT-ryhmien operatiivinen toimintasuunnitelma) yhä toimijoiden tarpeiden mukaisia.

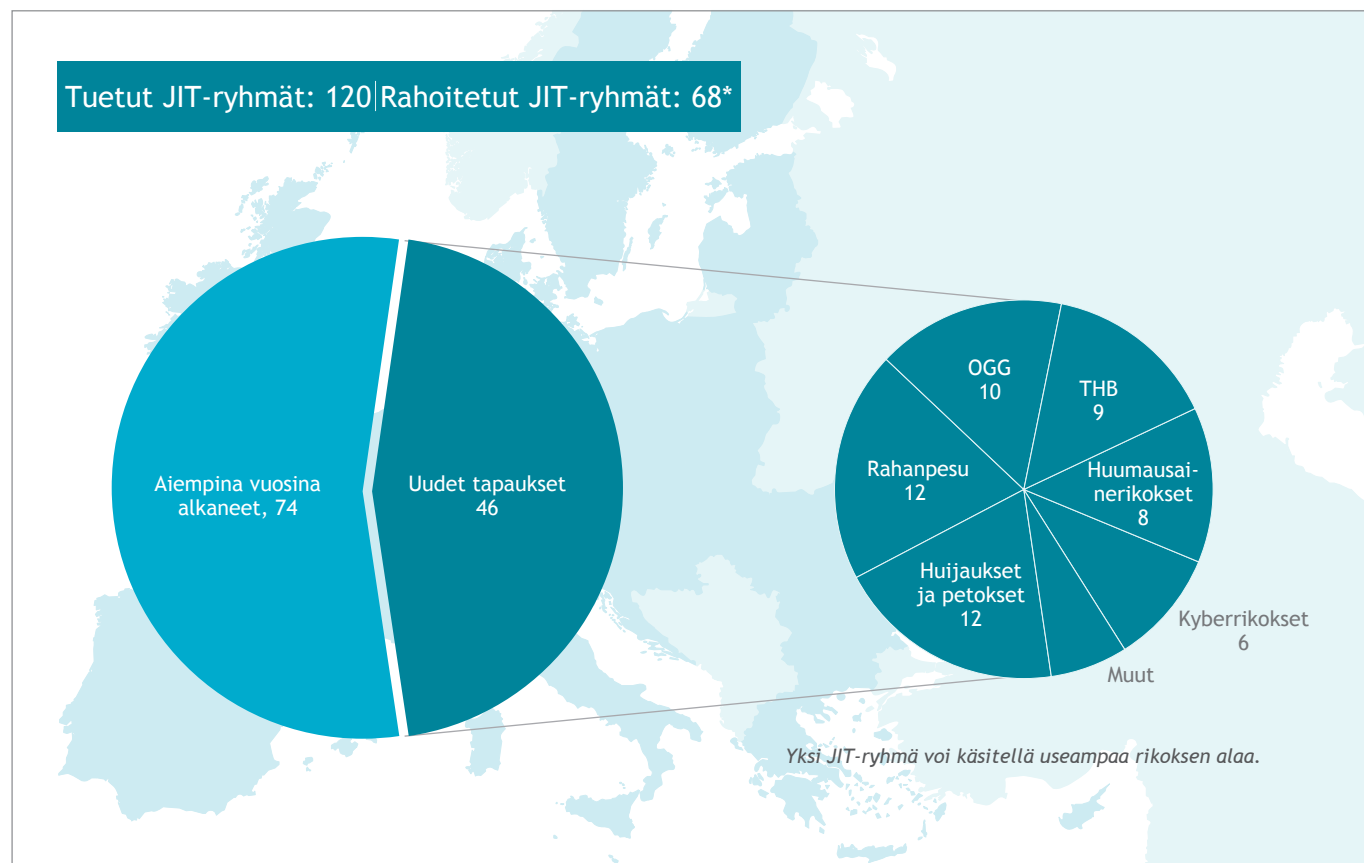
Arviointi oli pääaiheena JIT-asiantuntijoiden vuosikokouksessa Eurojustin tiloissa 11. - 12. kesäkuuta 2015. [Kokouksen](#) lopputulos antoi selkeitä ohjeita JIT-välineiden nykyaikaistamiseksi ja niiden käytön helpottamiseksi toimijoille. Asiantuntijat olivat yhtä mieltä siitä, että nykyinen JIT-mallisopimus on yhä tarpeeksi toimiva ja joustava, eikä sen kattava uudistaminen ole ensisijaisen tärkeää.

Asiantuntijoiden mukaan JIT-käsikirja pitäisi päivittää kattavasti kerätyn kokemuksen pohjalta. Käytännössä JIT-ryhmien operatiivista toimintasuunnitelmaa noudatetaan harvoin, ja se pitäisi korvata epävirallisemmilla suunnitelmilla, kuten koordinaatiokokousten tuloksilla.

Eurojustin JIT-rahoitus

Eurojust jatkoi JIT-ryhmien taloudellista tukemista. Eurojust oli vuonna 2015 avainasemassa JIT-ryhmien rahoituksessa saaden 144 rahoitushakemusta (osa hakemuksista koski samaa JIT-ryhmää, joka toimi useina kausina). Vuonna 2015 taloudellista tukea annettiin 68 JIT-ryhmälle (yhdeällä tai useammalla kerralla), ja 36 ryhmistä sai rahoitusta ensimmäistä

Yksi yhteinen tutkintaryhmä voi tukia useampaa kuin yhtä rikosalaa

kertaa. Eurojustin talousarvio JIT-ryhmien rahoittamiselle vuonna 2015 oli 500 000 euroa.

Vuodesta 2014 lähtien JIT-rahoitusta on annettu myös kolmansille maille. Eurojustin tapauksissa nähdyn suuntauksen mukaisesti vuonna 2015 otettiin vastaan 13 hakemusta EU:n ja kolmansien maiden JIT-ryhmiltä.

Vuonna 2015 esiteltiin uusi interaktiivinen hakemuslomake, joka helpottaa hakemusten jättämistä valikkojen, laskentatoimivuuden ja sisäänrakennetun

ylärajan avulla. Rahoitus ulotettiin kattamaan menot, joita syntyy JIT-ryhmän toiminnan jatkoseurannassa, jos kyseiset menot liittyvät suoraan JIT-toimintaan. Näitä ovat muun muassa JIT-ryhmän todisteiden tutkimiseksi järjestettyjen seurantakokousten menot ja todisteiden sekä osallistuneiden valtioiden tuomio-lauselmien käännätyskustannukset.

Eurojustin kollegio hyväksyi projektin, jossa kehitetään verkkotyökaluja rahoitushakemusten jättämiseksi ja tietokantaa, jossa käsitellään JIT-ryhmiin liittyvää tietoa.

Tapausesimerkki

Ranskalainen tutkinta paljasti käytettyjen autojen myyntiin perustuvan järjestäytyneen alv-pe-toksen ja rahanpesun. Joukko ranskalaishenkilöitä teki rikokset Espanjassa. Autot tuotiin Saksas-ta myyntiin Ranskaan luomalla keksittyjä myyntitapahtumia ranskalaisten, espanjalaisten, roma-nialaisten ja portugalilaisten yritysten välille väärennetyillä kauppakirjoilla alv:n maksamisen välttämiseksi.

Ranskan viranomaiset toivat tapauksen esiin Eurojustissa, minkä jälkeen järjestettiin koordinaa-tiokokous, jossa keskusteltiin tapauksen tutkiminnan tilanteesta ja etsittiin parhaita yhteistyökeinoja asiaankuuluvien viranomaisten kesken. Eurojust toimi välikätenä useiden keskinäisten oikeusapu-pyyntöjen välittämisessä Ranskan ja Espanjan välillä, mikä oli olennaista, sillä oikeuskäsittely Espan-jassa oli alkamassa.

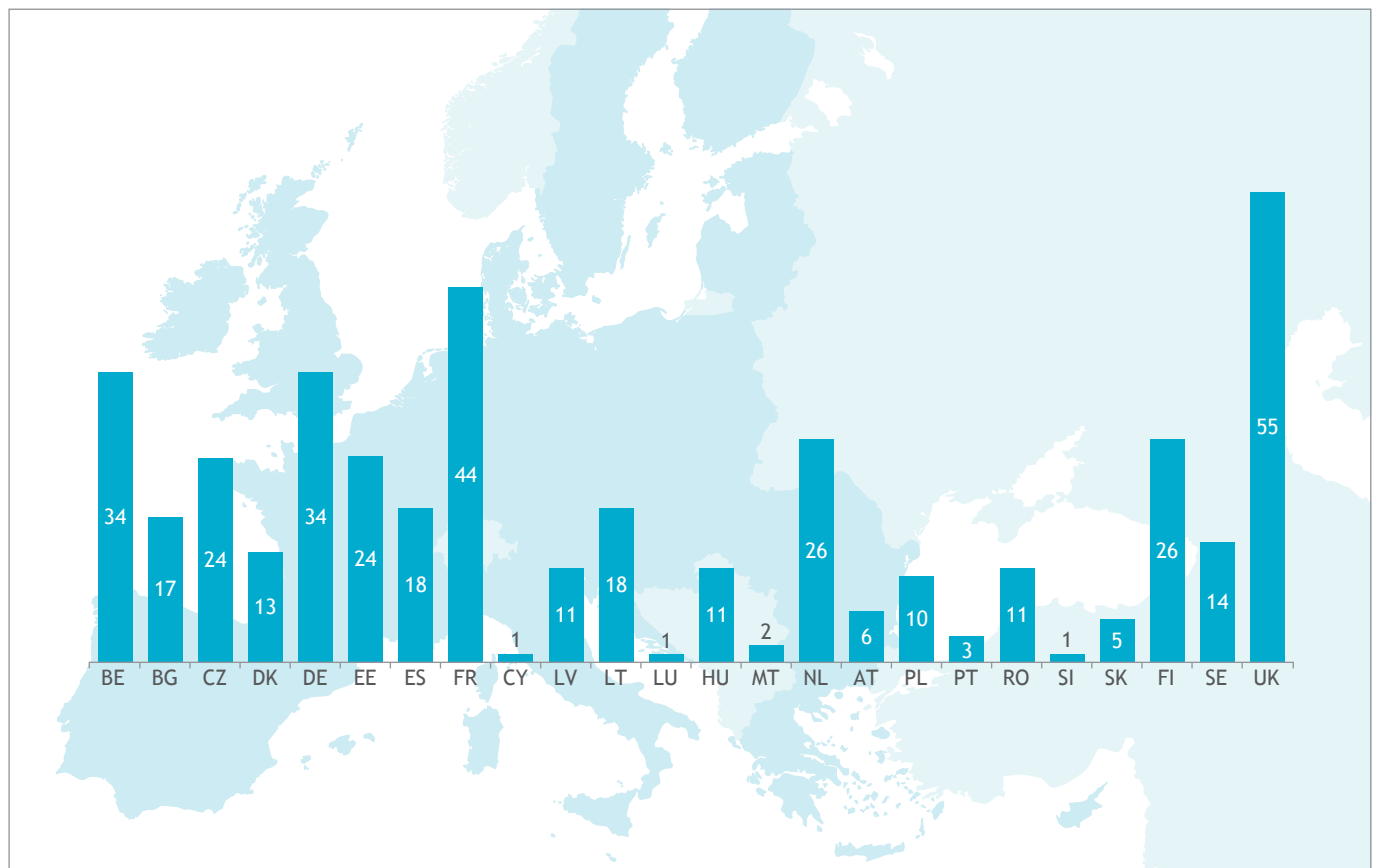
Jaettujen tietojen analyysi osoitti lainsäädännöllisiä esteitä, varsinkin mahdollisen *ne bis in idem* -on-gelman, koska osaa kohteista tutkittiin samaan aikaan Ranskassa ja Espanjassa. Toimivaltaristiriidan välttämiseksi myöhemmässä vaiheessa, tulevat syytteet ja kansallisten menettelyjen laajuus vaativat koordinaatiota. Näiden esteiden vuoksi Ranska ja Espanja tekivät JIT-sopimuksen kesäkuussa 2014 helpottaakseen yhteistyötä ja todisteiden jakamista.

Kiivaan tutkiminnan ja JIT-ryhmän lisääntyneen yhteistyön ansiosta lainvalvontaviranomaiset Espan-jassa ja Ranskassa ryhtyivät yhteistoimiin rikollisverkostoa vastaan tammikuussa 2015 Eurojustissa olevan koordinaatiokeskuksen tuella. Espanjassa pidätettiin 29 epäiltyä ja Ranskassa kaksi. Etsin-nöissä takavarikoitiin useita asiakirjoja, jotka paljastivat 20 miljoonan euron rahanpesun.

Ensimmäisen toimen menestyksen vuoksi Eurojustilta pyydettiin tukea JIT-ryhmän laajentamiseksi, mikä yksinkertaisti todisteiden jakamista tulevia oikeudenkäyntejä ajatellen. Koordinaatiokokouk-sessa JIT-ryhmän jäsenet sopivat menettelyjen siirrosta Espanjasta Ranskaan rahanpesun ja rikollis-järjestöön kuulumisen osalta. Espanja keskittyisi veropetoksiin.

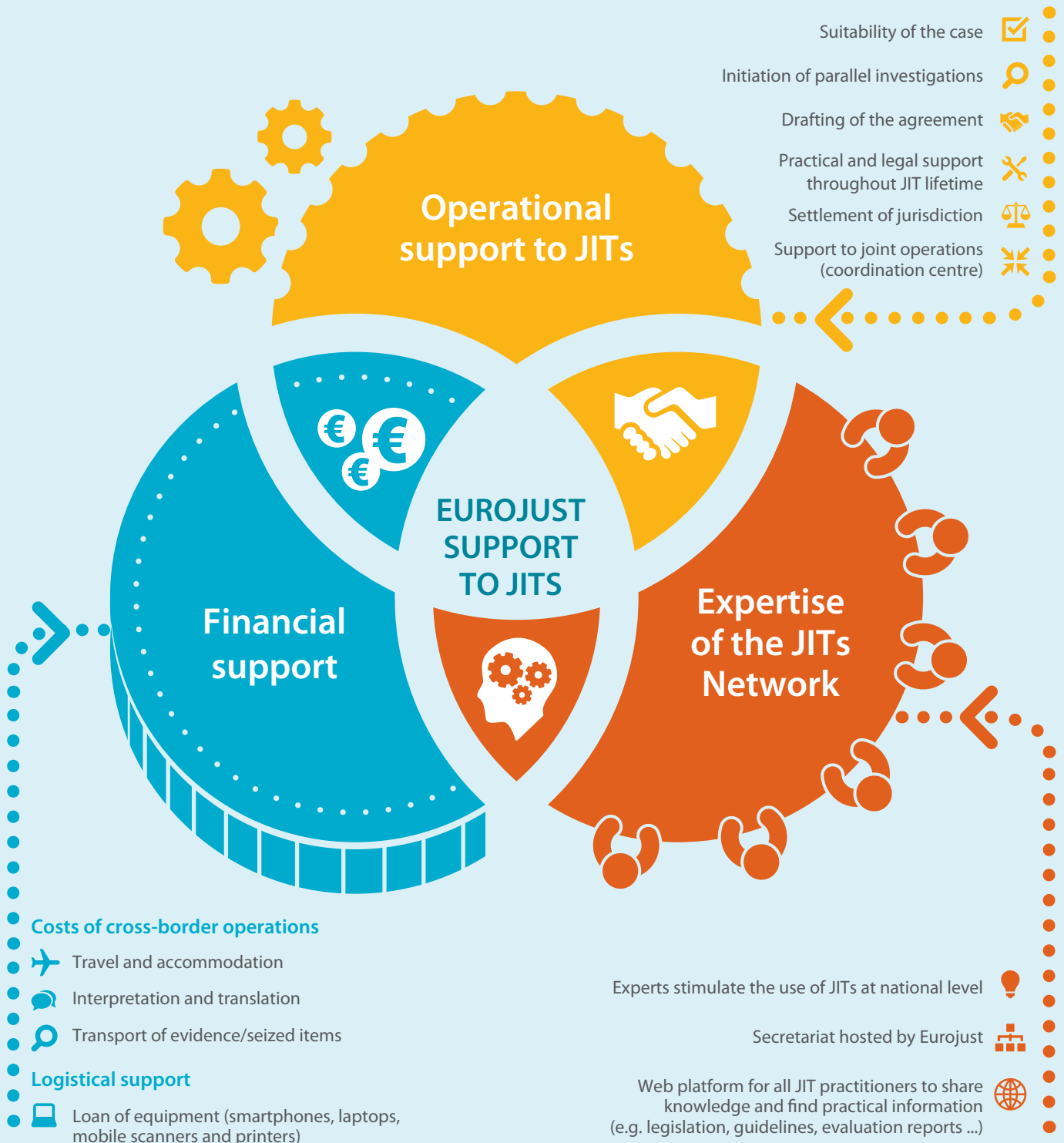
Tukeakseen Ranskassa suoritettavia menettelyjä jäsenet sopivat, että ranskalaiset tutkijat voivat käy-dä Espanjassa katsomassa siellä pidettävän tutkiminnan todisteita. Ranskan viranomaiset sopivat avus-tavansa kollegoitaan Espanjassa järjestämällä videokonferenssin, jossa kuulustellaan kahta Ranskas-sa syytteen saanutta ja pidätettyä henkilöä.

Kansalliset viranomaiset saavuttivat tärkeitä tuloksia oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa käyttämällä tehokkaasti koordinaatiokokouksia, koordinaatiokeskusta ja JIT-ryhmää yhteistyön välineinä.

Eurojust and joint investigation teams

Eurojust plays a central role in the setting up and running of joint investigation teams (JITs), including judicial and legal expertise, financial support, follow-up to JIT activities and building up know-how.

Oikeusasioiden, kuluttaja-asioiden ja sukupuolten tasa-arvon komissaari Věra Jourová vieraili Eurojustissa.

Kokous Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja kolmansien valtioiden suurlähettiläiden välillä

Yhdysvaltojen oikeusministeri Loretta Lynch vieraili Eurojustissa, ja seminaari Yhdysvaltojen ja Euroopan unionin välisestä keskeisen oikeusavun ja luovutusmääräysten käytöstä

2015

lyhyesti

2. maaliskuuta Haag

Maria Schnebli nimitettiin Eurojustiin ensimmäiseksi Sveitsin yhteyssyyttäjäksi

20. toukokuuta Haag

Kokous merirosvouksesta

4. - 5. kesäkuuta Haag

Strategiaseminaari toimivaltaristiriidoista ja neuvoa-antavan ryhmän kokous EU:n puheenjohtajavaltion Latvian johdolla

5. kesäkuuta Haag

Oikeusasioiden, kuluttaja-asioiden ja sukupuolten tasa-arvon komissaari Věra Jourová vieraili Eurojustissa

TAMMIKU

HELMIKUUTA

MAALISKUUTA

HUHTIKUU

TOUKOKUUTA

KESÄKUUTA

16. - 17. huhtikuuta Haag

Strategiakokous ihmiskaupasta

21. huhtikuuta Haag

Kollegio valitsi Michèle Coninxin toistamiseen Eurojustin puheenjohtajaksi

22. - 23. huhtikuuta Haag

Joukkotuhonnan vastaisen verkoston 18. kokous

11. - 12. kesäkuuta Haag

Yhteisten tutkintaryhmien kansallisten asiantuntijoiden 11. vuosikokous

17. - 18. kesäkuuta Haag

Kokous oikeudellisesta yhteistyöstä suurten urheilutapahtumien yhteydessä

24. - 25. kesäkuuta Haag

Strateginen ja taktinen kokous terrorismista

29. - 30. kesäkuuta Riika

Euroopan oikeudellisen verkoston 44. täysistunto

15. syyskuuta Haag

Yhdysvaltain oikeusministeri Loretta Lynch vieraili Eurojustin tiloissa

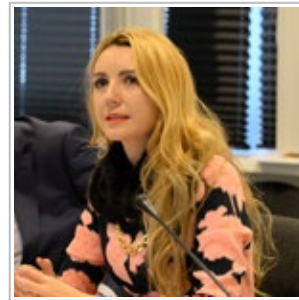
23. syyskuuta Haag

Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden suurlähettiläiden kokous

18. - 19. marraskuuta Luxembourg

Euroopan oikeudellisen verkoston 45. täysistunto

25. marraskuuta Haag

Kokous oikeudellisesta kyberrikosten vastaisesta verkostosta Towards a Judicial Cybercrime Network

HEINÄKUUTA

ELOKU

SYYSKUUTA

LOKAKUUTA

MARRASKUTTA

JOULUKUUTA

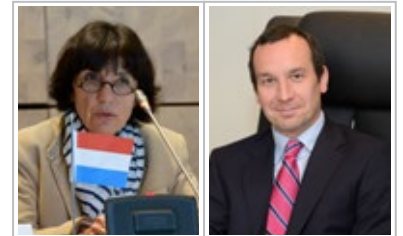
1. heinäkuuta Haag

Eurojustin kyberrikosiantuntija Lodewijk Van Zwieten aloitti työnsä EC3:ssa.

1. lokakuuta Rooma

Yhteisymmärryspöytäkirjan allekirjoittaminen EUNAVFOR MEDin kanssa

10. - 11. joulukuuta Haag

Työpaja tietojen säilytyksestä ja neuvoa-antavan ryhmän kokous EU:n puheenjohtajavaltio Luxembourgin johdolla

1. heinäkuuta Haag

Taktinen kokous alueperiaatteesta kyberavaruudessa ja todisteiden hyväksyttävyydestä.

8. - 9. lokakuuta Haag

Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen seminaari keskinäisistä oikeusapupyynnöistä ja luovutussopimuksista

21. - 22. lokakuuta Haag

Joukkotuhonnan vastaisen verkoston 19. kokous

Eurojustin tapaukset

Eurojust osallistui 42 EMPACT-kokoukseen ja osallistui aktiivisesti toimiin, jotka suoritettiin vuonna 2015 operatiivisten toimintasuunnitelmien puitteissa kaikilla EMPACTin ensisijaisen rikollisuuden aloilla, joita olivat laittoman maahan-tulon järjestäminen, valmistevero- ja karusellipe-tokset, heroini, synteettiset huumeet ja kokaiini, laiton asekauppa, järjestäytyneet omaisuusrikokset ja kyberrikollisuus.

Eurojust osallistui operatiivisten toimintasuunnitel-mien puitteissa useille CEPOL-kursseille ja piti esi-telmiä työstään useilla rikollisuuden aloilla, joita on esimerkiksi huumausainerikollisuus (kokaiini ja he-roiini). Lisäksi Eurojust osallistui aktiivisesti vuoden 2016 toimintasuunnitelmien kehittämiseen, valmis-teluun ja luonnosteluun.

Kollegion vuonna 2013 omaksuman kannan mukai-sesti operatiivisiin toimintasuunnitelmiin osallistu-misesta Eurojust osallistui johtajana tai avustajana 49 toimeen, joilla lisättiin koordinoituja tutkintoja ja syytetoimia toimintasuunnitelmissa. Toimet koostui-vat tietojen toimittamisesta, tärkeiden kohteiden tai järjestäytyneiden rikollisryhmien tunnistamisesta ja tutkintojen ja syytetoimien tukemisesta.

Eurojust tuki operatiivisten toimintasuunnitelmien toimia, joilla pyrittiin lisäämään talousrikostutkinto-ja useilla aloilla, jotka ovat ensisijaisia EMPACTille.

Eurojust osallistui operatiiviseen toimintasuunnitel-maan, jolla lisättiin tietoisuutta tuomarien ja syyt-täjien koulutustarpeista EMPACTin käsittelemissä ensisijaisen rikollisuuden aloilla kuten kyberrikol-lisuudessa. Eurojust tuki toimia, joilla tunnistettiin EMPACT in ensisijaisen rikollisuuden alojen oikeu-dellisia yhteyshenkilöitä kolmansissa maissa.

Eurojust johti toimia operatiivisissa toimintasuunnitel-missa, jotka koskivat heroiniä, synteettisiä huumeita ja kokaiinia. Eurojust myös avusti toimissa, joilla tunnistet-tiin ja tukittiin porsaanreikiä omaisuusrikosten alalla.

Eurojust otti osaa operatiivisiin toimiin hankkeissa ETUTU (nigerialaisten ihmiskaupan uhrien tunnistami-nen ja tiedonkeruu) ja Chinese THB (kiinalaisten tekemät rikokset ihmiskaupan yhteydessä), jotka oli-vat osa EMPACTin ihmiskaupan vastaisia toimia.

Euroopan turvallisuusagendan prioriteetit vuosille 2015 - 2020 ovat terrorismi, kyberrikollisuus ja jär-jestäytynyt rikollisuus, joilla on vahva rajat ylittävä ominaisuus. Se vaatii koordinoituja toimia EU:lta myös oikeudellisella tasolla.

Euroopan turvallisuusagenda määrittää EU:n toi-minnan perusteet, joihin kuuluvat tiedonvaihdon ja operatiivisen yhteistyön lisääminen. Eurojustin rooli on erityisen tärkeä neljällä osa-alueella: i) jäsenval-tioiden auttaminen monimutkaisissa keskinäisissä oikeusapupyynnöissä EU:n ulkopuolisten valtioiden kanssa, etenkin käyttämällä eurooppalaisten yhteys-henkilöiden verkostoa, ii) kattava läsnäolo Euroopan terrorismintorjuntakeskuksen (ECTC) toiminnassa Europolissa tutkintojen ja syytetoimien koordinoi-nin parantamiseksi, iii) asiantuntemuksen ja avun tarjoaminen kansallisille viranomaisille talousrikos-tutkinnoissa ja iv) tiedonvaihdon parhaista käytän-nöistä helpottaminen ja haasteiden kartoittaminen sähköisten todisteiden keräämisessä ja käytössä in-ternetin avulla tehtyjen rikosten tutkinnassa ja syy-tetoimissa.

Euroopan maahanmuuttoagenda

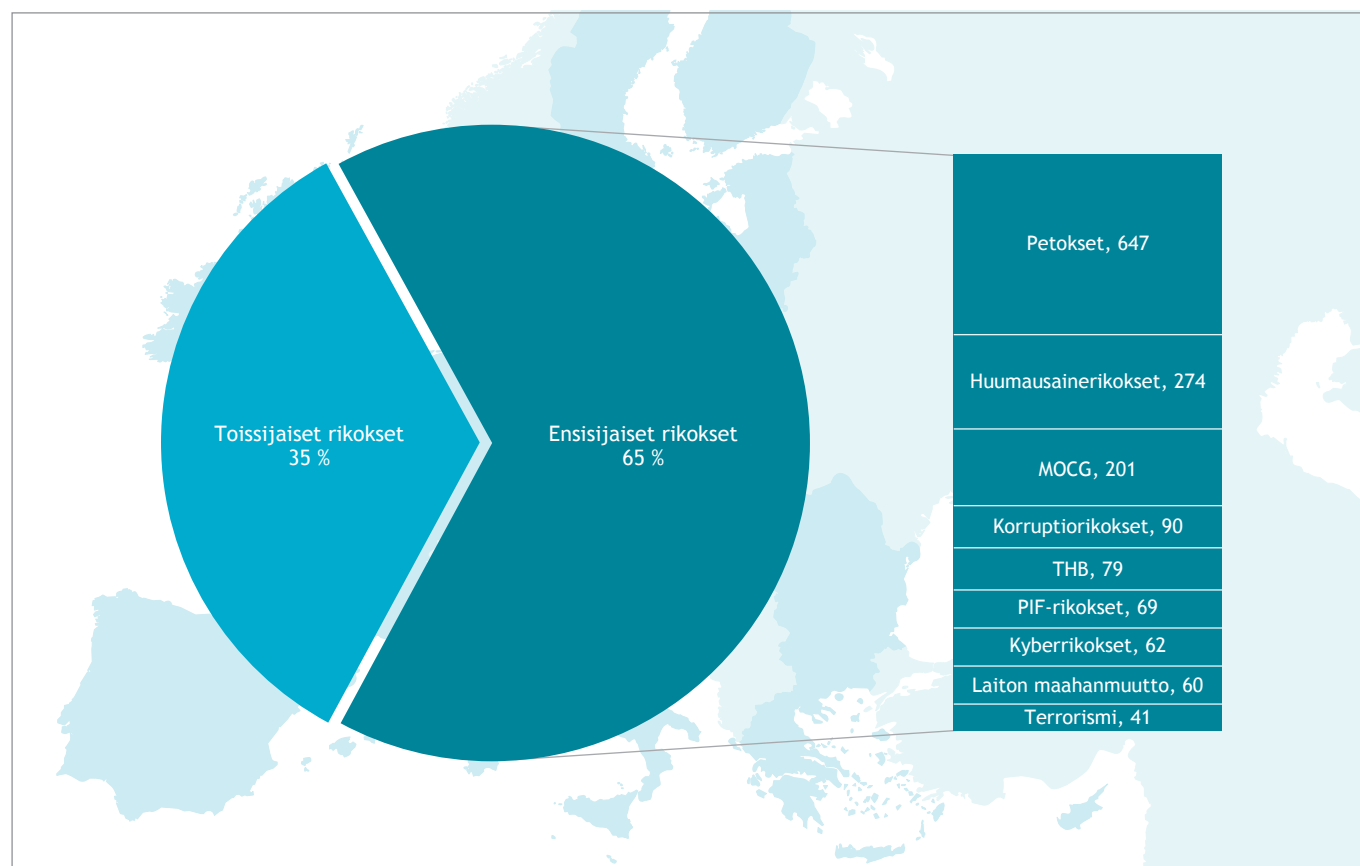
Euroopan maahanmuuttoagenda täydentää Euroo-pan turvallisuusagendaa määrittämällä komission aikeet lainsäädännöllisille ja muille toimille koskien maahanmuuttoa. Euroopan maahanmuuttoagenda ja EU:n toimintasuunnitelma laittoman maahan-tulon järjestämistä vastaan nostavat laittoman maahan-tulon järjestämisen torjunnan EU:n prioriteetiksi ja pyrkivät tekemään maahantuloverkostoista korkean riskin ja pienen tuoton operaatioita.

Eurojust ja Europol tulevat olemaan avainasemas-sa auttaessaan jäsenvaltioita purkamaan laittoman maahantulon järjestämisen verkostoja ja ihmiskaup-paverkostoja. Eurojustia pyydettiin perustamaan teemaryhmä laittoman maahantulon järjestämiseen liittyen vahvistamaan yhteistyötä syyttäjien kesken ja keskinäistä oikeusapua, tukemaan laittoman maa-hantulon järjestämistä tutkivia JIT-ryhmiä, osallistu-maan hotspot-toimintaan, osallistumaan JOT Mare-tiimin toimintaan ja auttamaan tiedonvaihdoissa parhaista käytännöistä ja haasteista sähköisten to-disteiden keräämisessä laittoman maahantulon jär-jestämisen tutkinnassa.

2.1 Ensisijaisten rikollisuuden alojen käsittely Eurojustissa

Vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnas-sa Eurojustin toiminnalliset prioriteetit ovat hyvin samankaltaiset kuin Euroopan unionilla. Eurojustin

prioriteetteihin kuuluu myös rikollisuuden lajeja, joi-ta ei nimetty ensisijaisiksi EU:n toimintapoliittisen syklin puitteissa, nimittäin korruptio ja terrorismi.

Yleiset tilastot

Rikollisuuden ala	Tapaukset		Koordinaatiokokoukset		JIT-ryhmät	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Terrorismi	14	41	4	15	2	3
Kyberrikokset	42	62	15	19	6	11
Laittoman maahantulon järjestäminen	32	60	10	20	9	9
Ihmiskaupparikokset	71	79	12	32	18	21
Petokset	560	647	60	76	32	34
Korruptiorikokset	55	90	9	10	4	4
Huumausainerikokset	283	274	52	57	31	25
Liikkuvat järjestäytyneet rikollisryhmät	128	201	13	21	13	13

2.1.1 Terrorismi

Euroopassa toteutettujen tai suunniteltujen terrori-iskujen määrä nousi vuonna 2015, ja terrorismiin syyllistyneiden vierastaistelijoiden aiheuttama maailmanlaajuinen uhka koettiin vakavaksi. Eurojustin operatiivinen ja strateginen toiminta terrorismin

torjunnassa kertoi tarpeesta tehostaa jäsenvaltioiden kykyä taistella terrorismia vastaan yhteisellä, tehokkaalla ja koordinoitulla tavalla.

Vuoden 2015 tapausten tilastot vahvistavat, että jäsenvaltiot käyttävät Eurojustin tukea lisääntyvässä määrin ratkaistakseen oikeudellisen yhteistyön haasteita

monimutkaisissa terrorismitapauksissa. Vuonna 2015 tapauksia oli 41, joka on lähes kolminkertainen määrä verrattuna vuoteen 2014. Eurojust järjesti 15 koordinaatiokokousta terrorismiin liittyvistä rikoksista, joka on lähes nelinkertainen määrä vuoteen 2014 verrattuna, ja kolme JIT-ryhmää oli toiminnassa. Sen lisäksi Eurojust järjesti ensimmäisen terrorismitapausta käsittelevän koordinaatiokeskuksensa. Useimmat Eurojustin käsittelemät terrorismitapaukset olivat Belgias- ta, Ranskasta ja Italiasta. Eniten pyyntöjä saivat Belgia, Ranska ja Yhdistynyt kuningaskunta.

Eurojustin kanssa neuvoston päätöksen 2005/671/YOS mukaisesti jaetun tiedon määrä syytetoimista ja tuomioista terrorismitapauksissa kasvoi huomatta- vasti. Eurojustin kanssa jaettiin tietoa terrorismirikos- ten syytetoimista 104 kertaa, kun vuonna 2014 näin tehtiin 30 kertaa. Eurojustille ilmoitettujen loppuun saatettujen terrorismiin liittyvien oikeudenkäyntien määrä kasvoi 217:ään, kun vuonna 2014 niitä oli 180.

Eurojustin kanssa jaettu tieto sisältää linkkejä mui- hin merkityksellisiin tapauksiin ja keskinäisiin oi- keusapupyntöihin sekä niiden täytäntöönpanoon.

Terrorismia käsittelevä strategiakokous

Terrorismirikoksista vastaavien Eurojus- tin kansallisten asiantuntijoiden vuosit- tainen 11. strategiakokous pidettiin 25. kesäkuuta. Euroopan komissio esitteli Eu- roopan turvallisuusagendan prioriteetit ja korosti sen tärkeyttä, että Eurojust osallis- tuu EU-tason aloitteisiin radikalisoitumis- ta ja terrorismia vastaan.

Esittelyä seurasi paneelikeskustelu kehi- tyssuunnista kansallisissa ja EU:n lainsäädäntökehyksissä terrorismin torjunnassa ja päivitys Eurojustin tarjoamasta toimi- joiden käyttöön kehitetyistä julkaisuis- ta. Julkaisut ovat *TCM*, *CBRNE-käsikirja*, *MPJM* ja *Eurojustin asiakirja terrorismin rahoituksesta*.

Eurojust teki myös kattavan analyysin belgialaisesta oikeudellisesta päätökses- tä koskien vierastaistelijoita värväävää verkostoa. Analyysi koettiin toimijoiden keskuudessa erittäin hyödylliseksi ja in- noittavaksi, ja se julkaistiin rajoitetun saannin Eurojust-asiakirjana ja annettiin terrorismirikoksista vastaavien kansallisen asiantuntijoiden luettavaksi.

Tapausesimerkki

Terroristijärjestö Rawti Shax, tunnettu myös nimellä Didi Nwe ("uusi suunta" tai "kohti vuotta"), on ollut tutkinnan kohteena vuodesta 2007 lähtien useissa Euroo- pan valtioissa, kuten Italiassa, Sveitsissä ja Saksassa. Järjestö on saanut alkunsa Ansar al-Islamista, jonka YK on luokitellut Al-Qai- dan kanssa liittoutuneeksi terroristijärjes- töksi, ja jonka johtaja pidätettiin Norjassa toistuvien tappouhkausten esittämisestä norjalaisille poliitikoille. Rawti Shaxin pää- tavoite on syöstä väkivalloin Irakin Kur- distanin aluehallinto vallasta ja korvata se kalifaatilla, jossa on voimassa sharia-laki.

Italian tutkinnassa löytyi todisteita siitä, että Rawti Shax on levittäytynyt Euroop- paan ja sen solut viestivät ja toimivat in- ternetin välityksellä. Järjestö toimi eri- tyisen aktiivisesti Saksassa, Sveitsissä, Yhdistyneessä kuningaskunnassa, Suo- messa, Italiassa, Kreikassa, Norjassa, Ira- kissa, Iranissa ja Syyriassa. Kehittyessään järjestö alkoi aktiivisesti tarjota logistista ja taloudellista tukea Syyriaan ja Irakiin lähetettävien vierastaistelijoiden värväyk- seen. Tarkoitus oli myös kouluttaa taiste- lijoi- ta tulevaan konfliktiin Kurdistanissa.

Eurojust tuki kansainvälistä oikeudellista yh- teistyötä tapausta koskeissa toimit- sissa vuo- desta 2011 lähtien. Eurojust järjesti kaksi koordinaatiokokousta edistääkseen tiedon- vaihtoa toimivaltaisten viranomaisten välillä ja keskinäisten oikeusapupyntöjen toteut- tamista. Koordinaatiokokousten aikana ter- roristijärjestön rakenne ja toiminta paljastui asteittain, ja asianomaiset jäsenvaltiot keskus- telivat tehokkaimmasta yhteisestä oikeudel- lisesta strategiasta ja oikeudellisista toimista.

Eurojust analysoi Italian tutkinnassa ke- rättyjä tietoja useiden kuukausien aikana vuonna 2015 selvittääkseen tärkeimmät piirteet asianomaisille jäsenvaltioille, minkä tarkoituksena oli järjestää yhteinen operaatiopäivä. Yksi koordinaatiokokous omistettiin yhteisen operaatiopäivän val- misteluun. Siinä keskusteltiin pyydettyjen oikeudellisten toimien täytäntöönpanosta, toimivaltaisten viranomaisten tunnistami- sesta, eurooppalaisten pidätysmääräysten muotoilusta, luovutusmenettelyistä jne.

Keskinäisten oikeusapupyynnöiden lainsäädännöllisiä ja teknisiä vaatimuksia tutkittiin uudestaan niiden nopean täytäntöönpanon varmistamiseksi.

Eurojustiin perustettiin koordinaatiokeskus yhteisen operaatiopäivän ajaksi marraskuussa 2015. Italiassa, Norjassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa pidätettiin Rawti Shaxin 13 epäiltyä johtajaa ja useita jäseniä. Kymmenen pidätetyistä sai syyteen kansainvälisestä terrorismista Italian lainsäädännön mukaisesti. Sen lisäksi viranomaiset Italiassa, Saksassa, Suomessa, Norjassa, Sveitsissä ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa suorittivat etsintöjä 26 tilassa ja kiinteistössä ja takavarikoivat muun muassa asiakirjoja ja elektronisia laitteita. Osaa epäilyistä ei löydetty, sillä heidän uskotaan matkustaneen Lähi-itään (Syyriaan ja Irakiin) liittyäkseen jihadistijärjestöihin (ISIS ja al-Nusra) taistelijoina.

Eurojust antaa edelleen apua vuonna 2016 Yhdistyneessä kuningaskunnassa käynnissä olevien kolmea henkilöä koskevien luovutusmenettelyjen ja Norjan luovutuspyyntöjen vuoksi. Yksi Norjassa pidätetyistä on Norjan kansalainen, joten häntä ei voi luovuttaa ja hänen oikeudenkäyntinsä pidetään Norjassa (*aut dedere aut iudicare-säännön mukaisesti*). Oikeudellisten menettelyjen onnistumisen varmistamiseksi tätä ja muita epäiltyjä kohtaan oikeudelliselle yhteistyölle suunnitellaan jatkoa.

Lisääntynyt säännöllinen tiedonvaihto ajankohtaisella ja järjestelmällisellä tavalla auttaa Eurojustia antamaan yleiskatsauksen haasteista ja parhaista käytännöistä terrorismirikosten syytetoimista ja tuomioista. Se tehostaa Eurojustin analyysia oikeudellisista vastatoimista terrorismille, joista kerrotaan jäsenvaltioille *Terrorismia koskevien tuomioiden seurantaraportissa*. Neuvoston päätelmien rikosoikeudellisista vastatoimista terrorismiin johtavalle radikalisoitumiselle mukaisesti Eurojustilla on tilaisuus seurata vaihtoehtoja syytetoimille ja pidätyksille auttaen vierasperäisiä taistelijoita koskevan rikospolitiikan kehittämisessä.

Terrorismitapausten kansallisten yhteyshenkilöiden verkosto Eurojustissa on ensisijainen yhteydenpitokeino oikeudellisen yhteistyön edistämiseen, ja se varmistaa, että tieto terrorismiin liittyvistä syytetoimista ja tuomioista jaetaan Eurojustin kanssa. Kansallisten yhteyshenkilöiden verkosto on toiminut vuodesta

2005 asti, ja siihen kuuluu vähintään yksi edustaja jokaisesta jäsenvaltiosta sekä yhteyshenkilöitä Norjasta, Yhdysvalloista ja vuodesta 2015 lähtien Sveitsistä.

Kolmas Eurojustin selvitys *Foreign Terrorist Fighters: Eurojust's Views on the Phenomenon and the Criminal Justice Response* (terrorismiin syyllistyvät vierastaistelijat: Eurojustin näkemys ilmiöstä ja rikosoikeudelliset vastatoimet) julkaistiin marraskuussa 2015 ja oli luokiteltu vain EU:n käyttöön tarkoitetuksi. Selvitys tuotiin julki oikeus- ja sisäasioiden neuvoston kokouksessa 3. - 4. marraskuuta 2015. Se kehotti puuttumaan haasteisiin tutkinta- ja syytetoimissa ja käyttämään kattavasti hyväksi Eurojustin koordinaatiovälineitä monimutkaisissa rajat ylittävissä tapauksissa, jotka koskevat terrorismiin syyllistyviä vierastaistelijoita.

Selvitys kehitti edelleen suosituksia ja tuloksia, jotka tuotiin ilmi Eurojustin kahdessa edellisessä vierastaistelijaselvityksessä marraskuulta 2013 ja marraskuulta 2014. Siinä otettiin huomioon tiedot, jotka saatiin toimijoilta maaliskuussa 2015 lähetetyllä Eurojustin kyselylomakkeella oikeudellisista toimista koskien terrorismiin syyllistyviä vierastaistelijoita. Lomake lähetettiin kaikille terrorismitapausten kansallisille yhteyshenkilöille sekä Norjan, Sveitsin ja Yhdysvaltojen yhteyssyyttäjille. Aiemmin vuonna 2015 julkaistiin tiivistelmä Eurojustin toisesta vierastaistelijaselvityksestä vuodelta 2014 luokiteltuna asiakirjaksi, jonka käyttö on rajoitettua.

Viime vuonna Eurojust otti aktiivisesti osaa moniin EU-tason keskusteluihin ja aloitteisiin siitä, miten oikeudellisia toimia terrorismia vastaan voidaan tehostaa. Eurojustin puheenjohtaja korosti eri foorumeilla tarvetta EU:n laajuiselle yhteiselle ja kattavalle lähestymistavalle, jossa käytetään monialaisia keinoja, mekanismeja ja välineitä edistämään

CBRNE-käsikirja

CBRNE-käsikirja tarjoaa EU:n toimijoille asiantuntevaa monialaista oikeudellista tukea kemiallisia, biologisia ja radiologisia aineita, ydinmateriaalia sekä räjähteitä koskevien monikansallisten rikosten tutkinta- ja syytetoimia varten. Siinä esitetään katsaus ajankohtaisimmasta eurooppalaisesta ja kansainvälisestä CBRNE-aineiden lainsäädännöstä ja ylikansallisista toimijoista, järjestelmistä ja tietokannoista CBRNE:n alueella.

Käsikirjaa päivitetään säännöllisesti, ja sen neljäs versio julkaistiin kesäkuussa 2015.

Taktinen kokous terrorismista

Eurojust järjesti 24. - 25. kesäkuuta kolmannen taktisen kokouksen vierastaistelijoista *Towards a common judicial response to foreign fighters* (kohti yhdenmukaisia oikeudellisia toimia terrorismiin syyllistyviä vierastaistelijoita vastaan). Kokouksessa olivat läsnä Eurojustin kansalliset edustajat terrorismitapauksissa, kansalliset lainvalvonta ja oikeusviranomaisten edustajat jäsenvaltioista Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Montenegro, Norja, Serbia, Sveitsi, Turkki ja Yhdysvallat sekä edustajia EU:n terrorismintorjunnan koordinaattorin toimistosta, Europolista, Interpolista ja Frontexista.

Kokous antoi osallistujille lisätietoa tietyistä ilmiöistä, terroristijärjestöistä ja niiden toimintatavoista sekä oikeudellisen ja menettelyllisen yhteistyön haasteista. Kokous tarjosi paikan kokemusten ja parhaiden käytäntöjen vaihdolle niiden toimijoiden kesken, jotka tutkivat ja syyttävät terrorismiin syyllistyvien vierastaistelijoiden tapauksia Euroopassa ja sen ulkopuolella.

Käsiteltyihin aiheisiin kuuluivat EU:n rikosoikeudelliset toimet vierastaistelijoita vastaan, yhteistyön lisääntyminen kolmansien maiden kanssa ja vierastaistelijoiden syytteeseenpanosta ilmi tulleet haasteet ja siitä saadut kokemukset. Lainsäädännöllisten puitteiden riittävyys, sähköisten todisteiden kerääminen ja niiden käytettävyys, oikeudellisen yhteistyön välineet, rikosoikeudelliset vastatoimet radikalisoitumiseen, oikeudelliset lähestymistavat palaaviin taistelijoihin ja tiedonvaihto olivat keskustelun kohteina. Esitelmät vierastaistelijoiden syytteeseenpanosta jäsenvaltioissa ja kolmansissa maissa antoivat kansallista näkökulmaa. Aiheesta järjestettiin kolme työpajaa, ja niiden tuloksista keskusteltiin täysistunnossa. Tulokset sisällytettiin kolmanteen Eurojustin selvitykseen *Foreign Terrorist Fighters: Eurojust's Views on the Phenomenon and the Criminal Justice Response* (terrorismiin syyllistyvät vierastaistelijat: Eurojustin näkemys ilmiöstä ja rikosoikeudelliset vastatoimet), joka julkaistiin marraskuussa 2015.

kansallisten toimien tehokkuutta terrorismiin syyllistyviä vierastaistelijoita vastaan.

Virastot jakoivat tietoa välineistään ja toimistaan terrorismiin syyllistyviä vierastaistelijoita vastaan oikeus- ja sisäasioiden virastojen verkoston puitteissa. Eurojust raportoi säännöllisesti EU:n terrorismintorjunnan koordinaattorille toimiensa täytäntöönpanosta terrorismin torjunnassa. Vuonna 2015 Eurojust osallistui ensimmäistä kertaa Europolin terrorismintorjunnan Focal Point Travellers -tiimin toimintaan.

Eurojust pitää yhä ensisijaisena sitä, että yhteistyötä kolmansien maiden kanssa tehostetaan, jotta se voi antaa enemmän apua kansallisille viranomaisille tutkinta- ja syytetoimissa. Eurojustin avittama operatiivinen yhteistyö kolmansien maiden kanssa terrorismitapauksissa lisääntyi huomattavasti vuonna 2015. Esimerkiksi kolmansiin maihin liittyvien terrorismitapausten määrä (10) yli kolminkertaistui viime vuoteen verrattuna.

Eurojust tekee aktiivista työtä parantaakseen yhteistyötä Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan (MENA-alue) valtioiden kanssa. Eurojustin yhteyshenkilöiden verkoston laajentaminen tällä alueella on tärkeää Eurojustin työlle terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa. Eurojust kutsui 21. heinäkuuta 2015 MENA-alueen valtiot nimittämään Eurojustin yhteyshenkilöitä, mukaan lukien Eurojustin yhteyshenkilön terrorismin torjuntaan. Kutsun jälkeen Eurojustin yhteyshenkilöitä on nimetty Libanoniin, Jordaniaan, Saudi-Arabiaan ja Palestiinaan niiden lisäksi, jotka on jo nimetty Egyptiin, Israeliin ja Tunisiaan.

Terrorismia koskevien tuomioiden seurantaraportti

TCM on vuodesta 2008 lähtien julkaistu rajoitetun saannin Eurojust-asiakirja, joka on erityisesti tarkoitettu terrorismitapausten syyttäjille ja tuomareille. Siinä esitetään yleiskatsaus terrorismiin liittyviin tuomioihin ja syytteiden hylkäämiseen koko Euroopan unionissa, kerrotaan lainsäädännöllisistä muutoksista ja annetaan oikeudellisia analyysseja asiaankuuluvista oikeustuomioista.

TCM on sisäinen julkisiin lähteisiin perustuva raportti, joka sisältää kansallisten viranomaisten neuvoston päätöksen 2005/671/YOS täytäntöönpanossa toimittamia tietoja. Vuonna 2015 asiakirjassa analysoitiin oikeusistuinten päätöksiä, jotka tehtiin Saksassa, Alankomaissa, Norjassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa koskien vierastaistelijoita.

TCM sisältää myös yhteenvedon Euroopan turvallisuusagendan pääkohdista, Euroopan neuvoston yleissopimuksen lisäpöytäkirjasta ja neuvoston poliittisesta julistuksesta sekä toimintasuunnitelmasta.

Pöytäkirja terrorismin rahoituksesta

Eurojustin pöytäkirja terrorismin rahoituksesta on rajoitetun saannin Eurojust-asia-kirja, joka sisältää katsauksen oikeusperusteista ja standardeista sekä yhteenvedon säännöksistä, jotka ovat käytössä kansainvälisesti ja EU:ssa terrorismin rahoituksen torjunnassa. Pöytäkirja esittelee Eurojustin tapauksia, jotka koskevat terrorismin rahoitusta, ja korostaa Eurojustin osallistumista oikeudelliseen yhteistyöhön terrorismin rahoituksen torjunnassa. Pöytäkirja julkaistiin ensimmäisen kerran vuonna 2006 ja sitä päivitetään kolmen vuoden välein. Uusin päivitys tehtiin kesäkuussa 2014.

2.1.2 Kyberrikokset

Kyberrikokset ovat luonteeltaan rajat ylittäviä. Sähköisiä todisteita rikoksista voi olla vaikea kerätä tiedon häviävyyden vuoksi, ja se voi vaatia erikoisasiantuntemusta. Oikeudellinen yhteistyö on elintärkeää sen takaamiseksi, että sähköiset todisteet saadaan ajoissa talteen ja ne ovat hyväksyttäviä oikeusmenettelyissä. Kansainvälinen oikeudellinen yhteistyö voi kärsiä merkittävistä eroista kansallisissa lainsäädännöissä puitteissa (esim. toiminnan määrittely rikokseksi tai tietojen säilytystä koskevan lainsäädännön puuttuminen) ja toimivaltaristiriidoista.

Tämän vuoksi Eurojust keskittyi yhä enemmän oikeudellisen yhteistyön kehittämiseen kyberrikosten torjunnassa. Etenkin tärkeitä osa-alueita olivat keskinäisten oikeuspyyntöjen nopean käsittelyn edistäminen, joka on elintärkeää tiedon häviävyyden tasapainottamiseksi ja eriävien kansallisten tietojen säilytystä koskevien sääntöjen vuoksi. Toinen keskeinen osa-alue on oikeuslaitoksen varhaisen osallistumisen mahdollistaminen kyberrikosoperaatioihin sen takaamiseksi, että tiedot kerätään asiaa koskevien sääntöjen mukaisesti tutkintavaiheessa, mikä mahdollistaa tietojen käytön hyväksyttävänä todisteina tulevaisuudessa oikeudellisissa menettelyissä.

Eurojustin keskittyminen kyberrikoksiin näkyy tapausmäärässä ja vuoden 2015 strategisessa toiminnassa.

Eurojustin operatiivinen osallistuminen tämän rikoslajin tapauksiin kasvoi viime vuosiin verrattuna kaikilla tärkeimmillä osa-alueilla. Rekisteröityjä tapauksia oli 62, koordinaatiokokouksia oli 19 ja yhteisiä tutkintaryhmiä toimi 11, joista kuusi oli uusia. Romania oli eniten pyyntöjä esittänyt jäsenvaltio, ja

Tapausesimerkki

Laaja järjestäytynyt rikollisryhmä, jonka jäsenet olivat pääosin Nigeriasta ja Kamerunista, teki verkkourkintapetoksia arviolta kuuden miljoonan euron arvosta. Rikollisverkosto ohjasi välikäsien kautta varoja väärin määränpäihin viemällä salasanoja ja henkilökohtaisia tietoja päästäkseen uhrien sähköpostitileihin käsiksi ja viedäkseen rahaa heiltä tai heidän asiakkailtaan.

Tekijöitä ja uhreja oli ainakin 16 eri paikassa maailmanlaajuisesti. Italian, Espanjan ja Puolan oikeusviranomaiset pyysivät Eurojustin tukea. Kansallisten tutkintatoimien yksityiskohtien selvittämiseksi ja tietojen vaihtamiseksi järjestettiin kolme koordinaatiokokousta. Rinnakkaistutkinnot Italiassa ja Espanjassa paljastivat, että tutkittavat henkilöt olivat osia hierarkkisissa soluissa, joiden vuorovaikutus verkostojen välillä oli soljuvaa ja joustavaa. Näiden läheisten yhteyksien vuoksi kansallisten syyttäviviranomaisten haasteita tutkittiin mahdollisten *ne bis in idem*-ongelmien kannalta. Kohteiden päällekkäisyyden ongelmallisuus otettiin esiin, sillä samat epäillyt saattavat joutua usean eri toimivalta-alueella aloitetun tutkinnan kohteiksi.

Tapauksen edistyessä järjestettiin kolmas ja viimeinen koordinaatiokokous, jossa arvioitiin Italian tekemien keskinäisten oikeusapupyyntöjen täytäntöönpanoa ja vaihdettiin uusia tietoja. Samanlaista rikollistoimintaa havaittiin yksittäisissä jäsenvaltioissa ja kohteiden päällekkäisyys tunnistettiin, mikä helpotti syyttäviviranomaisia kehittämään lähestymistapaansa.

Samanaikaisten pakkokeinojen käyttämiseksi osallistujat suostuivat ottamaan osaa Eurojustin koordinaatiokeskuksen tukemaan yhteiseen operaatiopäivään. Espanjan viranomaiset olisivat voineet toimia nopeasti, mutta se olisi voinut vaarantaa vähemmän edistyneen mutta laajemman tutkinnan Italiassa. Keskusteluja käytiin lainsäädännöllisistä vaatimuksista eri toimivalta-alueilla, että asianomaisten jäsenvaltioiden menettelyjen rajoitukset

ymmärretään, ja yhteisen operaatiopäivän parhaan aikataulun selvittämiseksi. Tavoitteen saavuttamiseksi tehtiin paljon työtä tutkintojen eri vaiheiden muokkaamiseksi.

Yhteinen operaatiopäivä järjestettiin kesäkuussa 2015, ja sitä johtivat Italian, Espanjan ja Puolan oikeus- ja lainvalvontaviranomaiset. Eurojustin koordinaatiokeskuksen auttama yhteinen operaatiopäivä tuotti loistavia operatiivisia tuloksia. Epäiltyjä pidätettiin 49 ja etsintöjä suoritettiin 58. Valtioiden välisen läheisen oikeudellisen yhteistyön ja koordinoinnin avulla kyberrikolliset voidaan saattaa oikeuden eteen missä tahansa toimivalta-alueella.

sitä seurasivat Kreikka, Saksa ja Kypros. Jäsenvaltiot, joille esitettiin eniten pyyntöjä, olivat Yhdistynyt kuningaskunta, Espanja ja Saksa.

Eurojust pyrki myös parantamaan yhteistyötä Europolin kanssa kyberrikosten torjunnassa strategisella ja operatiivisella tasolla. Eurojust jatkoi Europolissa toimivan Euroopan verkkorikostorjuntakeskuksen (EC3) aktiivista tukemista. Sen vuoksi Eurojust nimitti heinäkuussa 2015 kansallisen kyberrikosasiantuntijan edustamaan Eurojustia EC3:n operatiivisissa toimissa. Hänen tehtäviinsä kuuluu tukea ja koordinoida Eurojustin ja EC3:n yhteistyötä sekä muun muassa edistää tiedonvaihtoa, auttaa todisteiden hyväksyttävyyden varmistamisessa ja painottaa Eurojustin varhaisen osallistumisen merkitystä syytetoimien tehokkuudelle ja kyberrikoksilla saatun omaisuuden menetetyksi tuomitsemiselle.

Eurojustin kyberrikosasiantuntijan osallistuminen EC3:n toimintaan auttoi Eurojustin toimintaa koordinaatiokeskuksissa Twins, Terminal ja Cyborg. EMPAC-Tin vuoden 2015 verkkohyökkäysten vastaisen toimintasuunnitelman mukaisesti Eurojust ja Europol laativat yhteisen asiakirjan yleisistä lainsäädännöllisistä haasteista kyberrikosten torjunnassa keskittyen lainvalvojien ja syyttäjien näkökulmaan. Asiakirjassa tunnistettiin kuusi tärkeintä haastetta: tiedon tai sijainnin menettäminen, lainsäädännölliset puitteet, julkis-yksityinen kumppanuus, kansainvälinen yhteistyö ja uhkakuvan nopea kehitys. Asiakirja on lähtöpiste tuleville keskusteluille asianmukaisten sidosryhmien kanssa keinoista

Kokoukset kyberrikollisuudesta

Eurojust isännöi 1. heinäkuuta taktisen kokouksen, joka käsitteli kyberavaruuden alueperiaatetta ja sähköisten todisteiden hyväksyttävyyttä kyberrikoksiin liittyvissä oikeudellisissa menettelyissä. Taktiseen kokoukseen osallistui asiantuntijoita kaikista jäsenvaltioista, Norjasta, Yhdysvalloista sekä yksityiseltä sektorilta (mukaan lukien verkko- ja pankkitoimintaturvallisuusyrityksistä), jotka käsitelivät useita ajankohtaisia rikostyyppien aiheita ja tukea, jota Eurojust voi tarjota. Osanottajat keskustelivat tarpeesta nopeuttaa kansainvälistä oikeudellista yhteistyötä, varsinkin keskinäisten oikeusapupyyntöjen nopeasta käsittelystä ottaen huomioon sähköisen tiedon häviävyyden. Keskustelun aiheina oli myös tarve edistää oikeusviranomaisten ja yksityisen sektorin yhteistyötä (kuten internetpalvelujen tarjoajien kanssa) ja varmistaa oikeusviranomaisten varhainen osallistuminen tutkintaan muun muassa yksityisen sektorin keräämien todisteiden hyväksyttävyyden varmistamiseksi.

Kokouksessa kuulutettiin nopeampaa ja tehokkaampaa asiantuntemuksen, kerätyn kokemuksen ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa. Toimijat arvioivat ehdotusta perustaa kyberrikostapausten syyttäjien ja tuomareiden verkosto.

Marraskuussa 2015 Eurojust järjesti kokouksen kyberrikoksia käsittelevän oikeudellisen verkoston perustamisesta, jonne tuli kyberrikollisuuden oikeusasiantuntijoita kaikista jäsenvaltioista, Norjasta, Sveitsistä, Yhdysvalloista, EC3:sta ja Euroopan neuvostosta. Osallistujat olivat yhtä mieltä tarpeesta perustaa Eurojustin tukema kyberrikoksia käsittelevä oikeudellinen verkosto keskustelupaikaksi oikeudellisista haasteista, parhaiden käytäntöjen tunnistamisesta ja levittämisestä sekä oikeuskäytännöistä.

Lisäksi keskusteltiin oikeusapuprosessista Yhdysvaltojen ja jäsenvaltioiden välillä, ja osallistujat saivat kuulla hankkeista, joita Euroopan neuvoston tietoverkkorikollisuusyleissopimuskomitea on aloittanut tai joita se tukee. Alankomaiden oikeusministeriön edustajat esittivät katsauksen tärkeimmistä tavoitteista sen tulevalla EU-puheenjohtajuuskaudella, muun muassa kyberrikollisuuden torjunnasta keskittyen toimivalta-asioihin.

haasteiden kohtaamiseksi. Siihen kuuluu oikeudellisten ja käytännön välineiden yhdenmukaistaminen koskien keskinäistä oikeusapua ja tietojen sekä sähköisten todisteiden vaihto kyberrikosten tutkinta- ja syytetoimissa.

Yhdysvaltojen oikeusministeri Loretta Lynch ilmoitti vieraillessaan Haagissa syyskuussa Yhdysvaltojen kyberrikossyyttäjän nimittämisestä Eurojustiin.

Sen lisäksi, että Eurojust antoi operatiivista tukea kansallisille tutkinta- ja syytetoimille ja EC3:lle, Eurojust jatkoi tukeaan laitonta internetissä tapahtuvaa kauppaa torjuvalle ITOM-hankkeelle, jonka päätöskonferenssi pidettiin marraskuussa 2015. Eurojust jatkoi tukeaan TOT-hankkeelle, jossa järjestettiin ensimmäinen koulutustilaisuus syyttäjille ja tuomareille, jonka tavoite oli lisätä kyberrikoksia koskevien tutkinta- ja syytetoimivaiheiden tuntemusta ja tehokkuutta.

2.1.3 Laittoman maahantulon järjestäminen

Eurooppaa kohtasi ennennäkemätön kriisi liittyen rajusti lisääntyneeseen laittoman maahantulon järjestämiseen ja Välimerellä, Euroopan rannikolla ja mantereella sattuneiden kammottavien kuolemiin johtaneiden tapahtumien vuoksi.

Eurojust kohtasi lisääntyneitä tarvetta oikeudelliselle yhteistyölle tällä alueella johtuen jäsenvaltioissa tehtyjen rikosten toistuvasta ja laajamittaisesta luonteesta. Verrattuna vuoteen 2014, laittoman maahantulon järjestämiseen liittyviä tapauksia (60) ja koordinaatiokokouksia (20) oli lähes kaksi kertaa enemmän. Eniten pyyntöjä esittäneet jäsenvaltiot olivat Kreikka, Ranska ja Itävalta. Eniten pyyntöjä saanut jäsenvaltio oli Saksa, jota seurasivat Ranska ja Unkari.

EU:n toimintasuunnitelman mukaisesti laittoman maahantulon järjestämistä vastaan Eurojust teki läheistä yhteistyötä Europolin, Frontexin ja EASON kanssa kerätäkseen tietoa ihmissalakuljettajien toimintatavoista, tukeakseen kansallisia viranomaisia rahavirtojen jäljittämässä ja auttaakseen tutkinnoissa. Tämän vuoksi Eurojust tehosti yhteistyötään Europolin Focal Point Checkpoint- ja JOT Mare -tiimien kanssa. Yhteistyötä tehostettiin järjestämällä kokouksia yksittäisistä operatiivisista tapauksista sekä neljännesvuosittaisia kokouksia keinoista ja käytännöistä (kuten tiedonvaihdon parantaminen tutkittavissa tapauksissa), joilla voidaan parantaa yhteistyötä ja kykyä tukea kansallisia viranomaisia niiden taistelussa laittoman maahantulon järjestämistä vastaan.

Eurojustin ja EU:n sotilaallisen kriisinhallintaoperaation Välimerellä (EUNAVFOR MED) välinen yhteisymmärryspöytäkirja allekirjoitettiin 1. lokakuuta. 22. kesäkuuta 2015 aloitettu EUNAVFOR MED -operaation tavoite on järjestelmällisesti tunnistaa, takavarikoida, ottaa kiinni ja

Tapausesimerkki

Järjestäytyneitä rikollisryhmää alettiin tutkia epäiltynä Albanian kansalaisten laittoman maahantulon järjestämisestä EU-alueelle käyttäen vuokrattuja ajoneuvoja, jotka oli rekisteröity Tšekin tasavaltaan. Järjestäytynyt rikollisryhmä aloitti toimintansa loppuvuodesta 2013 ja kuljetti laittomia maahantulijoita Yhdistyneeseen kuningaskuntaan kahta reittiä. Ne olivat Belgia Turkin tai Kreikan kautta käyttäen tšekkiläisiä tai slovakialaisia kuljettajia ja Tšekin tasavalta Bulgarian tai Serbian kautta, josta matka jatkui Saksan kautta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan lautalla tai junalla. Ajanjakson aikana Euroopan unioniin salakuljetettiin yli 100 maahantulijaa.

Eurojust ja tapaukseen osalliset jäsenvaltiot osallistuivat useisiin operatiivisiin kokouksiin Europolissa vuonna 2014 operaatio Tantalufin merkeissä. Oikeudellisen yhteistyön tarve toi tapauksen Eurojustin käsiteltäväksi joulukuussa 2014. Eurojust järjesti neljä koordinaatiokokousta, joissa Belgian, Tšekin tasavallan, Saksan, Ranskan ja Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset keskustelivat tapauksen oikeudellisista puolista. Läheinen yhteistyö Europolin kanssa jatkui, ja sen analyttikoja osallistui Eurojustin koordinaatiokokouksiin.

Belgia valittiin parhaaksi paikaksi syytetoimille. Päätökseen vaikutti se, että belgialainen kaupunki vaikutti olevan laittoman maahantulon järjestämisen keskuspaikka. Eurojust oli oleellinen tekijä yhteisen tutkintaryhmän perustamisessa Belgian, Tšekin tasavallan, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Saksan välille. Eurojustin taloudellisen tuen avulla tutkinta eteni nopeammin, ja se kattoi laajamittaisen operaation elintärkeiden resurssien kustannukset, joista tärkeimpiä ovat tulkkaus- ja käännätyskustannukset, matkakustannukset ja teknisten laitteiden toimittamiskustannukset. Todisteiden vaihto kaikkien osallistuvien maiden välillä oli suoraviivaista, ja Belgian viranomaiset saivat tietoa Ranskassa pysäytetyistä kuljettajista keskinäisellä oikeusapupyynnöllä Ranskan viranomaisille.

Tapauksen tutkinta paljasti 13 salakuljettustapausta, joilla järjestäytynyt rikollisryhmä teki yli 500 000 euroa voittoa yli

sadan haavoittuvan henkilön kustannuksella. Eurojustin koordinaatiokeskuksen tukema yhteinen operaatiopäivä järjestettiin marraskuussa 2015. Kahdeksan epäiltyä pidätettiin, 24:ää kuulusteltiin joko todistajina tai epäiltyinä ja kotietsintöjä suoritettiin kymmenen. Kuusi eurooppalaista pidätysmääräystä pantiin täytäntöön yhteisen operaatiopäivän aikana.

tuhota aluksia ja salakuljettajien muuta omaisuutta. Yhteisymmärryspöytäkirja muodostaa puitteet yhteistyön ja tiedonvaihdon parantamiselle laittoman maahantulon järjestämisen torjunnassa. Se vahvistaa, että kummatkin osapuolet vaihtavat strategista ei-operatiivista tietoa, parhaita käytäntöjä ja kokemuksia sekä asiantuntemusta laittoman maahantulon järjestämiseen liittyen.

Eurojustin kollegio nimitti yhteyshenkilön huhtikuussa 2015 edustamaan Eurojustia IEU:n virastojen laittoman maahantulon järjestämisen yhteisryhmässä, jonka komissio perusti vuonna 2015 EU:n toimintasuunnitelman laittoman maahantulon järjestämistä vastaan mukaisesti.

Hotspot-lähestymistapa, jonka komissio esitteli osana Euroopan maahanmuuttoagendaa, pyrkii ensisijaisesti koordinoimaan EU:n apua etulinjan jäsenvaltioille, jotka kokevat epäsuhtaisen mittavaa maahantulopainetta rajoillaan. Eurojust tuki hotspot-keskuksia Italiassa ja Kreikassa, jotka ovat eniten maahantulovirtojen vaikutuksen kokeneet jäsenvaltiot. Kansalliset syyttäjäviranomaiset Italiassa ja Kreikassa on nimetty Eurojustin yhteyshenkilöiksi hotspot-keskusten tukemiseksi ja tiedon ja tapausten ohjaamiseksi Eurojustin kansallisille osastoille oikeudellista seurantaa ja EU-tason koordinoitua varten.

Eurojustin puheenjohtaja vieraili hotspot-keskuksissa Italiassa (lokakuussa 2015) ja Kreikassa (joulukuussa 2015) ja tapasi Italian ja Kreikan oikeusviranomaisia ja merivoimien, EUNAVFOR MEDin sekä Frontexin edustajia keskustellakseen laittoman maahantulon järjestämisen torjunnasta ja oikeudellisen yhteistyön tehostamisen tarpeesta.

Syyskuussa kollegio järjesti laittoman maahantulon järjestämiseen liittyvän teemaryhmän, jonka aika-tila (2015 - 2020) on päällekkäinen EU:n toimintasuunnitelman laittoman maahantulon järjestämistä vastaan kanssa. Teemaryhmän tavoitteet ovat muun muassa i) lisätä tukea syyttäjävirastoille, joihin laittoman maahantulon järjestäminen vaikuttaa, ii) tunnistaa ja tutkia haasteita tämän rikoslajin tutkinta- ja syytetoimissa sekä siihen liittyviä parhaita käytäntöjä

ja iii) parantaa olemassa olevien kansainvälisten ja EU:n tason oikeudellisten välineiden käyttöä.

Lisäksi Eurojust jatkoi tukeaan muille strategisille foorumeille ja hankkeille, jotka on tarkoitettu parantamaan kansainvälistä yhteistyötä laittoman maahantulon järjestämiseen liittyen. Esimerkki tästä on osallistuminen Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön (IOM) alueelliseen hankkeeseen *Strengthening the fight against trafficking in persons and migrant smuggling in the Western Balkans* (ihmiskaupan ja maahanmuuttajien salakuljetuksen torjunnan tehostaminen Länsi-Balkanilla) esitelläkseen rajat ylittävien toimien parhaita käytäntöjä työpajoissa Makedonian tasavallassa ja Montenegrossa. IOM:n kehitysrachaston ja Italian rahoittaman hankkeen tavoite on vahvistaa Länsi-Balkanin sidosryhmien kykyä ja rajat ylittävää yhteistyötä rajat ylittävien rikosten kuten ihmiskaupan ja laittoman maahantulon järjestämisen torjunnassa.

2.1.4 Ihmiskaupparikokset

Eurojustin antama operatiivinen tuki ihmiskaupparikosten kansallisille tutkinta- ja syytetoimille kasvoi kattamaan 79 tapausta. Koordinaatiokokousten määrä (32) lähes kolminkertaistui. Koordinaatiokeskuksia järjestettiin yksi. Eniten pyyntöjä esittänyt jäsenvaltio oli Yhdistynyt kuningaskunta, jota seurasivat Bulgaria, Romania ja Slovenia. Eniten pyyntöjä saanut jäsenvaltio oli Romania, jota seurasivat Alankomaat ja Unkari.

Ihmiskaupparikoksia käsittelevien yhteisten tutkintaryhmien määrä kasvoi 21:een, joista yhdeksän oli perustettu vuonna 2015. Yksi uusista yhteisistä tutkintaryhmistä perustettiin Ranskan ja ensikertalaisen Bosnian ja Hertsegovinan kanssa Eurojustin JIT-rahoituksen tuella.

[Eurojustin ihmiskaupparikoksia koskevan strategia-hankkeen](#) puitteissa järjestettiin toinen strategiakokous ihmiskaupparikoksista.

Strategiakokous ihmiskaupparikoksista

Eurojust järjesti strategiakokouksen ihmiskaupparikoksista 16.-17. huhtikuuta. Kokoukseen osallistui tuomareita, syyttäjiä ja lainvalvontaviranomaisia jäsenvaltioista, Norjasta, Sveitsistä, Japanista ja Yhdysvalloista. Kokoukseen osallistui myös edustajia Euroopan komissiosta, Europolista, FRA:sta, UNODC:stä, Cambridgen yliopistosta, Western Unionista ja Facebookista.

EU:n ihmiskaupan vastainen koordinaattori Myria Vassiliadou painotti kokonaisvaltaisen lähestymistavan tärkeyttä ihmiskaupparikosten torjunnassa johtuen rikostyyppin rajat ylittävistä ja jatkuvasti muuttuvasta luonteesta. Western Unionin ja Facebookin edustajat esittelivät yhtiöidensä kohtaamia ongelmia ja ehdottivat mahdollisia yhteistyökeinoja lainvalvonta- ja oikeusviranomaisten kanssa ihmiskaupparikosten torjunnassa. Osallistuja keskustelivat suurimmista haasteista ihmiskaupparikosten tutkinta- ja syytetoimissa ja tunnistivat niitä koskevia parhaita käytäntöjä.

Seuraavat aiheet olivat laajemman keskustelun aiheina: i) kansallisten viranomaisten kohtaamat haasteet oikeudellisessa yhteistyössä liittyen ihmiskaupparikosten todistajien ja uhrien kuulusteluun ja suojeluun, ii) haasteet työvoiman hyväksikäyttöön liittyvien ihmiskaupparikosten syytetoimissa ja iii) oikeudellinen yhteistyö liittyen yhteisten tutkintaryhmien käyttöön, sähköisten todisteiden keräämiseen ja hyväksyttävyyteen, erityisiin tutkintakeinoihin ja taloudellisiin tutkintoihin ihmiskaupparikoksissa. Eurojustin arvoa ihmiskaupparikosten tutkinnalle korostettiin, ja lisäksi tunnistettiin muita alueita, joilla Eurojust voi auttaa jäsenvaltioita. Strategiakokouksen tulokset on saatavilla Eurojustin [verkkosivustolla](#).

Tapausesimerkkejä

Eurojust sai vuonna 2013 käsiteltäväkseen kaksi tapausta, jotka korostavat yhteisten tutkintaryhmien merkitystä ihmiskaupparikosten tutkimuksessa. Tapaukset koskivat vähävaraisten naisten ihmiskauppaa Unkarista ja Slovakian tasavallasta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan käytettäväksi hyväksi seksuaalisesti joko prostituution tai valeavioliittojen kautta. Sama Yhdistyneen kuningaskunnan syyttäjänvirasto johti tutkintoja.

Ensimmäinen tapaus koski unkarilaisen, lähinnä Yhdistyneestä kuningaskunnasta toimineen järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaa. Se oli vastuussa vähintään 250 naisen ihmiskaupasta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan prostituutiotarkoituksessa. Tapauksen kiireellisyys osallisten naisten hyvinvoinnin kannalta korostui, kun eräs uhreista antoi lausunnon kärsimästään hyväksikäytöstä Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisille.

Toisessa tapauksessa Slovakian kansalaiset värväsivät naisia kotimaastaan valeavioliittoihin Yhdistyneessä kuningaskunnassa antaen pakistanilaismiehille keinon jäädä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan avioitumalla EU-kansalaisen kanssa. Osa naisista luuli, että heidät tuotiin maahan tekemään laillista työtä. Ainakin yksi naisista tuli raiskatuksi sen miehen toimesta, kenelle hänet oli myyty. ►

Eurojust julkaisi joulukuussa 2015 raportin *Prosecuting THB for the purpose of labour exploitation* (Työvoiman hyväksikäyttöksi tehtyjen ihmiskaupparikosten syytteenpanotoimet). Tulokset [raportissa](#) perustuvat analyysihin, joita on tehty muun muassa 32 tuomioistuimen päätöksestä 11 maasta ja Eurojustissa rekisteröidyistä ihmiskaupparikoksista työvoiman hyväksikäyttöksi. Raportin tarkoitus on antaa tietoa toimijoille, jotka osallistuvat työvoiman hyväksikäyttöön liittyvien ihmiskaupparikosten tutkinta- ja syytetoimiin luettelemalla merkkejä työvoiman hyväksikäytöstä ja arvioimalla kansallisen oikeuskäytännön tulkintaa asiasta. Raportti tarjoaa myös lyhyen katsauksen Eurojustin käsittelemistä ihmiskaupparikoksista työvoiman hyväksikäyttöksi ja kuvaa niiden perusteella osaa haasteista, joita osalliset valtiot kokevat. Raportissa korostetaan oikeudellisen yhteistyön parhaita käytäntöjä ja tukea, jota Eurojust voi tarjota edistämällä pikaista tiedonvaihtoa, järjestämällä koordinaatiokokouksia ja -keskuksia, auttamalla yhteisten tutkintaryhmien perustamista ja rahoitusta ja avustamalla oikeusapupyyntöjen täytäntöönpanoa.

Eurojust jatkoi keskittymistä ihmiskauppaa käsitteleviin yhteisiin tutkintaryhmiin ja aktiivisen tuen

antamista useille työpajoille, jotka järjestettiin hankkeen *Use of Joint Investigation Teams to fight trafficking of human beings in the Western Balkans at the local level* (Yhteiset tutkintaryhmät ihmiskaupan torjunnassa Länsi-Balkanin paikallistasolla) puitteissa. Hanke toteutetaan yhteistyössä Slovenian valtakunnansyyttäjänviraston ja sisäministeriön ja Bulgarian syyttäjänviraston ja sisäministeriön välillä. Sitä rahoittaa Euroopan komission rikosten ennaltaehkäisyä ja torjuntaa koskeva erityisohjelma.

Eurojust jatkoi aktiivista osallistumista komission johtamiin oikeus- ja sisäasioiden virastojen ihmiskaupparikoksien yhteyshenkilöiden kokouksiin. Kokoukset tuovat yhteen edustajia EU:n virastoista toimien suoraviivaistamiseksi ja resurssien maksimoimiseksi ihmiskaupparikosten torjunnassa.

Eurojust osallistui yhdeksänteen EU:n ihmiskaupan vastaiseen teemapäivään, jonka järjesti EU:n ihmiskaupan vastainen koordinaattori. Kysyntään puuttuminen, taloudellisten tutkintojen edistäminen ja rajat ylittävän yhteistyön kehittäminen tunnistettiin tärkeiksi keinoiksi lupaavan ihmiskaupan vastaisen strategian luomisessa.

Kummassakin tapauksessa perustettiin yhteinen tutkintaryhmä Yhdistyneen kuningaskunnan ja asianomaisen jäsenvaltion välille Eurojustin ja Europolin osallistuessa toimintaan. Tutkinnot hyötyivät yhteisistä tutkintaryhmistä, jotka sallivat tehokkaan tiedonvaihdon ja syyte-toimiin kerättyjen todisteiden jakamisen ilman virallista keskinäistä oikeusapupyyntöä. Näissä ihmiskaupparikoksissa yhteinen tutkintaryhmä oli avainasemassa kahden toimivalta-alueen toimien yhdistämisessä. Yhteiset tutkintaryhmät varmistivat järjestäytyneen rikollisryhmän hajottamisen ja mahdollistivat sen, että viranomaiset Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja pyynnön saaneissa valtioissa saivat yhteyden uhreihin ja pystyivät auttamaan heitä ilman jäsenvaltioiden toimivalta- ja menettelyerojen aiheuttamia hankaluuksia. Eurojust rahoitti yhteisiä tutkintaryhmiä tukeakseen tutkintaa, millä katettiin tärkeiden resurssien kustannukset, joita laajamittaiset toimet vaativat. Esimerkki rahoituksen hyödyistä on Yhdistyneen kuningaskunnan poliisiviranomaisten vierailu Unkarissa, jossa he avustivat todistajia, jotka antoivat lausuntoja videoyhteyden kautta lausuntoja unkarilaista järjestäytyneitä rikollisryhmää koskevassa tutkinnassa.

Unkarilaiseen rikollisryhmään kohdistettujen koordinoitujen toimien ansiosta 11 henkilöä pidätettiin. Syytetyt tuomittiin ihmis-kaupasta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, parituksesta ja raiskauksesta vuonna 2015. Kaikki tekijät saivat vankeusrangaistuksen, pituuden vaihdellessa 20 kuukaudesta 14 vuoteen.

Slovakialaista järjestäytyneitä rikollisryhmää vastaan käytiin kaksi oikeudenkäyntiä. Joulukuussa 2013 neljä syytettyä sai vankeusrangaistuksen, pituuden vaihdellessa 16 kuukaudesta ja kymmeneen vuoteen. Tutkinta rikoksiin Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Slovakian tasavallassa jatkui, ja toinen oikeudenkäynti pidettiin elokuussa 2015. Se johti tuomioon kuudelle henkilölle, joista kolme oli saanut tuomion ihmis-kaupasta vuonna 2013. Vankeusrangaistusten pituudet olivat 12 kuukaudesta 1,5 vuoteen. Tammikuussa 2016 neljä tuomituista sai ”ihmis-kaupan vastaisen määräyksen” tulevien toimien rajoittamiseksi Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Slovakiassa. Nämä olivat ensimmäisiä määräyksiä, jotka on annettu Yhdistyneen kuningaskunnan vuoden 2015 ihmis-kaupan vastaisen lain perusteella ja ensimmäiset, jotka ylittivät valtion rajat.

2.1.5 Petokset

Petokset olivat edelleen yleisimpiä Eurojustin käsittelemiä tapauksia. Niitä rekisteröitiin 647 vuonna 2015 määrän kasvaessa yli 80 tapasta vuoteen 2014 verrattuna. Eurojustin tuen laajuus kansallisille viranomaisille tämän rikoslajin torjunnassa näkyy koordinaatiokousten (76), koordinaatiokeskusten (9) ja yhteisten tutkintaryhmien (34) määrässä. 12 yhteisistä tutkintaryhmistä oli uusia. Näitä operatiivisia välineitä käytettiin useimmin huijaus- ja petostapauksissa.

Unkari, Kreikka, Itävalta ja Romania olivat eniten pyyntöjä esittäneet jäsenvaltiot. Yhdistynyt kuningaskunta, Saksa ja Puola ottivat vastaan eniten pyyntöjä.

Eurojust osallistui useisiin strategisiin toimiin, joilla selvitettiin operatiivisia haasteita ja parhaita käytäntöjä talousrikosten selvittämisessä. Eurojust jakoi tietoa ja asiantuntemusta sisäisesti ja muille toimijoille.

Eurojust edisti oikeudellista yhteistyötä aktiivisesti ja kamalla työnsä tuloksia ja asiantuntemusta tärkeillä alueilla, kuten valmistevero- ja elintarvikepetostapauksissa. Eurojust myös tuki EMPACTin toimia valmiste- ja karusellipetosten torjunnassa ja esitteli toimintaansa elintarvikepetoskokouksessa, jonka Food Chain Evaluation Consortium -arviointikonsortio järjesti Brysselissä.

Tapausesimerkki

Helmikuussa 2014 Ranskan viranomaiset pyysivät Eurojustin apua tapauksessa, jossa järjestäytynyt rikollisryhmä kauppasi ja salakuljetti hevosenlihaa, joka saattoi olla ihmisruoaksi kelpaamatonta. Järjestäytynyt rikollisryhmä vääränsi, pimitti ja muutti eläinten terveystietojasiakirjoja, mukaan lukien yksittäisiä eläinpassseja, ja onnistui tuomaan hevosenlihan Euroopan markkinoille väärin perustein. Yksistään Ranskassa löydettiin 400 hevosen eläinpassia, joissa oli epäselvyyksiä. Ranskan viranomaiset arvioivat, että noin 4 700 ihmisruoaksi kelpaamatonta hevosta teurastettiin ja ujutettiin elintarvikeketjuun vuosina 2010 - 2013. Toiminta oli EU-lainsäädännön vastaista, sillä sen mukaan kaikkien lihatuotteiden alkuperä täytyy olla tiedossa ja jäljitettävissä.

Pääepäilyllä, Belgiassa toimivan Belgian kansalaisen toimia alettiin tutkia marraskuussa

2012 ja Ranskassa heinäkuussa 2013. Tutkinnoissa paljastui yhteyksiä järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan muissa jäsenvaltioissa, mukaan lukien Irlannissa, Alankomaissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Belgia ja Ranska perustivat Eurojustin rahoittaman yhteisen tutkintaryhmän toukokuussa 2014. Osallistujat huomasivat tarpeen yhteiselle operaatiopäivälle ensimmäisessä koordinaatiokokouksessa tammikuussa 2015. Viranomaiset sopivat räätälöityjen keskinäisten oikeusapupyynnöjen teosta varmistaakseen tiettyjen pakkokeinojen täytäntöönpanon operaatiopäivän aikana. Tapauksen ainutlaatuisuuden ja aikarajoitusten vuoksi oikeusapupyynnöt lähetettiin Eurojustin kautta. Kokouksessa muodostettiin yhteinen strategia pidätysten ja todisteiden keräämisen onnistumiseksi toivotulla tavalla. Siitä oli myös hyötyä pankkitilien jäädyttämisessä ja varallisuuden takavarikoinnissa.

Eurojustin tarjoamaa koordinaatiota ennen yhteistä operaatiopäivää pidettiin ratkaisevan tärkeänä, minkä vuoksi järjestettiin toinen koordinaatiokokous maaliskuussa 2015. Kokouksen ja tiedonvaihdon ansiosta Saksan viranomaiset aloittivat rinnakkaistutkinnan edistääkseen yhteistyötä ja Yhdistynyt kuningaskunta liittyi yhteiseen tutkintaryhmään. Muutoksista Ranskan ja Belgian keskinäisiin oikeusapupyyntöihin keskusteltiin sen varmistamiseksi, että ne pannaan täytäntöön ajallaan. Alankomaissa ei ollut käynnissä tutkintaa, joten kokouksen osallistujat päättivät, että Ranska tekee kolme eurooppalaista pidätysmääräystä Alankomaissa mahdollisesti sijaitsevista kohteista.

Huhtikuussa 2015 Eurojustin koordinaatiokeskuksen tuella järjestetty yhteinen operaatiopäivä, johon osallistui lainvalvonta- ja oikeusviranomaisia Ranskasta, Belgiasta, Saksasta, Irlannista, Luxemburgista, Alankomaista ja Yhdistyneestä kuningaskunnasta, johti 26 pidätykseen ja 99 000 euron käteismäärän takavarikointiin. Etsintöjä suoritettiin liiketiloihin, kohteihin ja ajoneuvoihin, ja yli 800 hevospasia takavarikoitiin yhdessä lääkeaineiden, kymmenien mikrosirujen ja tietoteknisten laitteiden kanssa.

Eurojust ja sisämarkkinoilla toimiva yhdenmukais-tamisvirasto OHIM vahvistivat yhteistyötään tukeakseen kansallisia viranomaisia immateriaalioikeuksien loukkauksien torjunnassa. Sen saavuttamiseksi neuvottelut yhteisymmärryspöytäkirjasta viimeisteltiin, ja Eurojust ja OHIM olivat yhdessä puheenjohtajia työpajassa *Cooperation Workshop Establishing a European Intellectual Property Prosecutors Network* (immateriaalioikeuksien loukkauksia käsittelevien syyttäjien verkosto). Eurojust, OHIM ja Europol olivat puheenjohtajina tiedonkeruukonferenssissa kosmetiikasta ja ylellisyystuotteista.

Tapausesimerkki

Italian viranomaisten laajamittaisessa operaatiossa paljastui kehittynyt järjestäytynyt rikollisryhmä, joka teki karusellipetoksia öljytuotteiden tuonnissa Italiaan. Petoksen tuotama verotappio Italialle oli yli 15 miljoonaa euroa. Öljy ostettiin Saksasta, ja siihen sekoitettiin lisäaineita sen oikean luonteen peittämiseksi. Öljyn väitettiin olleen lähetetyn Maltalle tai Kreikkaan, joissa sitä ei verotettu, sillä väärennetyissä kuljetusasiakirjoissa ostajaksi oli merkitty eri taho kuin öljyn oikea ostaja. Öljy kuljetettiin verovapaana, jonka jälkeen se varastoitiin ja myytiin Italiassa laittomilla markkinoilla ostajien verkoston avulla.

Johtuen rikoksen rajat ylittävästä luonteesta ja jatkuvan valmisteveropetoksen laajuudesta Italian viranomaiset pyysivät Eurojustin apua, sillä onnistuneet tutkinta- ja syyte-toimet vaativat koordinoitua ja monialaisen lähestymistavan. Italian tekemien keskinäisten oikeusapupyynnöjen Yhdistyneelle kuningaskunnalle, Maltalle, Romanianle, Tšekin tasavallalle, Saksalle ja Kreikalle täytäntöönpanon edistäminen oli äärimmäisen tärkeää, samoin kuin auttaminen oikeudellisten toimien koordinoinnissa.

Maaliskuussa 2014 järjestettiin koordinaatiokokous, jossa hienosäädettiin useita tutkintatoimia ja arvioitiin tapahtunutta edistystä sekä keskinäisten oikeusapupyynnöjen täytäntöönpanon esteitä. Kokouksessa tunnistettiin myös rinnakkaisia tutkintoja *ne bis in idem* -ongelmien välttämiseksi ja oikeusmenettelyjen

siirtämisen mahdollistamiseksi, jos se olisi tarpeellista.

Italia esitti uusia keskinäisiä oikeusapupyynnöitä alkuvuodesta 2015 alustuksena yhteiselle operaatiopäivälle tutkintaan osallistuvien valtioiden kanssa. Italian, Yhdistyneen kuningaskunnan, Romanian, Saksan, Maltan ja Tšekin tasavallan kansalliset viranomaiset ja Europol tekivät läheistä yhteistyötä Eurojustin koordinaatiokeskuksen avulla yhteisenä operaatiopäivänä maaliskuussa 2015. Kahdeksan epäiltyä pidätettiin, etsintöjä ja takavarikointeja suoritettiin 61 ja 43 jäädyttämispäätöstä pantiin täytäntöön. Toimet kattoivat 21 kiinteistöä yhteisarvoltaan 1 654 000 euroa, osakkeita 757 000 euron arvosta ja suuria määriä koruja, pankkitalletuksia ja henkivakuutuksia arviolta 458 000 euron arvosta.

Koordinaatiokeskus oli olennaisen tärkeä myönteisten tulosten saavuttamiselle, sillä se antoi analyyttistä ja operatiivista tukea reaaliajassa ja jakoi välittömästi tietoa, jonka avulla jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmien erojen aiheuttamat haasteet ratkaistiin. Koordinaatiokeskuksen saavutukset olivat merkittäviä Eurojustin karusellipetosten torjunnalle. Sen lisäksi, että yhteinen operaatiopäivä saavutti myönteisiä operatiivisia tuloksia jäsenvaltioissa, rikollisilta takavarikoidulla varallisuudella voitiin korvata järjestäytyneen rikollisryhmän laittoman toiminnan aiheuttamia tappioita Italialle.

2.1.6 Korruptiorikokset

Eurojust käsitteli 90 korruptiotapausta vuonna 2015 määrän kasvaessa huomattavasti verrattuna vuoteen 2014, jolloin tapauksia oli 55. Pyyntöjä operatiiviselle tuelle tehtiin yhtä paljon kuin vuonna 2014 koordinaatiokokousten määrän ollessa 10.

Kreikka, Romania ja Kroatia olivat eniten pyyntöjä esittäneet jäsenvaltiot. Saksa, Kypros ja Italia olivat eniten pyyntöjä vastaanottaneet jäsenvaltiot.

Eurojust jatkoi osallistumista keskusteluihin varojen takaisinmaksusta vastaavien toimistojen (ARO) foorumilla ja Camden Asset Recovery Inter-Agency Network -verkostossa (CARIN), johon se osallistuu tarkkailijana.

Tapausesimerkki

Suomen keskusrikospoliisi aloitti esitutkinnan epäilyistä törkeästä lahjuksen antamisesta, joka tapahtui Suomessa, Sloveniassa ja Kroatiassa liittyen sopimukseen suomalaisen panssariajoneuvovalmistajan ja Slovenian ja Kroatian puolustusministeriöiden välillä. Suomen viranomaiset epäilivät, että suomalaisyrityksen edustajat antoivat lahjuksia korkeatasoisille virkamiehille Sloveniassa ja Kroatiassa, ja että Itävallan kansalainen siirsi rahat virkamiehille Itävaltan kautta.

Yhteistyön edistämiseksi Eurojustin apua pyydettiin tutkinnoille Kroatiassa ja Sloveniassa. Eurojust auttoi kehittämään luottamusta osallisten viranomaisten välillä, ja suora yhteys viranomaisten välille perustettiin tapausten tutkinnan edetessä. Ratkaisevaa yhteistyön onnistumiselle oli kansallisten osastojen rooli kansallisten viranomaisten välisen viestinnän edistämisessä. Ennen Kroatian kansallisen osaston perustamista Eurojustiin vuonna 2013, Kroatian yhteyssyyttäjä auttoi Eurojustia viestinnässä Kroatian viranomaisten kanssa.

Kummastakin tapauksesta tehtiin JIT-sopimukset vuonna 2010, ja allekirjoittajina olivat Suomi, Itävalta, Slovenia ja Kroatia. Eurojustissa järjestettiin useita koordinaatiokokouksia, joissa osallistujat saivat vaihtaa tietoa ja sopia kerättyjen tietojen käytöstä todisteina. Kun tapaukset lähestyivät oikeudenkäyntivaihetta, koordinaatiokokoukset tarjosivat osallistujille foorumin jakaa todisteita oikeudellisia menettelyjä varten ilman välikäsiä. Helmikuun 2013 kokouksessa osallistujat pääsivät yhteisymmärrykseen syytetöiden paikasta ja päättivät, että Suomen viranomaiset osallistuvat todistajien kuulusteluihin Itävallassa.

Oikeudenkäynnit pidettiin Sloveniassa ja Suomessa alkaen vuonna 2013. Suomen kansallinen osasto käsitteli useita Slovenian viranomaisten pyyntöjä koskien puolustuksen väitteitä, jotka

käsittelivät muun muassa pakkokeinojen laillisuutta, kuten Suomessa tehtyjä kotietsintöjä. Suomen rikoslain lain-säädäntömuutoksista johtuen sovellettavien säännösten yhdenmukaisuus Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeudenmukaisuusvaatimukseen haastettiin. Eurojustin nopea tuki väitteiden kumoamiselle oli elintärkeää oikeudenkäyntien aikana.

Oikeudenkäynti Sloveniassa johti ensin tuomioon, mutta Slovenian perustuslakituomioistuin vapautti syytetyn syyttees-tä vuonna 2015. Suomessa muutoksenhakumenettelyt jatkuivat vuonna 2015. Kroatiassa ei nostettu syytteitä.

2.1.7 Huumausainerikokset

Huumausainerikokset olivat edelleen toiseksi yleisin rikoslaji Eurojustin tapauksissa. Vuonna 2015 tapauksia oli 274, ja koordinaatiokokouksia järjestettiin 57.

Eniten pyyntöjä esittänyt jäsenvaltio oli Tanska, jota seurasivat Romania, Ranska ja Saksa. Eniten pyyntöjä saanut jäsenvaltio oli Alankomaat, jota seurasivat Espanja ja Saksa.

Lisäksi järjestettiin yksi koordinaatiokeskus, ja huumausainerikoksia käsitteli 25 yhteistä tutkintaryhmää, joista kahdeksan perustettiin vuonna 2015.

Eurojust julkaisi tammikuussa 2015 [täytäntöönpanoraportin toimintasuunnitelmasta huumausainerikoksia vastaan](#) ja sen lisämateriaalit. Raportti esiteltiin virallisesti YK:n huumausainerikunnalle maaliskuussa 2015 oikeudellista yhteistyötä huumausainerikoksissa käsittelevässä tapahtumassa, jonka komissio ja Eurojust järjestivät. Raportti kuvaa Eurojustin edistystä rajat ylittävän oikeudellisen yhteistyön alueilla, joiden huomattiin kaipaavan parantamista strategiahankkeessa [Enhancing the work of Eurojust in Drug Trafficking Cases](#) (Eurojustin toiminnan tehostaminen huumausainerikosten torjunnassa). Raportti tunnisti toiminnan tehostamisen kolme tärkeintä osa-aluetta: i) valvotut läpilaskut, ii) lähtöaineet ja uudet psykoaktiiviset aineet ja iii) yhteistyö kolmansien maiden kanssa. Lisämateriaali hyötyi vuonna 2014 strategiakokoukseen Eurojustissa osallistuneiden syyttäjien panoksesta. Kun strategiahankkeen ensimmäinen vaihe oli saatu menestyksekkäästi päätökseen, kollegio päätti jatkaa hanketta seuraavalla vaiheella vuosina 2015 - 2016.

Kollegio järjesti teemakeskustelun valvotuista läpilaskuista lokakuussa 2015, jossa jaettiin kokemuksia oikeusviranomaisten haasteista valvotuissa läpilaskuissa ja käsiteltiin Eurojustin roolia sekä sen valmiuksien parantamista tulevien tapauksien käsittelyssä.

Eurojust osallistui aktiivisesti kesäkuussa ja marraskuussa 2015 Euroopan neuvoston Pompidou-ryhmän järjestämiin kahteen kokoukseen valvotuista läpilaskuista. Eurojust osallistui hankkeen aloittamiseen tarkoituksenaan luonnostella käsikirja valvotuista läpilaskuista.

Kesäkuussa 2015 Eurojust osallistui EMCDDA:n EU:n huumemarkkinoita koskevan raportin toisen painoksen

Tapausesimerkkejä

Eurojust sai käsiteltäväkseen **italialaisen tapauksen**, joka koski uusien psykoaktiivisten aineiden salakuljetusta Italiasta Alankomaihin. Tärkein tehtävä oli edistää Italian keskinäisen oikeusapupyynnön täytäntöönpanoa tietojen saamiseksi laittomuuksiin osallistuvista yrityksistä ja etsintöjen suorittamiseksi useisiin tiloihin.

Aineiden ominaispiirteistä johtuen Alankomaiden viranomaiset eivät voineet panna keskinäistä oikeusapupyyntöä täytäntöön. Ainetta luultiin ensin mefedroniksi, joka on laiton aine sekä Alankomaissa ja Italiassa, mutta tekninen analyysi paljasti aineen olevan mefedronin johdannainen, jota Alankomaiden huumausainerikolaki ei kata.

Alankomaiden viranomaiset käyttivät vaihtoehtoisena oikeudellisenä perustana lääkelakia, mutta CJEU:n 10. heinäkuuta 2014 tekemän päätöksen mukaan lääkelakia saattoi käyttää siihen tarkoitukseen vain, jos salakuljetettua ainetta voitiin pitää lääkeaineena. Kyseinen aine ei täyttänyt CJEU:n määritelmää lääkeaineesta, minkä vuoksi keskinäistä oikeusapupyyntöä ei voitu toteuttaa lääkelain perusteella. Muita oikeudellisia perusteita tutkittiin, mutta kun toimivia vaihtoehtoja ei löytynyt,

keskinäistä oikeusapupyyntöä ei voitu panna täytäntöön kaksoisrangaistavuuden puuttuessa. Tämän vuoksi rinnakkaistutkinta Alankomaissa lopetettiin.

Belgian viranomaisilla oli samanlainen ongelma tutkinnassa, joka koski GBL:n salakuljetusta. GBL on lähtöaine, jota käytetään huumausaineena tai siitä valmistetaan GHB-huumausainetta. GBL ei ole laitonta Belgian lainsäädännön mukaan, mutta tutkinta aloitettiin sen epäilyksen perusteella, että ainetta käytettiin laittomiin toimiin. Tutkinnassa paljastui yhteyksiä Alankomaihin ja Puolaan. Oikeudellisen yhteistyön edistämiseksi Belgian viranomaiset pyysivät apua Eurojustilta, ja tapauksesta järjestettiin koordinaatiokokous. Alankomaiden ja Puolan kansalliset viranomaiset olivat valmiita yhteistyöhön ja tiedonvaihtoon belgialaisten kollegoidensa kanssa, mutta ongelmana oli se, että GBL puuttui valvottujen aineiden luettelosta eikä näin ollen ollut laitton aine. Tutkintaa ei voitu aloittaa ennen kuin lisätiedot osoittivat, että kaupankäynti aineella liittyi rikolliseen toimintaan, kuten GBL:n muuttamiseen GHB:ksi. Kaikkien GBL:ään liittyvien keskinäisten oikeusapupyyntöjen täytäntöönpano kohtasi saman lainsäädännöllisen esteen. Tapauksen tutkinta jatkui vuonna 2015.

Oikeusmenettelyille ja yhteistyölle etsittiin vaihtoehtoja perustaa myös **tapauksessa Suomessa**, joka koski uusien psykoaktiivisten aineiden salakuljetusta Kiinasta Espanjan kautta Suomeen. Epäillyt olivat Suomen kansalaisia, jotka toivat maahan MDPV:tä ja alfa-PvP:tä. Aineet luokiteltiin huumausaineiksi Suomessa mutta ei Espanjassa. Suomen keskinäinen oikeusapupyyntö aiheutti tutkinnan aloittamisen Espanjassa.

Koska aineet oli luokiteltu eroavasti ja Suomen kansalaiset toimivat Espanjasta käsin, oikeudellinen yhteistyö Suomen ja Espanjan viranomaisten välillä oli välttämätöntä toimivaltakysymysten ratkaisemiseksi. Eurojustissa järjestettiin kaksi koordinaatiokokousta ja perustettiin yhteinen tutkintaryhmä. Yhteisen tutkintaryhmän avulla tehtiin pidätyksiä ja Espanjassa pantiin täytäntöön useita Suomen antamia eurooppalaisia pidätysmääräyksiä, minkä jälkeen oikeusmenettelyt siirrettiin Suomeen.

Kaupatut aineet eivät olleet huumausaineiksi luokiteltuja Espanjassa, joten vaihtoehtoinen perusta syytetoimille löydettiin Espanjan rikoslain 359 artiklasta, joka koskee kansanterveyteen liittyviä rikoksia. Koska säännöksen kattamia haitallisia aineita ei ole lueteltu, espanjalainen tuomioistuim vahvisti 359 artiklan soveltuvan salakuljetettuihin aineisiin. Tämä ratkaisu täytti kummankin valtion oikeusjärjestelmien vaatimukset kaksoisrangaistavuudesta.

Eurojustilla oli ratkaiseva rooli oikeudellisen yhteistyön edistäjänä valtioiden välillä. Suomi otti toimivallan tapauksessa. Loppuvuodesta 2015 tapauksesta annettiin käräjäoikeudessa päätös, josta on valitettu.

tekoon tarjoamalla tilastotietoa, parhaita käytäntöjä ja ratkaisuja, tapaustutkimuksen ja kerättyä kokemusta oikeudellisesta yhteistyöstä huumausainerikosten tutkinnassa. Eurojust osallistui myös EU:n huumausainerikosten vastaisen suunnitelman 2013 - 2016 täytäntöönpanon edistämiseen.

Mitä tulee uusiin psykoaktiivisiin aineisiin, Eurojust analysoi vaikutusta, joka 10. heinäkuuta 2014 tehdylle Euroopan unionin tuomioistuimen (CJEU) päätöksellä lääkeaineista oli yhdistetyissä asioissa C-358/13 ja C-181/14. Tuomioistuimen ratkaisu estää lääkelaikien käytön oikeudellisenä perusteena syytetoimille koskien uusia psykoaktiivisia aineita tilanteissa, joissa ainetta ei voida luokitella psykoaktiiviseksi sovellettavan huumausainelainsäädännön puitteissa. Eurojust keräsi parhaita käytäntöjä ja ratkaisuja oikeudellisista ja käytännön esteistä, joita CJEU:n päätös voi aiheuttaa muun muassa analysoimalla

kyseenomaisia uusia psykoaktiivisia aineita koskevia tapauksia sekä vastauksia Eurojustin kyselylomakkeeseen, joka oli lähetetty Saksalle, Espanjalle, Suomelle, Ranskalle ja Alankomaille, joita asia todennäköisimmin eniten koskee.

Eurojustin raportti *Court of Justice of the European Union ruling on New Psychoactive Substances – Impact of the ruling on the prosecution of NPS cases* (CJEU:n päätöksen vaikutus NPS-tapausten syytetoimiin) saatiin valmiiksi joulukuussa 2015 ja se julkaistaan alkuvuodesta 2016. Raportin alustavat tulokset esiteltiin EMCDDA:n lainsäädännöllisten asiantuntijoiden kokouksessa. Tulokset esiteltiin myös uusia psykoaktiivisia aineita käsittelevässä lainvalvonta-asiantuntijoiden 4. kokouksessa, jonka järjestivät Europol, EMCDDA ja Puolan sisäministeriö EMPACTin synteettisiä huumeita koskevan hankkeen puitteissa.

2.1.8 Liikkuvien järjestäytyneiden rikollisryhmien tekemät omaisuusrikokset

Liikkuvien järjestäytyneiden rikollisryhmien (MOCG) tekemä järjestäytynyt omaisuusrikollisuus (OPC) kattaa useita rikoksia, kuten ajoneuvovarkauksia metallivarkauksia, taskuvarkaudet, ryöstöt ja sarjamurrot. Eurojust rekisteröi 201 OPC-tapausta vuonna 2015 ja järjesti 21 koordinaatiokokousta. Rikoslajia käsitteleviä yhteisiä tutkintaryhmiä oli 13, joista kuusi oli perustettu vuonna 2015.

Itävalta, Ranska ja Kreikka olivat eniten pyyntöjä esittäneet jäsenvaltiot. Saksa, Italia ja Romania ottivat eniten pyyntöjä vastaan.

Eurojust teki läheistä yhteistyötä Europolin kanssa tukeakseen liikkuvien rikollisryhmien torjuntaa, minkä toiminnan aikomus on saada kansalliset viranomaiset ottamaan kummankin järjestön mukaan tutkintaan varhaisessa vaiheessa. Eurojust suosittelee, että kansalliset viranomaiset pyytävät Europolin osallistuvan tutkintaan laajamittaisesta MOCG:stä, joka teki taskuvarkauksia useissa jäsenvaltioissa.

Sen seurauksena Europolissa pidettiin operatiivinen kokous, johon osallistui syyttäväviranomaisia Saksasta ja Romaniasta. Strategisella tasolla Eurojust tuki Europolin johtamaa EMPACT-aloitetta, jonka tavoite oli tunnistaa ja ottaa kohteeksi sarjamurtoja tekeviä rikollisryhmiä Bulgariasta ja Romaniasta. Eurojustin Bulgarian ja Romanian kansallisten osastojen edustajat osallistuvat Europolin kokoukseen aiheesta syyskuussa 2015.

Eurojust ja Espanja jatkoivat operatiivisen toimintasuunnitelman johtamista EMPACT-hankkeen puitteissa tunnistaakseen ja analysoidakseen yleisiä oikeudellisia ja käytännön ongelmia ja parhaita käytäntöjä, joita OPC-tutkinnoissa Euroopan unionissa on tullut ilmi sekä tehdäkseen asiaa tunnetuksi lainvalvonta- ja oikeusviranomaisten parissa.

Jatkoksi vuonna 2014 julkaistulle raportille *Procedural and legal issues in proceedings on MOCGs specialised in OPC* (haasteet menettelyssä ja lainsäädännössä omaisuusrikoksiin erikoistuneiden ryhmien syyttämisessä) Eurojust julkaisi vuonna 2015 raportin *Procedural and legal issues in investigations, prosecutions and trials on Mobile Organised Crime Groups specialised in Organised Property Crime* (menettely- ja lainsäädäntöhaasteet tutkinnoissa, syytetoimissa ja oikeudenkäynneissä omaisuusrikoksiin erikoistuneita liikkuvia järjestäytyneitä rikollisryhmiä vastaan).

Raportti kertoo tärkeimmistä haasteista, joita OPC-tutkinnoissa voi syntyä. Raportti perustuu tuomareille ja syyttäjille suunnatun kyselyn vastauksiin sekä aloitteisiin ja käytäntöihin, jotka on otettu käyttöön Belgiassa ja Norjassa OPC-rikollisuuden torjunnassa. Yksi raportin käsittelemistä haasteista on se, että tietyillä toimivalta-alueilla OPC-rikollisuutta ei voi tutkia yksityisyyteen puuttuvilla toimilla kuten tarkkailulla ja televalvonnalla,

Tapausesimerkki

Saksalainen tutkinta laajamittaisiin ajoneuvojen ja auton osien, kuten GPS-laitteiden ja turvatyynyjen varkauksiin paljasti järjestäytyneen rikollisryhmän, joka koostui Liettuan, Latvian ja Saksan kansalaisista, ja jolla oli yhteyksiä useisiin Liettuan kaupunkeihin. Liettualaisia 16 - 19-vuotiaita nuoria tuotiin Saksaan tekemään ajoneuvovarkauksia ja -murtoja. Varkauksien lisäksi järjestäytynyttä rikollisryhmää epäiltiin asuntomurroista ja ryöstöistä. Varastettu tavara lähetettiin Puolan kautta myytäväksi Liettuassa. Tutkinnassa paljastui yhden suuren sijaan kuusi pienempää OCG:tä, jotka toimivat itsenäisesti. OCG:t toimivat yhdessä vain varastetun tavarankuljettamisessa Liettuassa.

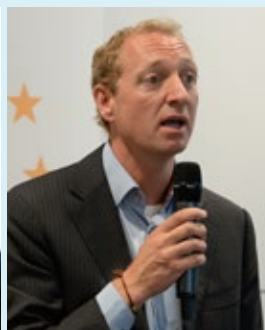
Saksan viranomaiset pyysivät Eurojustin tukea katsottuaan, että rikollisryhmien hajottaminen vaatii rajat ylittävää oikeudellista yhteistyötä. Joulukuussa 2014 ja kesäkuussa 2015 pidettiin koordinaatiokokoukset, jotka johtivat läheiseen yhteistyöhön osallisten syyttäväviranomaisten ja poliisiviranomaisten välillä ja sulavaan ja nopeaan tiedonvaihtoon sekä keskinäisten oikeusapupyyntöjen täytäntöönpanoon.

Läheinen yhteistyö huipentui menestyksekäseen yhteiseen operaatioon lokakuussa 2015. Yli tuhat poliisia Liettuassa ja Saksassa tekivät etsintöjä yli sadassa liiketilassa ja asunnossa. Liettuan ja Saksan poliisi vaihtoivat yhteyshenkilöitä operaation tehokkuuden lisäämiseksi. Eurojustin edustajat olivat suorassa yhteydessä kansallisiin viranomaisiin yhteisen operaatiopäivän ajan auttaakseen yhteisiä toimia. Operaatiopäivän aikana pantiin täytäntöön useita Saksan antamia eurooppalaisia pidätysmääräyksiä, ja 47 epäiltyä pidätettiin, joiden joukossa oli eräitä OCG:n johtajia. Huomattava määrä käteistä ja varastettua tavaraa takavarikoitiin.

Eurojustin tukema Saksan ja Liettuan viranomaisten yhteistoiminta johti 440 rikoksen paljastumiseen ja rikosoikeudellisen vastuun todentamiseen. Rikosten aiheuttamien vahinkojen määrä oli noin 7,5 miljoonaa euroa. Tapauksen tutkinta jatkui vuonna 2015.

jotka ovat perinteisesti olleet tehokkaita keinoja vakavan järjestäytyneen rikollisuuden tutkinnassa.

Strategiakokous ihmiskaupparikoksista...

...ja kyberrikoksista

2.2 Eurojustin tuki muilla rikollisen toiminnan aloilla

2.2.1 Rahanpesurikokset

Rahanpesurikosten määrä Eurojustin käsittelemissä tapauksissa kasvaa johtuen siitä, että rikos liittyy usein muihin rikoksiin kuten petoksiin. Vuonna 2015 rekisteröitiin 283 rahanpesutapausta määrän kasvaessa jyrkästi verrattuna vuoteen 2014, jolloin tapauksia oli 220. Rahanpesutapauksista järjestettiin 55 koordinaatiokokousta, mikä teki niistä koordinaatiokokousten kolmanneksi yleisimmän aiheen petosten ja huumausainerikosten jälkeen.

Eniten pyyntöjä esittänyt jäsenvaltiot olivat Kreikka, Ranska ja Romania. Eniten pyyntöjä saaneet jäsenvaltiot olivat Saksa, Italia, Kypros ja Yhdistynyt kuningaskunta.

2.2.2 EU:n taloudellisiin etuihin vaikuttavat rikokset (PIF-rikokset)

Vuonna 2015 rekisteröitiin 70 tapausta rikoksista, jotka vaikuttavat EU:n taloudellisiin etuihin suorasti tai epäsuorasti (PIF-rikokset). Tällä hetkellä kaikki jäsenvaltiot eivät pidä alv-petoksia rikoksena, joka vaikuttaa EU:n taloudellisiin etuihin. Eurojustin tilastoissa alv-petoksia ei lasketa PIF-rikoksiksi. Eurojustin operatiivinen tuki PIF-tapauksille lisääntyi koordinaatiokokousten lisääntymisen myötä (11 verrattuna seitsemään vuonna 2014). Eurojust tuki vuonna 2015 viittä yhteistä tutkintaryhmää, joista neljä oli perustettu vuonna 2014.

Kreikka, Unkari ja Romania olivat eniten pyyntöjä esittäneet jäsenvaltiot. Saksa, Slovakian tasavalta ja Yhdistynyt kuningaskunta olivat eniten pyyntöjä saaneet jäsenvaltiot.

Vuonna 2015 kollegio päätti olla tekemästä tämän alueen strategisesta työstä ensisijaista ennen kuin uusi PIF-rikoksia koskevan uuden direktiivin lainsäädännöllinen prosessi on lopussa ja yhteisesti hyväksytty määritelmä PIF-rikoksista otetaan käyttöön EU-tasolla.

Lokakuussa 2015 Eurojust osallistui komission tutkimukseen Euroopan syyttäjänviraston mahdollisista hyödyistä. Tutkimuksen suoritti *Consortium Österreichisches Institut für Wirtschaftsforschung* (Ecorys). Siinä luotiin katsaus PIF-rikosten ja alv-petosten määrään, annettiin tietoa jäsenvaltioista, jotka esittävät ja vastaanottavat tapauksia koskevia pyyntöjä ja kerrottiin yhteistyöstä kolmansien maiden kanssa.

2.2.3 Merirosvous

Toinen numero julkaisusta *Merirosvouden oikeudellinen valvonta (MPJM)* julkaistiin Eurojustin rajoitetun saannin asiakirjana seuraten ensimmäisen *MPJM:n* julkaisua syyskuussa 2013. Sen tarkoitus on lisätä

eurooppalaisten syyttäjien tuntemusta merirosvous-tapauksista ja antaa heille välineitä käynnissä olevien ja tulevien tapausten käsittelyyn. *MPJM 2015* sisältää katsauksen 19 jäsenvaltion sekä Norjan ja Yhdysvaltojen sovellettavasta lainsäädännöstä ja kahdenvälisistä sopimuksista kolmansien maiden kanssa koskien epäiltyjen merirosvojen luovuttamista.

Se sisältää myös analyysin päätöksistä, jotka tehtiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimissa tai vuoden 2013 *MPJM:n* tapausten seurannoissa. Analyysi korostaa päätösten paljastamia oikeudellisia ja käytännön haasteita, kuten ihmisoikeudelliset puolet sekä alaikäisten merirosvoudesta syyttämisen vaikeudet kolmansissa maissa.

MPJM 2015 kuvailee myös merirosvoutta käsittelevän yhteisen tutkintaryhmä Nemesiksen perustamista ja toimintaa. Tämä tehtiin haastattelemalla hollantilaisia ja saksalaisia syyttäjiä sekä Europolia, jotka perustivat yhteisen tutkintaryhmän. Julkaisussa käsitellään myös merirosvoustapausten vähenemistä Adeninlahdella, merirosvouksen siirtymistä Länsi-Afrikkaan, kuvaa ilmiön erilaista ilmenemistapaa Guineanlahdella ja tutkii kansainvälistä yhteistyötä operatiivisella (esim. Interpolin toiminta) ja oikeudellisella tasolla merirosvouksen kasvavan uhan torjumiseksi.

Merirosvoutta käsittelevä kokous

Eurojust järjesti 20. toukokuuta 2015 merirosvoutta käsittelevän kokouksen, johon osallistui yli 40 merirosvoukseen liittyvien rikosten tutkinta- ja syytetoimien asiantuntijaa. Paikalla oli kansallisia oikeus- ja lainvalvontaviranomaisia jäsenvaltioista, Norjasta, Sveitsistä, Yhdysvalloista, Mauritiuksen tasavallasta ja Seychellien tasavallasta sekä edustajia Europolin merirosvoutta käsittelevästä tiimistä, Interpolin meriturvallisuusosastolta ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimesta.

Kokouksen tarkoituksena oli vaihtaa tietoa viimeaikaisista merirosvoustapauksista ja keskustella merirosvouksen torjunnan strategioista sekä käsitellä kansainvälisen oikeudellisen yhteistyön tärkeyttä tutkinta- ja syytetoimissa. Keskustelua käytiin myös *MPJM 2015:n* tuloksista.

Kokouksessa käytiin kaksi vuorovaikutteista istuntoa. Ensimmäiseen istuntoon *The ups and downs of prosecuting maritime piracy offences: challenges, lessons learned and success stories* (merirosvoursrikosten oikeustoimien haasteet, kerätty kokemus ja onnistumiset) sisältyi esitelmää syyttäjiltä ja tuomareilta, jotka olivat käsitelleet viimeaikaisia merirosvoustapauksia Espanjassa, Italiassa, Alankomaissa, Puolassa, Saksassa, Belgiassa ja Ranskassa. Istunnossa käsiteltiin tapauksien oikeudellisia ja käytännön haasteita, kuten todisteiden keräämistä, epäiltyjen huostaan ottamista ja yhteistyötä yhteisessä tutkintaryhmässä. Keskustelun aiheina olivat merirosvoustapausten asianmukaiset ja puolueettomat oikeudenkäynnit, erityisesti epäiltyjen oikeus päästä nopeasti oikeuden eteen.

Toisen istunnon aihe oli *Regional and international cooperation: the importance of legal and operational assistance in the fight against maritime piracy* (alueellinen ja kansainvälinen yhteistyö: operatiivisen ja oikeudellisen tuen tärkeys merirosvouksen torjunnassa). Mauritiuksen ja Seychellien edustajat esittelivät oikeudelliset puitteet ja käytännön piirteet valtioidensa viranomaisen oikeudellisista vastatoimista merirosvoukselle. Europolin ja Interpolin edustajat esittelivät järjestöjensä toimintaa kansainvälisen yhteistyön saralla ja lainvalvonta- ja tutkintaviranomaisille annettua tukea merirosvouksen torjunnassa.

2.2.4 Ympäristörikokset

Ympäristörikosten yhteyshenkilö Eurojustissa seuraa ympäristörikoksia koskevia asioita ja jakaa asiantuntemusta ja tietoa parhaista käytännöistä toimijoille ja ulkoisille sidosryhmille. Tehostaakseen oikeudellista yhteistyötä ja tukeakseen jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia asiaankuuluvissa tapauksissa, Eurojust koostaa luetteloa jäsenvaltioiden syyttäjävirastojen yhteyshenkilöistä, joilla on asiantuntemusta ympäristörikoksista. Tarkoituksena on lisätä toimivaltaisten viranomaisen operatiivista kykyä rajat ylittävissä ympäristörikoksissa.

Eurojust rekisteröi viisi ympäristörikostapausta vuonna 2015 määrän pysyessä samana edellisestä vuodesta. Kahteen tapaukseen liittyi petos. Ruotsi oli eniten ympäristörikoksia koskevia pyyntöjä esittänyt

jäsenvaltio, ja Saksa ja Alankomaat olivat eniten pyyntöjä vastaanottaneet jäsenvaltiot.

Eurojust pitää yhteyttä useisiin verkostoihin, jotka ovat aktiivisia ympäristörikosten torjunnassa, kuten EnviCrimeNet ja ympäristösyyttäjien eurooppalainen verkosto. Eurojust on osallistunut ympäristöasioiden pääosaston täytäntöönpanoryhmän kokouksiin. Se vastaa luonnonvaraisten eläinten ja kasvien kaupan sääntelystä ja esittää parannusehdotuksia luonnonvaraisten eläinten kauppaa koskevan lainsäädännön täytäntöönpanoon. Eurojust tuo keskusteluihin oikeudellista näkökantaa.

2.2.5 Lapsiin kohdistuva rikollisuus

Vuonna 2015 lapsiin kohdistuvia rikoksia rekisteröitiin 45 tapausta. Yleisimmät lapsiin kohdistuneet rikokset olivat seksuaalinen hyväksikäyttö, ihmiskauppa, sieppaus ja kuvamateriaalin levittäminen lasten hyväksikäytöstä. Slovakian tasavalta, Ruotsi ja Romania olivat eniten pyyntöjä esittäneet jäsenvaltiot. Saksa, Yhdistynyt kuningaskunta ja Italia vastaanottivat eniten pyyntöjä.

Eurojustin määrätietoista työtä torjua lapsiin kohdistuvia rikoksia tukee lapsiin kohdistuvien rikosten yhteyshenkilön toiminta, joka edustaa Eurojustia oikeudellista yhteistyötä käsittelevissä lastensuojeluun ja lapsiin kohdistuviin rikoksiin liittyvissä asioissa yhdessä kansallisten viranomaisen, lainvalvontajärjestöjen ja muiden kansallisten tai kansainvälisten toimijoiden, mukaan lukien Euroopan parlamentissa 2015 järjestetty Eurooppalaisen rahoitusalan liittouman (EFC) 2. lasten kaupallisen seksuaalisen hyväksikäytön internetissä vastaisen konferenssin kanssa. Yhteyshenkilö neuvoo kansallisia osastoja välineistä ja toimista, kuten todistajien ja uhrien suojelusta, jotka on suunniteltu lapsiin kohdistuvien rikosten tutkinta- ja syytetoimiin. Yhteyshenkilö otti aktiivisesti osaa EMPACTin kokouksiin vastuualueenaan parhaiden käytäntöjen tunnistaminen Eurojustin tapausten perusteella.

Kokous suurista urheilutapahtumista

17. - 18. kesäkuuta Eurojust isännöi kokousta, jonka aiheena oli parhaiden käytäntöjen oppaan kehittäminen oikeudelliselle yhteistyölle suurissa urheilutapahtumissa. Kokoukseen osallistui asiantuntijoita Portugalista, Alankomaista, Ruotsista, Belgiasta, Itävaltasta, Yhdistyneestä

kuningaskunnasta ja Ranskasta, jotka ovat lähiaikoina suuria urheilutapahtumia järjestäneitä jäsenvaltioita. Paikalla oli myös EJN:n ja komission edustajia. Rikosoikeudellisesta yhteistyöstä suurten urheilutapahtumien aikana vastaavat toimijat tapasivat parantaakseen kokemusten jakamista suurten urheilutapahtumien yhteydessä tehtyjen rikosten ehkäisyssä, tutkinnassa ja syytetoimissa.

Tuloksena oli suosituksia yleisluontoisen tiedon jaosta ennen tapahtumaa, tapauskohtaisen tiedon ja todisteiden jaosta tapahtuman aikana sekä syytetoimien, oikeudenkäynnin ja tuomion täytäntöönpanopaidan valinnasta ja menettelyjen nopeuttamisesta, mikä isäntävaltion lait sen sallivat. Eurojustin roolia kansallisten toimivaltaisten viranomaisten yhteistyön edistämiseksi suurten urheilutapahtumien aikana korostettiin, varsinkin sen osuutta yhteyksien muodostamisessa isäntävaltion ja osallistuvien valtioiden toimivaltaisten oikeusviranomaisten välillä ja neuvojen antamisessa toimivaltaristiritatapahtauksissa.

Eurojustin asiakirja [Recommendations on judicial cooperation in criminal matters in relation to major sports events](#) (suosituksia rikosoikeudellisesta yhteistyöstä suurten urheilutapahtumien yhteydessä) on saatavilla Eurojustin [verkkosivustolla](#).

2.3 Eurojustin yhteistyösuhteet

2.3.1 Yhteistyö Europolin kanssa

Vuonna 2015 Eurojust ja Europol jatkoivat yhteistyön tehostamista Lissabonin sopimuksen ja [vuoden 2009 yhteistyösopimuksen](#) mukaisesti.

Eurojust ja Europol vaihtoivat tietoa säännöllisesti operatiivisissa kokouksissa Europolissa ja koordinaatiokokouksissa Eurojustissa varmistaakseen, että kumpikin osapuoli on tietoinen käynnissä olevasta operatiivisesta toiminnasta. Europol osallistui 99 koordinaatiokokoukseen ja 34:ään Eurojustin vuonna 2015 rekisteröimään tapaukseen. Europol osallistui viiteen koordinaatiokeskukseen.

Eurojust osallistui edelleen täysimääräisesti Europolin eri tiimien (Focal Point) toimintaan. Vuonna 2015 Eurojustista tuli virallinen yhteistyökumppani Focal Points Asset Recovery, Sports Corruption ja Travellers tiimeissä. Eurojust osallistuu yhteensä 24 eri tiimin toimintaan. Viime vuonna Eurojust osallistui useisiin operatiivisiin toimiin Focal Point Furtumin puitteissa (operaatiot Kasimir ja Sprinter, joiden kohteena olivat autoja ja niiden osia varastavat rikollisryhmät Saksassa ja Puolassa) ja Focal Point Colaan (operaatio Partagas, joka johti Yhdistyneestä kuningaskunnasta kotoisin olevan kansainvälisen huumausainesalakuljettajan pidätykseen Espanjassa). Eurojust tarkkaili tapahtumia EMPACTin operaatio Blue Amberin yhteisissä operaatiopäivissä, jotka järjestettiin vuoden 2015 aikana. Eurojust oli kiireellisiä tapauksia varten valmiudessa päivystävän koordinoinnin kautta ja osallistui tilannekatsauksiin Europolin operaatiokeskuksessa varmistaakseen tarvittaessa pikaisen oikeudellisen seurannan.

Eurojust osallistui Europolin TE-SAT-raporttiin antamalla tietoja terrorismirikosten tuomioista ja rangaistuksista jäsenvaltioissa (jotka kerättiin neuvoston päätöksen 2005/671/YOS perusteella) ja olennaisista muutoksista terrorismirikoksia koskevassa kansallisessa lainsäädännössä. Eurojust osallistui uusien työtapojen kehittämiseen tulevaa SOCTA 2018 - 2021 -uhkakuva-arviota varten.

Eurojustin ja Europolin edustajat pitivät operatiivisen työn ja hallinnon tasolla säännöllisiä kokouksia yhteistyön kehittämiseksi ja uusien yhteistyökeinojen löytämiseksi käsitellen seuraavia aiheita: i) Europolin tiimien ja Eurojustin yhteyshenkilöiden suhdetta, ii) mahdollisuutta verrata Eurojustin tietoja Europolin tietojärjestelmään ja iii) neuvostolle ja komissiolle toimitetusta vuoden 2014 [vuosikertomuksesta Europolin ja Eurojustin yhteistyöstä](#) (neuvoston asiakirja 10472/15).

Eurojust ja Europol jatkoivat työntekijävaihtoa, jonka tarkoitus on lisätä molemminpuolista tietoa organisaatioiden tehtävistä, rakenteesta jatoimintamahdollisuuksista.

2.3.2 Yhteistyö OLAFin kanssa

Eurojust ja OLAF jatkoivat yhteistyötä, joka perustuu vuoden 2008 [käytännön sopimukseen yhteistyöjärjestelyistä](#) torjuakseen petoksia, korruptiota ja muita rikoksia, jotka ovat taloudellisesti haitallisia Euroopan unionille. Yhteistyö osoittaa, kuinka tärkeää tiedonvaihto ja yhteinen osallistuminen tapauksiin ovat EU:n taloudellisten etujen suojelulle.

Eurojust ja OLAF tekivät yhteistyötä 20 tapauksen parissa, joista kahdeksan oli Eurojustin tapauksia ja 12 OLAFin. Näistä seitsemän oli vuonna 2015 avattuja yhteistapauksia. OLAFin edustajat osallistuivat viiteen koordinaatiokokoukseen Eurojustissa, mikä johti tehokkaaseen virastojen väliseen lähestymistapaan rajat ylittävissä tapauksissa. Eurojust osallistui yhteen koordinaatiokokoukseen, jonka OLAF järjesti tiloissaan.

Operatiivisen yhteistyön merkkipaalu vuonna 2015 oli OLAFin osallistuminen yhteiseen tutkintaryhmään ensimmäistä kertaa. Tapauksessa oli kyse järjestäytyneestä rikollisryhmästä, joka oli sekaantunut valmisteverotoksiin, veronkiertoon, savukkeiden salakuljetukseen ja rahanpesuun. Järjestäytynyt rikollisryhmä valmisti valtavia määriä savukkeita salaisissa tehtaissa käyttämällä laittomasti hankittuja valmistusaineita (tupakkaa, filtreitä, askeja, veroleimoja). Savukkeet tuotiin Euroopan unioniin kuorma-autolla tai muilla ajoneuvoilla käyttäen väärennettyjä vienti-, tuonti- ja rahtiasiakirjoja.

Eurojust ja OLAF jakoivat säännöllisesti tapausyhteenvedot ja PIF-rikoksista tunnistaakseen tapaukset, joissa kahdenkeskisestä yhteistyöstä on apua. Yhteistyötarpeen arvioinnin ja parhaan käytännön tunnistamisen helpottamiseksi

tiedonvaihdesta on tullut yksityiskohtaisempaa, ja se sisältää tarkkoja tietoja kuten koordinaatiokokousten määrän ja tarkoituksen ja yhteisten tutkintaryhmien toimet.

Eurojustin ja OLAFin edustajien säännöllisissä kokouksissa keskusteltiin keinoista lisätä yhteistyötä, kuten tapausyhteenvedojen jakamisen tavoista ja koulutuksesta. Vuonna 2015 Eurojust järjesti toisen koulutuksen OLAFin tiloissa lisätäkseen tutkijoiden tietoisuutta Eurojustin roolista, tehtävistä ja työtavoista.

2.3.3 Yhteistyö kolmansien maiden kanssa

Yhteistyösopimukset

Neuvottelut yhteistyösopimuksista Ukrainan ja Montenegron kanssa saatiin viimeisteltyä, ja kummatkin yhteistyösopimusluonnokset annettiin neuvostolle sen hyväksyttäväksi. 16. huhtikuuta 2015 annetun CJEU:n tuomion mukaisesti kaikissa tapauksissa, missä entisen kolmannen pilarin toimet antoivat täytännönpanovallan neuvostolle, neuvoston pitää nyt kuul-la Euroopan parlamenttia Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 39(1) artiklan mukaisesti. Uuden toimintatavan mukaisesti neuvosto aloitti konsultointitoimet

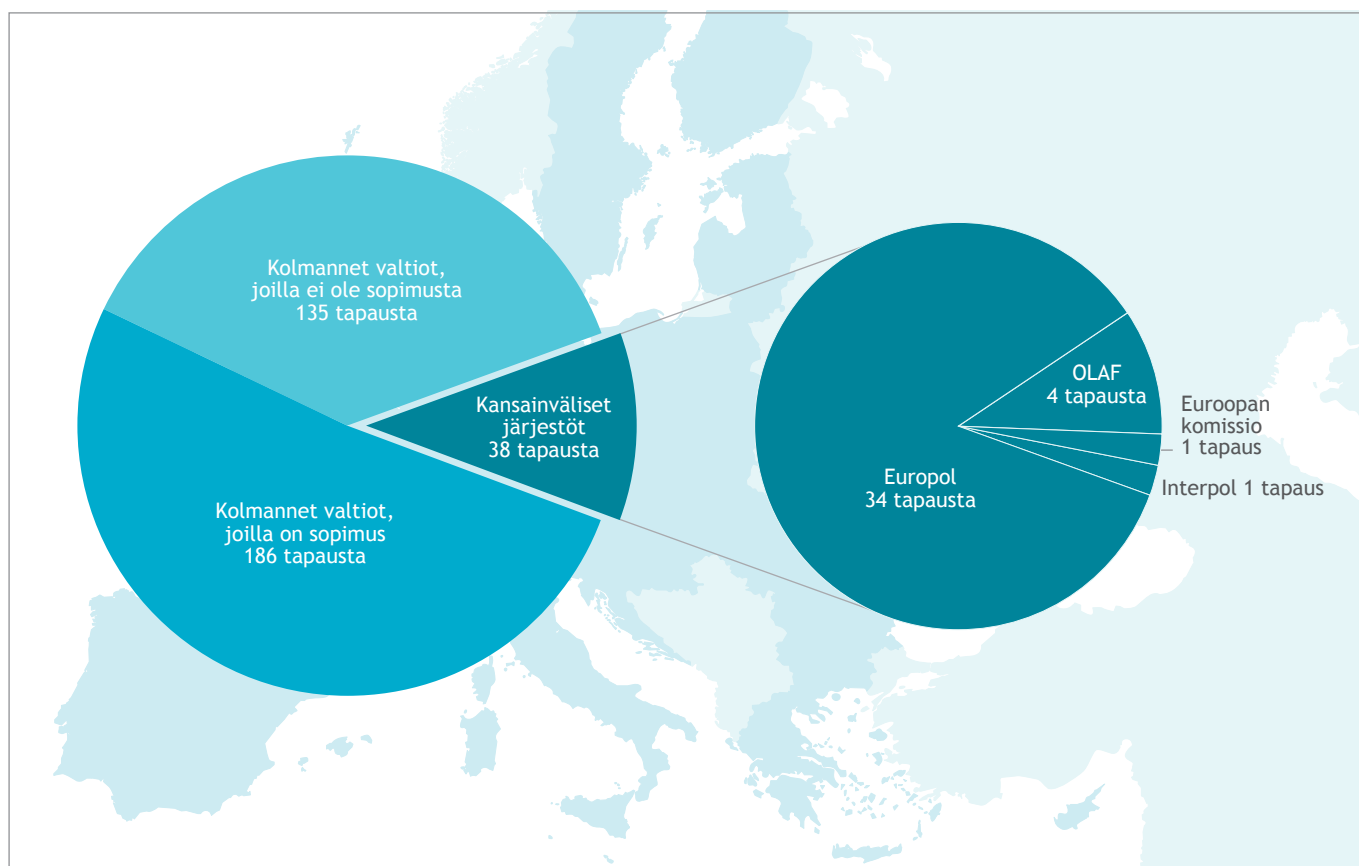
Eurojust ja koulutus

Eurojustin teemaseminaareissa toimijat voivat jakaa tietoa kokemuksista ja parhaista käytännöistä. Seminaareja voi pitää käytännön koulutuksena. Eurojust tukee koulutusta rikosoikeudellisesta yhteistyöstä perustuen sen yhteisymmärryspöytäkirjaan [EJTN:n kanssa vuodelta 2008](#).

EJTN:n henkilöstön vaihto-ohjelman puitteissa 15 syyttäjää tai tuomaria kahdeksasta jäsenvaltiosta (Saksa, Itävalta, Unkari, Puola, Ruotsi, Espanja, Italia ja Bulgaria) osallistui 3 - 4 kuukauden pitkäkestoisiin koulutusjaksoihin Eurojustin kansallisissa osastoissa tukien näiden operatiivista työtä. Vuoden 2015 maaliskuussa Eurojust järjesti ensi kertaa viikon mittaisen opintokäynnin, johon osallistui 25 syyttäjää tai tuomaria 17 jäsenvaltiosta. Sen lisäksi kansalliset osastot ottivat aktiivisesti osaa kuuteen EJTN:n seminaariin, jotka järjestettiin osana rikosoikeudellista hanketta *International Judicial Cooperation in Criminal Matters in Practice: EAW and MLA simulations* (kansainvälinen rikosoikeudellinen yhteistyö käytännössä: EAW- ja MLA-välineiden käytön simulointi.) Eurojustin tehtävä seminaareissa oli valvoa toimijoiden työskentelyä. Esitelmä tekemällä oppimisen keinoista *The Role of Eurojust in Judicial Cooperation in Criminal Matters* (Eurojustin rooli rikosoikeudellisessa yhteistyössä) pidetään seminaarinpääätteeksi. EJTN:n pääsihteeri tapasi Eurojustin puheenjohtajan 7. joulukuuta 2015 keskustellakseen tavoista kehittää yhteistyötä.

CEPOLin kanssa vuonna 2010 solmitus yhteisymmärryspöytäkirjan mukaisesti Eurojust jatkoi koulutuksen tukemista eri aiheista, kuten talousrikosten tutkinnasta, valmisteveropetosten analysoinnista, kokaiinin ja heroiinin salakuljetuksesta, terrorismin torjunnasta ja vierastaistelijoi-ista, yhteisistä tutkintaryhmistä, eurooppalaisista pidätys- ja tutkintamääräyksistä, ihmiskaupasta ja laittoman maahan-tulon järjestämisestä. Eurojust ja EJTN ottivat aktiivisesti osaa kurssiin *Joint Investigation Teams and Team Leadership* (yhteiset tutkintaryhmät ja niiden johtaminen).

Eurojust tukee CEPOLin verkkoseminaareja jakamalla niitä sisäisesti ja ajoittain osallistuu niihin aktiivisesti esitelmillä, kuten verkkoseminaarissa *Police and Judicial Cooperation in the field of Child Sexual Exploitation* (poliisi ja oikeudellinen yhteistyö lasten hyväksikäyttöön liittyvissä rikoksissa). Eurojust on myös yksi sidosryhmä CEPOLin Euroopan yhteisessä maisteriohjelmassa.

Euroopan parlamentin kanssa lokakuussa 2015. Moldovan viranomaisten kanssa keskusteltiin Eurojustin ja Moldovan välisen heinäkuussa 2014 tehdyn yhteistyösopimuksen täytäntöönpanosta.

Yhteyksiä pidettiin yllä tietosuojalainsäädännön täytäntöönpanon arvioimiseksi, minkä lisäksi tutkittiin mahdollisuutta aloittaa neuvottelut yhteistyösopimuksista Albanian, Bosnian ja Hertsegovinan, Israelin, Serbian ja Turkin kanssa. Georgia lisättiin Eurojustin prioriteettilistaan alustavien yhteistyösopimusneuvotteluiden aloittamiseksi. Brasiliaan luotiin yhteyksiä tulevien yhteistyösopimusten solmimisen mahdollisuuden selvittämiseksi. Yhteyksien luominen muiden Latinalaisen Amerikan ja Karibian valtioiden kanssa, etenkin Kolumbian ja Meksikon kanssa todettiin jälleen ensisijaiseksi prioriteetiksi.

Kolmansiiin maihin liittyvien tapausten käsittely

Eurojust antoi apua 298 tapauksessa, joihin liittyi kolmansia maita, määrän kasvaessa huomattavasti edellisvuoden 208 tapauksesta. Tapauksia kolmansista maista oli 63, ja tapaukset koskivat useimmin Sveitsiä (103), Yhdysvaltoja (36), Norjaa (34) ja Serbiaa (31).

Seminaari Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen keskinäisistä oikeusapupyynnöistä ja luovutussopimuksista

Eurojustissa pidettiin 8. - 9. lokakuuta seminaari Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen keskinäisistä oikeusapupyynnöistä ja luovutussopimuksista.

Eurojust, Yhdysvallat ja komissio järjestivät seminaarin jatkona vuoden 2012 työpajalle keskinäisestä oikeusavusta ja luovutussopimuksista Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen välillä.

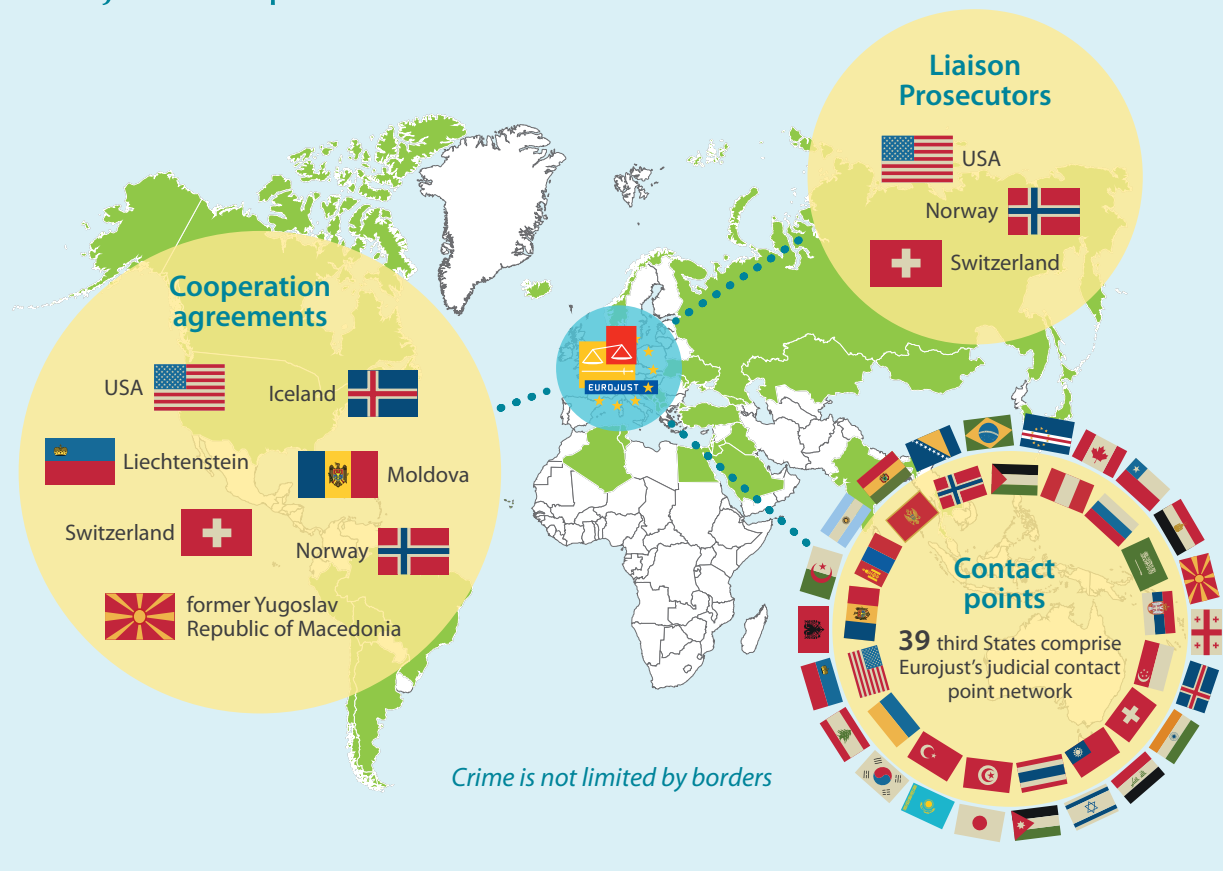
Seminaariin osallistui toimijoita jäsenvaltioista ja Yhdysvalloista, Norjan ja Sveitsin yhteyssyyttäjät sekä edustajia komissiosta, neuvoston pääsihteeristöstä, EU:n terrorismitorjunnan koordinaattorin toimistosta, Euroopan neuvostosta ja Europolista. Seminaarin julkisten istuntojen aikana läsnä oli myös yksityisen sektorin edustajia.

Hedelmällisen yhteistyön merkeissä käyty seminaari osoitti kaikkien osallistujien halun toimia yhdessä oikeudellisen yhteistyön parantamiseksi jäsenvaltioiden ja Yhdysvaltojen välillä. Esitelmien ja keskustelujen pääpainopiste oli lisätä luottamusta ja ymmärrystä osapuolten oikeusjärjestelmistä ja yhteistyömahdollisuuksista unohtamatta rajoituksia, jotka johtuvat soveltuvasta lainsäädännöstä ja resursseista.

Eräs seminaarin päätavoitteista oli antaa osallistujille kattava katsaus mahdollisuuksista, vaatimuksista ja rajoituksista sähköisten todisteiden säilyttämisessä, keräämisessä ja niiden oikeudellisen hyväksyttävyyden varmistamisessa. Muita yksityiskohtaisemmin käsiteltyjä aiheita olivat varallisuuden menetetyksi tuomitseminen ja takaisinhankeinta, yhteistyö luovutusmenettelyissä ja Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen välisen keskinäistä oikeusapua koskevan sopimuksen käytön tilanne, etenkin koskien sen 4 artiklan mukaista pankkitietojen hankkimista ja yhteisten tutkintaryhmien perustamista 5 artiklan mukaisesti. Osallistajat Yhdysvalloista ja heidän kollegansa EU:sta antoivat arvokasta tietoa ja materiaalia käytännöistä ja oikeudellisista edellytyksistä erilaisissa keskinäisen oikeusavun muodoissa ja luovutuspyyntöjen esittämisessä Yhdysvalloille ja jäsenvaltioille.

Seminaari päättyi katsaukseen suosituksista, joita jäsenvaltioiden ja Yhdysvaltojen tulisi harkita oikeudellisen yhteistyön parantamiseksi ja kohdattujen aiheiden käsittelemiseksi, kuten työpajojen järjestäminen Eurojustin tuella talousarvion ja resurssien tehdessä sen mahdolliseksi.

Eurojust cooperation with third States

Yleisimmät rikoslajit olivat huijaukset ja petokset, rahanpesu, korruptio, osallistuminen rikollisjärjestön toimintaan, huumausainerikokset ja rikokset terveyttä, henkeä tai henkilökohtaista vapautta vastaan. Vuonna 2015 kolmansiin maihin liittyvien kyberrikosten määrä kasvoi 15:een vuoden 2014 kymmeneen tapaukseen verrattuna. Terrorismi ja laittoman maahantulon järjestäminen ovat nyt kolmansiin maihin liittyviä pääasiallisia rikoslajeja toisin kuin vuonna 2014.

Kolmannet maat olivat edustettuina 67 Eurojustin järjestämässä koordinaatiokokouksessa verrattuna viime vuoden edustukseen 41 koordinaatiokokouksessa. Eurojustin koordinaatiokokouksiin osallistuneet kolmannet maat olivat Sveitsi (19), Yhdysvallat (14), Norja (14), ja Ukraina (6). Sveitsi (2), Norja (1) ja Ukraina (1) osallistuivat koordinaatiokeskuksiin Eurojustissa. Yhteisiin tutkintaryhmiin osallistuneita kolmansia maita olivat Norja (3), Moldovan tasavalta (2), Serbia (2) ja Australia, Bosnia ja Hertsegovina, Sveitsi, Ukraina ja Yhdysvallat.

Tapausesimerkkejä

Eurojustin apua pyydettiin espanjalaisessa rahanpesutapauksessa, joka koski vähintään 11:tä jäsenvaltiota ja useita kolmansia maita. Espanjan viranomaiset epäilivät järjestäytyneen rikollisryhmän pesevän huomattavia rahamääriä ostamalla kiinteistöjä Espanjan Malagassa. Maksut kanavoitiin Belgian, Ranskan, Saksan, Irlannin, Puolan, Yhdistyneen kuningaskunnan, Sveitsin, Yhdysvaltojen ja Gibraltarin kautta. Järjestäytyntä rikollisryhmää epäiltiin espanjalaisten paikallisviranomaisten lahjomisesta rakensulupien saamiseksi (virka-aseman väärinkäyttö ja lahjontarikos). Kun tapaus otettiin käsiteltäväksi Eurojustissa huhtikuussa 2013, järjestäytyneen rikollisryhmän epäilty johtaja ja rahoittaja oli tuomittu Yhdysvalloissa rahanpesusta. Espanjan tutkinta keskittyi hänen seuraajiinsa ja muihin osallisiin.

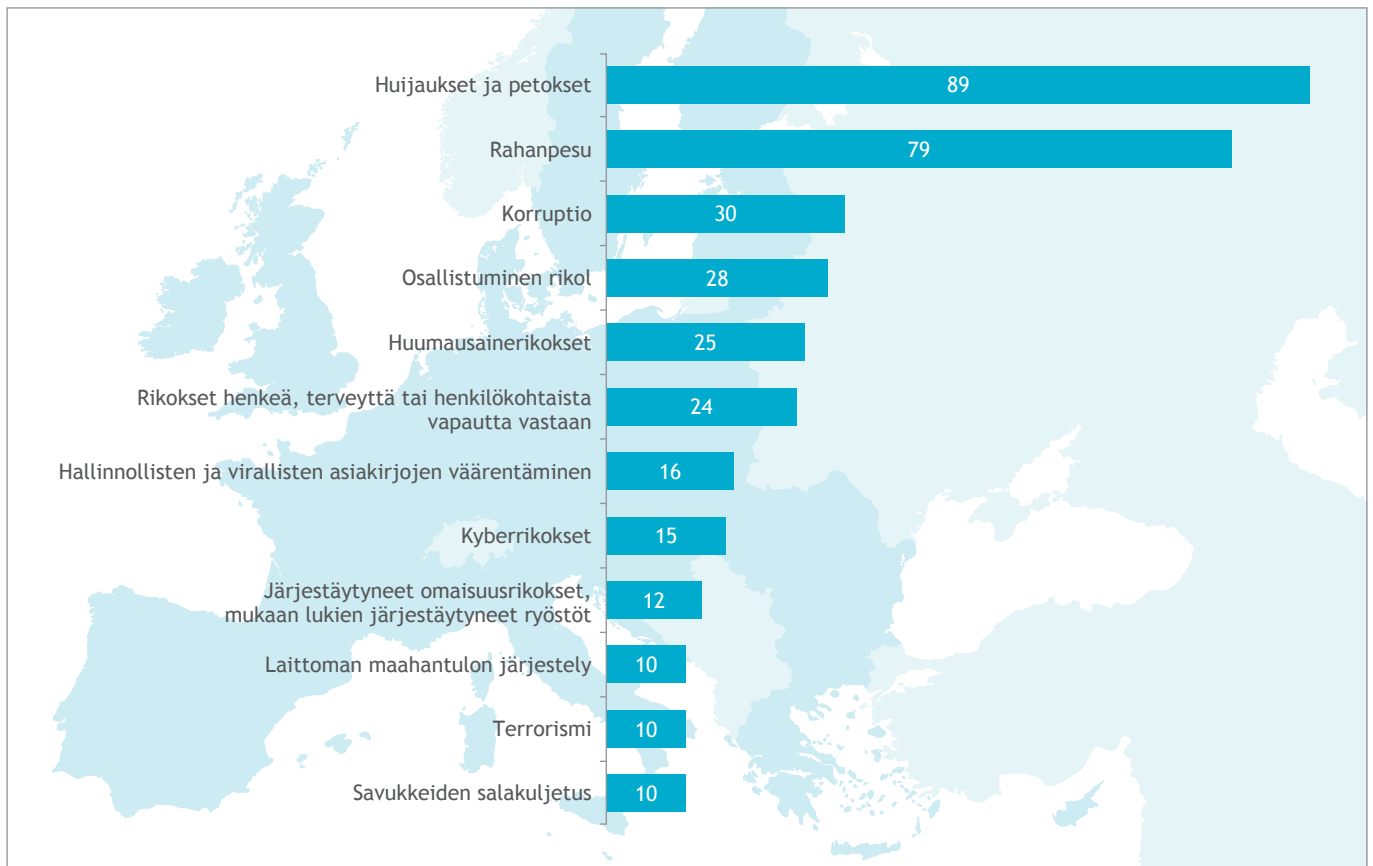
Heinäkuussa 2013 pidetyssä koordinaatiokokouksessa varmistui, että tapaus liittyi samanlaiseen toimintaan useissa valtioissa, ja valokeilaan nousi käynnissä oleva tutkinta Belgiassa, joka liittyi entiseen johtajaan ja hänen rikoskumppaneihinsa. Varallisuuden takaisin Hankinta nostettiin yhdeksi Espanjan tutkinnan päätavoitteista. Osallistujat viittasivat rikokseen soveltuvaan kansalliseen lainsäädäntökehykseen.

Monien muiden jäsenvaltioiden tapaan Espanjan tapaus riippui rahanpesun esirikoksen määrittämisestä, mihin vaadittiin lisätodisteita muilta osallistuvilta valtioilta. Eurojust auttoi Espanjan keskinäisten oikeusapupyynnöjen välittämisessä useisiin jäsenvaltioihin ja Sveitsiin. Koska Espanjan tutkinta liittyi Espanjassa tehtyyn rahanpesuun, mahdollisesta *ne bis in idem* -tilanteesta keskusteltiin, mutta sitä ei pidetty vakavana riskinä.

Tapaus liittyi vuonna 2013 rekisteröityyn tapaukseen Yhdistyneessä kuningaskunnassa, minkä vuoksi maaliskuussa 2014 järjestettiin yhteinen koordinaatiokokous samaa rikollisryhmää koskevista tapauksista. Yhdistyneen kuningaskunnan ja Espanjan välistä yhteistä tutkintaryhmää harkittiin, mutta sitä ei pidetty tarpeellisena sillä hetkellä, koska suoria yhteyksiä ja kohdennettua keskinäistä oikeusapua pidettiin tärkeämpinä. Tukeakseen Espanjan tutkintaa Belgian viranomaiset jakoivat Espanjan kollegoidensa kanssa kaikki oikeuden päätökset, joita järjestäytyneen rikollisryhmän johtajaa vastaan oli tehty Belgiassa.

Vuonna 2015 järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaa tutkittiin monessa valtiossa, ja Espanjan viranomaiset olivat tehneet useita keskinäisiä oikeusapupyynnöjä. Valmisteluna helmikuun 2015 koordinaatiokokoukseen Eurojust analysoi kaikki voimassa olevat keskinäiset oikeusapupyynnöt, mikä nopeutti keskustelua niiden täytäntöönpanosta osallistuvissa valtioissa ja johti arvokkaaseen tiedonvaihtoon. Tapauksen tässä vaiheessa *ne bis in idem* -kysymys otettiin taas esiin. Osallistujat olivat yhtä mieltä siitä, että Belgian tutkinnassa tehty syytekirjelmä tulee lähettää Espanjan viranomaisille mahdollisen *ne bis in idem* -tilanteen välttämiseksi tulevaisuudessa. Eurojustin tukea pyydettiin Eurojust-päätöksen 40 artiklan perusteella edistämään Espanjan keskinäisen oikeusapupyynnön täytäntöönpanoa Gibraltarilla, joka on itsehallintoalue. Europol oli mukana tapauksen kaikissa vaiheissa ja tuki käynnissä olevia oikeusmenettelyjä antamalla kaikille asianomaisille valtioille yksityiskohtaisen selonteon tapausten yhteyksistä useiden valtioiden välillä.

Tapauksen tutkinta jatkui vuonna 2015.

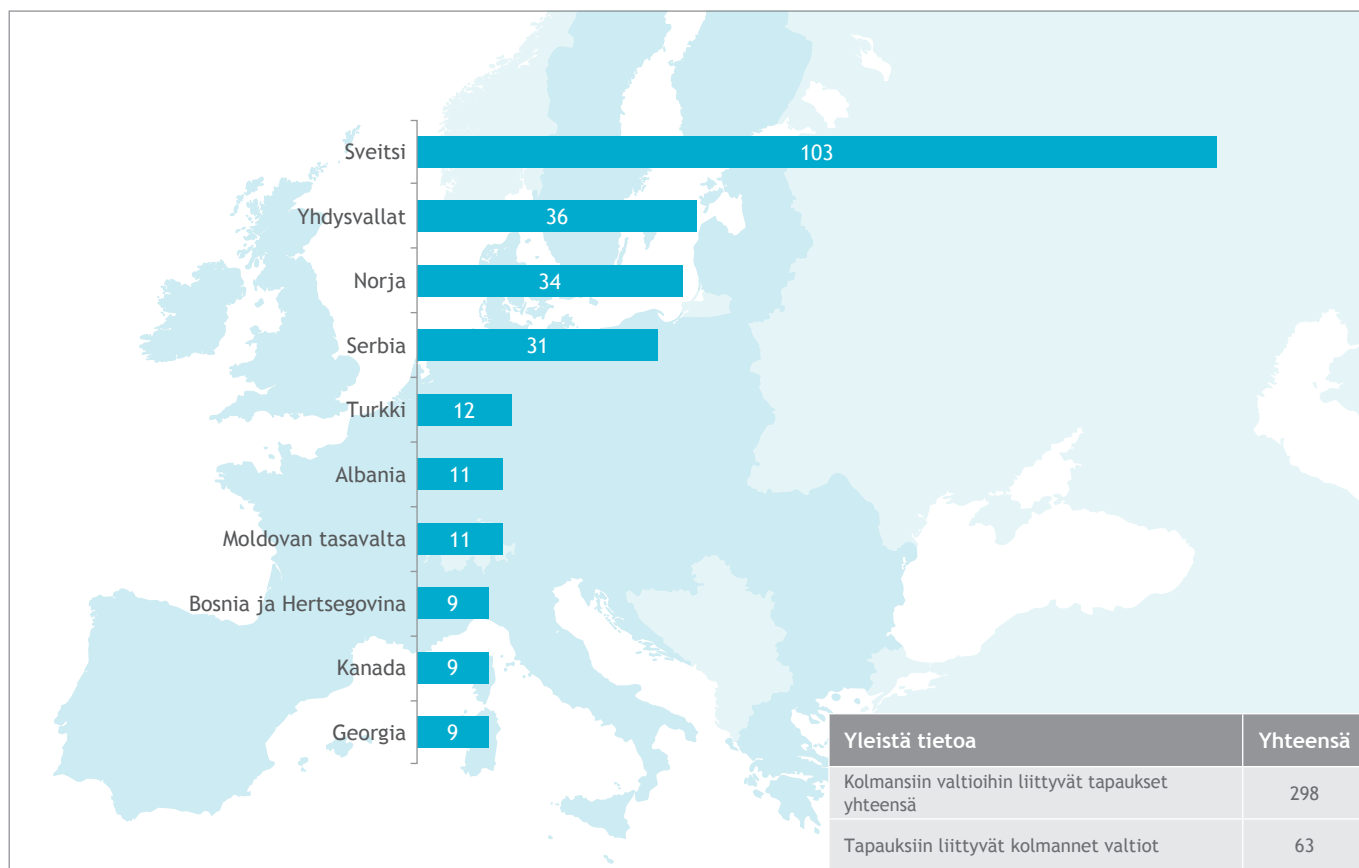
Tapausesimerkkejä

Ranskan viranomaiset pyysivät Eurojustin apua joulukuussa 2014 hajottaakseen järjestäytyneen rikollisryhmän, joka toimi Bosniaasta ja Hertsegovinasta, ja jolla oli yhteyksiä Itävaltaan ja Ranskaan. Rikollisryhmää johti klaanipäällikkö kolmen poikansa kanssa, ja se harjoitti alaikäisten ihmiskauppaa, jossa uhrit pakotettiin varkauksiin, useimmiten Pariisin joukkoliikennejärjestelmässä. Ainakin vuodesta 2012 toiminutta järjestäytynyttä rikollisryhmää epäiltiin myös huumekaupasta, varastettujen ajoneuvojen salakuljettamisesta ja rahanpesusta arviolta yli kahden miljoonan euron edestä. Tuotot lähetettiin takaisin Bosniaan ja Hertsegovinaan, jossa niillä hankittiin luksusajoneuvoja ja kiinteistöjä.

Haagissa ja Sarajevossa pidettiin koordinaatiokokoukset, jotka helpottivat tiedonvaihtoa Ranskan ja Bosnian ja Hertsegovinan välillä, ja rinnakkaistutkinnan aloittamiselta Itävallassa vältyttiin. Ranskan ja Bosnian ja Hertsegovinan tutkintojen edistämiseksi perustettiin ensimmäinen yhteinen tutkintaryhmä Bosnian ja Hertsegovinan ja jäsenvaltion välillä. Yhteinen tutkintaryhmä yksinkertaisti valtioiden tutkijoiden osallistumista toistensa tutkintoihin.

Yhteisen tutkintaryhmän avulla osallistuvat valtiot pystyivät synkronoimaan toimintansa varsinkin pidätysvaiheessa ja välttämään tietojen katoamista sekä epäiltyjen pakenemista. Yhteinen tutkintaryhmä myös edisti todisteiden keräämistä oikeusmenettelyjä varten ja rikoksella saadun hyödyn takavarikointista ja menetetyksi tuomitsemista Ranskassa ja Bosniaassa ja Hertsegovinassa.

Oikeusviranomaisten, poliisin, kansalaisjärjestöjen, UNODC:n lastensuojelusta vastaavien oikeudellisten toimielinten ja Eurojustin läheinen yhteistyö tapauksen koko käsittelyn ajan osoittaa, että kansainvälinen oikeudellinen yhteistyö kolmansien maiden kanssa tuo myönteisiä tuloksia, vaikka tutkittavana olisi edistynyt ja monimutkainen järjestäytynyt rikollisjärjestö. Heinäkuussa 2015 järjestetty yhteinen operaatiopäivä Ranskassa ja Bosniaassa ja Hertsegovinassa johti järjestäytyneen rikollisryhmän hajoamiseen.

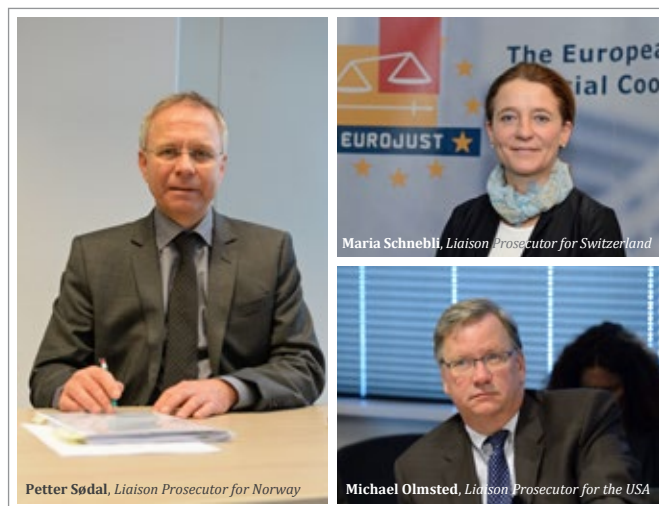
Eurojustin yhteyssyyttäjät

Yhteyssyyttäjien läsnäolo Eurojustissa ja heidän osallistumisensa tapauksiin on huomattu hyödylliseksi, sillä he helpottavat yhteyshenkilöiden löytämistä ja oikeudellista yhteistyötä jäsenvaltioiden toimivaltuisten viranomaisten ja kolmansien maiden välillä.

Eurojustissa toimii yhteyssyyttäjä Norjasta, Yhdysvalloista ja maaliskuusta lähtien Sveitsistä.

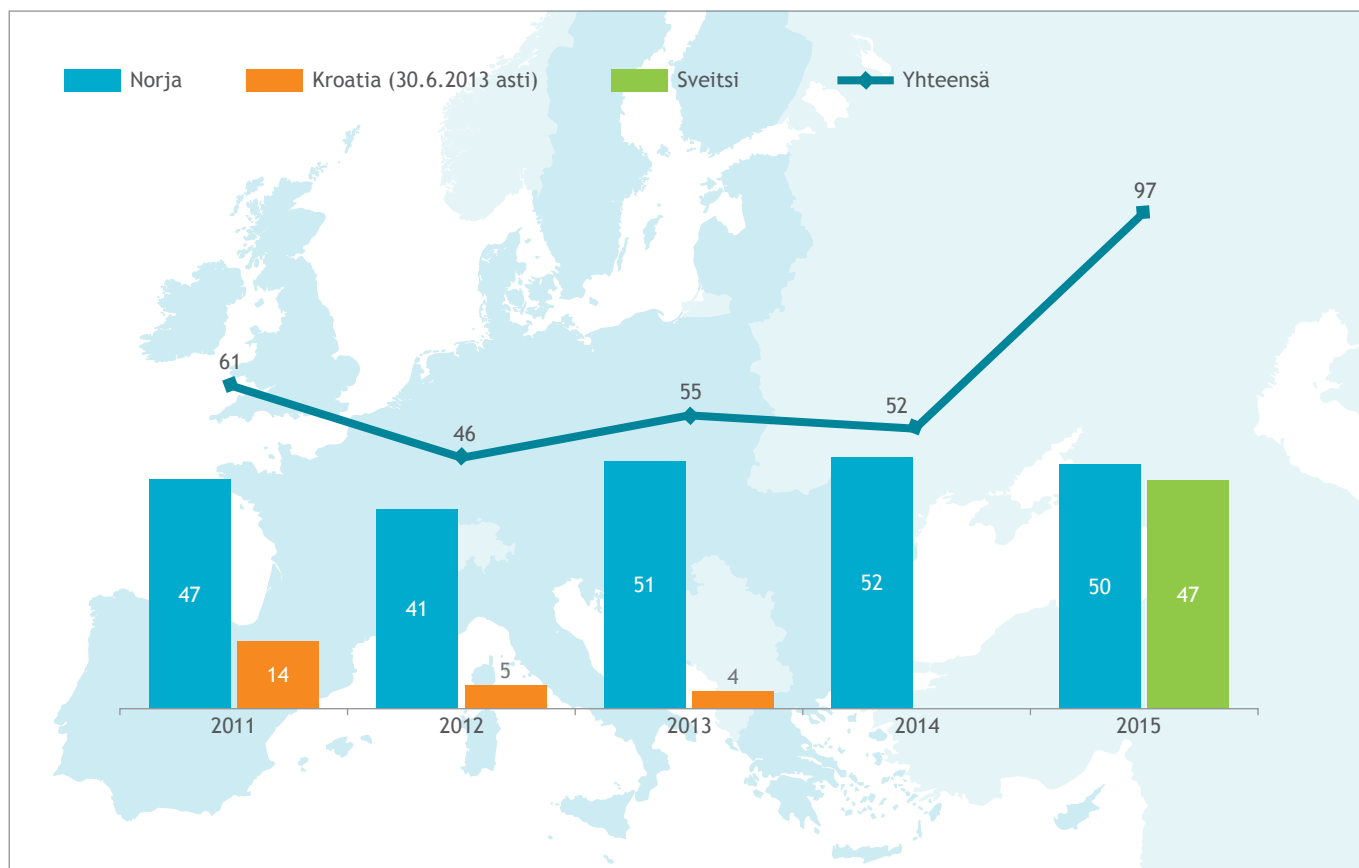
Yhdysvaltojen oikeusministerin Loretta Lynch vieraili Eurojustissa ja ilmoitti, että Yhdysvaltojen oikeusministeriön rikosasiajaostosta nimitetään Eurojustiin Yhdysvaltojen kyberrikossyyttäjä, joka aloitti työnsä tammikuussa 2016.

Norjan yhteyssyyttäjä rekisteröi 50 tapausta, joista useimmat koskivat huumausainerikoksia ja osallisuutta rikollisjärjestön toimintaan. Tapauksiin useimmin liittyvät jäsenvaltiot olivat Puola, Liettua, Espanja ja Ranska. Sveitsin yhteyssyyttäjä rekisteröi 47 tapausta, joista suurin osa koski huijauksia ja petoksia, rahanpesua, korruptiota, huumausainerikoksia ja rikoksia

henkeä tai henkilökohtaista vapautta vastaan. Tapauksiin useimmin liittyvät jäsenvaltiot olivat Espanja, Saksa, Alankomaat ja Yhdistynyt kuningaskunta. Sveitsin yhteyssyyttäjä järjesti kaksi koordinaatiokokousta ja osallistui yhden järjestämiseen. Norjan yhteyssyyttäjä järjesti kaksi koordinaatiokokousta.

Yhteyssyyttäjien vuosina 2010 - 2015 käsittelemät tapaukset

Eurojustin yhteyshenkilöt kolmansissa maissa

Eurojust-yhteyshenkilöiden nimittäminen kolmansiin maihin parantaa yhteistyötä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välillä.

Vuonna 2015 Eurojust jatkoi maailmanlaajuisen yhteyshenkilöverkostonsa laajentamista yhteyshenkilöillä Algeriasta, Chilestä, Irakista, Jordaniasta, Libanonista, Palestiinasta ja Saudi-Arabiasta. 39 kolmatta maata on nimittänyt yhteyshenkilön Eurojustiin.

Tuki ulkoisille hankkeille

Eurojust jatkoi aloitteiden tukemista Länsi-Balkanilla, kuten aikaisemmin mainittuja hankkeita (ks. luku 2) liittyen laittoman maahantulon järjestämiseen ja ihmiskaupparikoksiin, ja EU-rahoitteista liittymistä valmistelevaa tukivälinettä vuoden 2014 hankkeessa *International Cooperation in Criminal Justice: the Prosecutors' Network of the Western Balkans* (rikosoikeudellinen kansainvälinen yhteistyö: syyttäjien verkosto Länsi-Balkanilla).

Lähikuvassa operaatio Vertigo

Tavallisesti rajat ylittävät petostapaukset noudattavat maantieteellisiä rajoja ja saattavat kohdistua esimerkiksi tietyn kieliryhmän edustajiin. Operaatio Vertigo ei noudattanut totuttua kuviota. Sen laajuus ja monimutkaisuus teki siitä erikoislaatuksen.

Tätä karusellipetosta pyörittänyt järjestäytynyt rikollisryhmä käytti hienostunutta infrastruktuuria (bultaneita, ketjupetoksia ja vaihtoehtoisia maksualustoja rahanpesun ja rikoshyödyn rahansiirtojen järjestelyyn), joka oli levittäytynyt useiden jäsenvaltioiden alueelle ja useisiin kolmansiin maihin aiheuttaen EU:n kansalaisille 320 miljoonan euron verotulojen menetyksen.

Saksan kansallisen osaston aloitteesta Eurojustissa pidettiin useita koordinaatiokokouksia marraskuun 2013 ja lokakuun 2015 välillä. Tšekin tasavalta, Saksa, Puola ja Alankomaat perustivat yhteisen tutkintaryhmän, joka sai osan rahoituksestaan Eurojustilta. Eurojust ja Europol olivat vahvasti mukana tutkinnassa sen alkuvaiheista lähtien. Europol antoi laajaa analyttistä tukea ja edisti tiedonvaihtoa.

Eurojustiin perustettu koordinaatiokeskus järjesteli oikeudelliset toimet ja tuki vuonna 2015 **ensimmäistä yhteistä operaatiopäivää**, jonka tavoite oli lopettaa järjestäytyneen rikollisryhmän yhden haaran toiminta. Operaatiopäivän aikana pidettiin yhdeksän epäiltyä ja osallistuvissa jäsenvaltioissa tehtiin 26 etsintää liike- tai asuintiloihin.

Toinen yhteinen operaatiopäivä johti 14 epäillyn pidätykseen, joista osaa epäiltiin ryhmän johtajiksi, ja yli 40 etsintään. Samaan aikaan Saksan, Tšekin tasavallan ja Puolan viranomaiset suorittivat pidätyksiä ja etsintöjä kansallisten tutkintojensa puitteissa.

Kolmas yhteinen operaatiopäivä keskittyi etsintöihin ja aiempien yhteisten operaatiopäivien aikana kerättyjen todisteiden perusteella tunnistettujen epäiltyjen ja todistajien kuulusteluihin. Belgiassa, Tšekin tasavallassa, Tanskassa, Ranskassa, Saksassa, Italiassa, Irlannissa, Luxembourgiassa, Alankomaissa, Puolassa, Romaniassa, Slovakian tasavallassa, Espanjassa, Ruotsissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa suoritettiin yli 49 etsintää ja 27 todistajien ja epäiltyjen kuulustelua.

Europol käytti liikkuvaa toimistoa kaikissa kolmessa Eurojustin koordinaatiokeskuksessa, minkä ansiosta Europolin tietokantoja voitiin käyttää välittömästi tietojen analysoimiseksi ja vertailemiseksi ja reaaliaikainen tiedonvaihto helpottui. Eurojust helpotti keskinäisten oikeusapupyynnöiden, eurooppalaisten pidätysmääräysten, etsintöjen, takavarikointien ja paikan päällä tehtyjen kuulustelujen täytäntöönpanoa.

Oikeudelliset ja käytännön kysymykset:

- ▶ Suurin haaste oli järjestäytyneen rikollisryhmän toimintatapa, varsinkin sen tapa suorittaa rahansiirrot käyttämällä vaihtoehtoisia maksualustoja suorittaakseen rikollisella toiminnalla saadun rahan siirtoja ja rahanpesua. Tämän keinon avulla järjestäytynyt rikollisryhmä onnistui levittämään maailmanlaajuisesti, esimerkiksi sijoittamalla maksuja käsittelevän välineen eri valtioon kuin vaihtoehtoisen maksualustan pankkitilin. Lisäksi petoksen johtohenkilöt saattoivat olla missä tahansa meneillään olevan rikollisen toiminnan rajoittamattomina, minkä vuoksi tutkintaviranomaisten kaikki toimet vaatisivat poistumista oman toimivallan alueelta tehden kansainvälisestä yhteistyöstä välttämätöntä.
- ▶ Tutkintatoimien laajuus myös vaati rajat ylittävää yhteistyötä. Pelkästään Saksa esitti yli 500 keskinäistä oikeusapupyynnöä.
- ▶ Rikollisen toiminnan laajuudesta johtuen useita tutkintoja oli jo aloitettu asianomaisissa valtioissa. Tehokkaan oikeudellisen yhteistyön mahdollistaminen ja koordinaatio tässä ympäristössä vaati kaikkien rinnakkaistutkintojen tunnistamista.

Kerätty kokemus:

- ▶ Vaikka yhteyksiä löytyi useimpiin jäsenvaltioihin, Eurojustin tapaus päätettiin keskittää tärkeimpiin osallisiin valtioihin. Kiinteän neljän jäsenvaltion yhteisen tutkintaryhmän tehokkuutta pidettiin tärkeämpänä kuin laajemman, mutta vähemmän joustavan yhteisen tutkintaryhmän perustamista.
- ▶ Yhteisen tutkintaryhmän keskinäisen oikeusavun ja oikeusapupyynnöiden tekeminen Eurojustin kautta varattiin vain yhteisinä operaatiopäivinä

toteutettaville pyynnöille. Tulevissa tapauksissa voidaan hyötyä kaikkien, myös jatkopyyntöjen esittämisestä Eurojustin kautta.

- ▶ Yhteiseen operaatiopäivään valmistautumiseksi Eurojustissa pidettiin koordinaatiokokous kuusi viikkoa ennen operaatiopäivän suunniteltua ajankohtaa. Vähintään kuukausi ennen koordinaatiokokousta, kohteista tehty ilmoitukset tai mikäli mahdollista, luonnokset keskinäisistä oikeusapupyynnöistä tai JIT-pyyntöistä jaettiin asianomaisten valtioiden kansallisille osastoille. Tarkoitus oli koota ja varmistaa tietoja kohteista ennen kansallisen tuomioistuimen määräyksen antamista. Tämän avulla keskinäisten oikeusapupyyntöjen täytäntöönpano nopeutuu ja lopullisten keskinäisten oikeusapupyyntöjen sekä käännösten valmistelulle ja pyyntöjen täytäntöönpanolle operaatiopäivän aikana jää tarvittavasti aikaa.
- ▶ Tapauksen laajuus ja vaadittavat toimet vaativat kolmen koordinaatiokeskuksen perustamista, joiden ansiosta kansalliset viranomaiset saattoivat keskittyä tietyn tasoihin tekijöihin tai toimiin jokaisella kerralla.
- ▶ Eurojustin koordinaatiokeskuksissa huomattiin, että suora kommunikointi ilman kansallisten osastojen toimimista välikäsinä (esimerkiksi Alankomaiden viranomaiset saattoivat viestiä suoraan Eurojustin Saksan kansallisen osaston kanssa ja päinvastoin) oli erittäin tehokasta sallien valtavan seurantatoimimäärän käsittelyn pienellä varoitusaajalla.
- ▶ Viestinnän ja keskinäisten oikeusapupyyntöjen seurannan hoitaminen kansallisten osastojen kautta vähensi kansallisten viranomaisten taakkaa huomattavasti.

Parhaat käytännöt:

- ▶ Eurojustin varhainen osallistuminen tapaukseen takaa sen, että toimivaltaiset viranomaiset, jotka voivat panna täytäntöön keskinäisiä oikeusapupyyntöjä, tunnustetaan varhaisessa vaiheessa ja heihin luodaan suora yhteys. Esimerkiksi suora yhteys Kyproksen poliisivoimiin ensimmäisenä operaatiopäivänä oli hyödyllinen, sillä sen avulla selvitettiin pääepäillyn asuinpaikka ja hänen pidättämisensä eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella tuli mahdolliseksi.
- ▶ Yhteiseen operaatiopäivän valmistautuessa pitäisi järjestää koordinaatiokokous Eurojustissa vähintään kuusi viikkoa ennen aiottua tapahtumahetkeä.
- ▶ Yhteistyön vankkuus kaikkien osallisten välillä tuli varmistaa aikaisessa vaiheessa, sillä se on tärkeä tekijä tutkintojen onnistumiselle. Esimerkiksi Europolilla oli yhteys Saksan, Puolan, Tšekin tasavallan ja

Alankomaiden tutkintoihin. Yhteistyö ja Eurojustin sekä Europolin tuki ja koordinoitavuus olivat päätehtäviä yhteisen tutkintaryhmän muodostamisessa.

- ▶ Kaikilla yhteiseen tutkintaryhmään osallistuneilla oli aiempaa kokemusta tämän oikeudellisen koordinaatiotavallisen käytöstä pienemmässä mittakaavassa, mutta tämä tapaus osoitti tutkintaryhmän jäsenille, että laajamittaisia tapauksia voidaan myös käsitellä tehokkaammin käyttämällä yhteistä tutkintaryhmää.
- ▶ Yhteisten tutkintaryhmien käyttöön on tehty lomake, jonka avulla tehtyjä pyyntöjä ja todisteiden vaihtoa voidaan seurata.
- ▶ Eurojustin koordinaatiokeskukset ovat aiemmin toimineet kansallisten koordinaatiotoimien tukena yhteisten operaatiopäivien aikana, mutta tässä tapauksessa perustetut koordinaatiokeskukset olivat ainoita koordinaatiopisteitä toimille tärkeimmissä osallistuvissa valtioissa. Tapaus osoittaa, että Eurojust voi toteuttaa laajamittaisen ja monenkeskisen yhteisen operaatiopäivän vaatimat tehtävät täysimääräisesti. Kansallisten viranomaisten aktiivinen osallistuminen takasi sulavan tiedonkulun Eurojustin koordinaatiokeskuksen ja toimia täytäntöönpanelevien viranomaisten välillä.
- ▶ Osallistuvien valtioiden työskentely Eurojustissa yhteisten operaatiopäivien aikana samassa huoneessa Eurojustin henkilökunnan kanssa takaa välittömän tiedon jakamisen, mikä tekee mahdolliseksi nopeat oikeudelliset toimet (esim. uudet jäädätysmääräykset ja etsinnät) saatessa uusia todisteita ja tietoa sekä nopeat ratkaisut käytännön ongelmiin ja kaikkien osapuolien osallisuuden johtopäätösten tekemiseen.

- ▶ Kerätyn kokemuksen kokoaminen koko tapauksen käsittelyn ajalta helpottaa huomattavasti yhteistyön parantamista ja tunnistettujen sidosryhmien oikeudellisten toimien edistämistä. Tämän tiedon keräämisestä on huomattavasti apua arvioinnissa Eurojustin tapauksen päättyessä, ja sen tuloksia voidaan käyttää tulevaisuuden saman laajuusluokan tapauksissa.

Tapauksesta vastaavat syyttäjät Puolasta, Alankomaista ja Saksasta kommentoivat kolmatta yhteistä operaatiopäivää marraskuussa 2015:

"Vaikka yhteisen operaatiopäivän useiden toimien ansiosta saatujen tulosten kerääminen ja arvioiminen pitää meidät yhä kiireisinä, voimme jo todeta, että operaatio oli jättimenestys, jonka teki mahdolliseksi kaikkien osallistujien uskomaton työpanos. Se osoitti, että yhteiseen tutkintaryhmään osallistuminen Eurojustin, Europolin ja kansallisten viranomaisten avulla antaa meille etulyöntiaseman taistelussa karusellipetoksia vastaan."

Haasteet ja parhaat käytännöt

Eurojustin operatiivinen ja strateginen työ auttaa haasteiden ja parhaiden käytäntöjen tunnistamisessa rikosoikeudellisen yhteistyön eri osa-alueilla. Vuonna 2015 Eurojust keskittyi kolmeen osa-alueeseen: toimivaltaristiriitoihin, tietojen säilytykseen ja valvottuihin läpilaskuihin.

Toimivaltaristiriidat olivat prioriteetti EU:n puheenjohtajavaltiolle Euroopan unionin jäsenvaltioiden valti-onsyyttäjiä ja johtavien yleisten syyttäjien neuvo-antavan ryhmän (neuvoa-antava ryhmä) 9. kokouksessa. Eurojust osallistui keskusteluun operatiiviseen kokemuksen ja kerättyjen kokemustensa pohjalta.

3.1 Toimivaltaristiriidat

Eurojust jatkoi kansallisten toimijoiden tukemista toimivaltaristiriitojen estämiseksi ja ratkaisemiseksi. Aiempien vuosien tapaan suurin osa tapauksista sovitettiin epävirallisesti sen sijaan, että käytettäisiin Eurojust-päätöksen 6 ja 7 artiklojen virallisesti antamia valtuuksia. Kollegio ei tehnyt virallisia suosituksia Eurojust-päätöksen 7 artiklan perusteella, mutta kansallisten osastojen 6(a)(ii) artiklan käyttö lisääntyi huomattavasti, ja vuonna 2015 tehdyt 34 pyyntöä osoittivat huomattavaa kasvua verrattuna vuonna 2014 tehtyihin 12 pyyntöön. Unkarin kansallinen osasto esitti eniten pyyntöjä Espanjan esitettyä niitä toiseksieniten. Saksan kansallinen osasto vastaanotti eniten pyyntöjä ennen Itävaltaa, Ranskaa ja Yhdistynyttä kuningaskuntaa.

Eurojustin Tason II kokoukset, koordinaatiokokoukset ja yhteiset tutkintaryhmät ovat elintärkeitä välineitä toimivaltaristiriitojen ratkaisemisessa. Ne helpottavat tehokasta varhaista tiedonvaihtoa ja auttavat tunnistamaan ja koordinoimaan mahdollisia rinnakkaisia menettelyjä. Niiden avulla voidaan myös havaita yhteydet muihin tapauksiin jäsenvaltioissa ja välttää toimivaltaristiriitoja sekä *ne bis in idem* -ongelmia.

Yksi suurimmista toimivaltaristiriitoihin liittyvistä haasteista on rinnakkaisten menettelyjen aikainen havaitseminen. Tässä mielessä Eurojust-päätöksen 13(7)(a) artikla, joka määrää kansalliset viranomaiset ilmoittamaan Eurojustille tapauksista, joissa todennäköisesti tulee olemaan tai on toimivaltaristiriitoja, on keskeisessä osassa. Valitettavasti 13(7)(a) artiklan perusteella tehtyjen ilmoitusten määrä viittaa siihen, että määräystä ei noudateta tarpeeksi. Vaikka Eurojust-päätöksen 13(7)(a) artiklaan perustuvat ilmoitukset ovat lisääntyneet vuodesta 2011 lähtien, ilmoitusten määrä (35) pysyi alhaisena vuonna 2015. Lisäksi nämä 35 ilmoitusta tulivat vain viideltä jäsenvaltiolta: Unkarilta (21), Espanjalta (11), Belgialta (1), Alankomailta (1) ja Suomelta (1).

Euroopan unionin tuomioistuin kumosi tietojen säilyttämistä koskevan direktiivin vuodelta 2006, minkä vuoksi oli tarpeellista tutkia päätöksen vaikutusta jäsenvaltioiden kansalliseen lainsäädäntöön ja tunnistaa sen aiheuttamat haasteet vakavan rikollisuuden ehkäisyyn, tunnistamiseen, tutkintaan ja syytetöihin sekä aiheeseen liittyvään oikeudelliseen yhteistyöhön. Eurojust tuki vaikutustenarviointia tietojen säilytykseen liittyen.

Kollegio päätti järjestää teemakeskustelun valvotuisista läpilaskuista johtuen haasteista, joita oli huomattu sen tyyppisissä tapauksissa Eurojustissa.

Toimivaltaristiriidoista keskusteltiin kesäkuussa 2015 Eurojustin strategiaseminaarissa toimivaltaristiriidoista, menettelyjen siirroista ja *ne bis in idem* -ongelmista. Raportti seminaarista julkaistiin neuvoston asiakirjana 14172/15 ja se on saatavilla Eurojustin [verkkosivustolla](#). Raporttia käsiteltiin myös neuvoa-antavan ryhmän 9. kokouksessa (ks. kohta 5.4). Näissä kokouksissa kansalliset toimijat, neuvoa-antavan ryhmän jäsenet ja Eurojustin edustajat keskustelivat haasteista ja niiden ratkaisusta koskien rinnakkaisia menettelyjä, syytteeseenpanon toimivalta-alueen kriteereitä, menettelyjen siirtoa ja *ne bis in idem* -tapauksia.

Rinnakkaiset menettelyt: Osallistujat totesivat, että jos rinnakkaisia menettelyjä ei tunnisteta varhaisessa vaiheessa tai niitä ei koordinoita, se voi aiheuttaa kaksinkertaista työtä, resurssien haaskausta tai *ne bis in idem* -ongelmia. Keinoja varhaisen havaitsemisen parantamiseksi ovat laajempi viestintä toimivaltaisten viranomaisten välillä, ymmärryksen lisääminen kansallisten viranomaisten velvoitteesta ilmoittaa Eurojustille toimivaltaristiriidoista (Eurojust-päätöksen 13(7)(a) artikla) ja pitkällä tähtäimellä keskitetty käynnissä olevien kansallisten tutkintojen tietokanta, joka on käytettävissä EU-tasolla. Koordinaatiokokouksia ja yhteisiä tutkintaryhmiä pidettiin erinomaisina välineinä rinnakkaisien menettelyjen koordinointiin.

Kriteerit parhaan syytteeseenpanopaikan päättämiseen: Osallistujat painottivat sitä, että useimilla jäsenvaltioilla on yleiskriteerit sisäisestä toimivallasta, mutta harva jäsenvaltio on asettanut kriteereitä sen päättämiseksi, mikä on paras paikka syytetoimille rajat ylittävissä tapauksissa, joissa on toimivaltaristiriitoja. Eurojustin *Suuntaviivat syytetoimien toimivallalle* koettiin hyvin käytännölliseksi apuvälineeksi, mutta niitä voidaan syventää esimerkiksi tai lisäkriteereillä, jotka kuvaavat EU:n rikosoikeudellista nykytilannetta. Osallistujien mielestä

tapausten tutkinnan joustavuus vaatii, että kriteereitä ei laiteta tärkeysjärjestykseen.

Menettelyjen siirto: Osallistujat olivat yhtä mieltä siitä, että haasteita on yhä monia, kuten oikeudellisen perustan puute, tiedon puuttuminen tapauksen seurannasta, aikarajojen puuttuminen, käännöshaasteet ja todisteisiin liittyvät ongelmat. Varhainen yhteydenpito, aktiivinen yhteistyö, siirrettävien todisteiden varhainen arviointi ja tapausyhteenvedojen käännätys varhaisessa vaiheessa pidettiin esimerkkeinä parhaista käytännöistä. Nykyiset haasteet voidaan mahdollisesti välttää ottamalla käyttöön uusi EU:n oikeudellinen väline oikeusmenettelyjen siirrosta, joka kattaa kriteerit menettelyjen ottamisesta haltuun, kieltäytymisperusteet ja tekniset kysymykset kuten käännökset, pyynnön vähimmäissisällön ja aikarajat.

Ne bis in idem: Osallistujat totesivat, että ”samojen tekojen” käsite ja ”lainvoimaisen tuomion saanti samasta teosta” johtavat yhä ongelmiin ja tulkintaeroihin. Useat osallistujista korostivat koulutuksen ja tietoisuuden kasvattamisen tärkeyttä ja ehdottivat kokoelman tekemistä oikeuskäytännöistä (CJEU ja kansalliset oikeusistuimet), joka sisältää yhteenvedoja, yleiskuvan kansallisesta lainsäädännöstä ja muuta olennaista tietoa.

Valmisteluna seminaarille ja neuvoa-antavan ryhmän kokoukselle kollegio piti teemakeskustelun ja julkaisi raportin [*Report on Eurojust's Casework in the Field of Prevention and Resolution of Conflicts of Jurisdiction*](#) (Eurojustin työ toimivaltaristiriitojen estämisessä ja ratkaisussa), joka kattoi vuodet 2009 - 2014 ja käsittelee neljää edeltävää aihetta Eurojustin tapausten valossa. Raportti on julkaistu neuvoston asiakirjana 9474/15 ja on saatavilla Eurojustin [verkkosivustolla](#).

Tapausesimerkki

Eurojustin tuki moottoriajoneuvovarkauksia käsittelevässä tapauksessa vuonna 2015 kuvaa järjestyneen omaisuusrikollisuuden tutkinnan monimutkaisuutta. Tapauksessa oli vain yksi epäilty, joka teki verrattain vähäisiä rikoksia vuokraamalla autoja ja myymällä ne toisessa jäsenvaltiossa, mutta tapaus on esimerkki siitä, että rikosten määrä voi olla merkittävä tekijä ja tekijöiden liikkuvuus voi aiheuttaa oikeudellisia esteitä ja haasteita oikeudelliselle yhteistyölle.

Bulgarialainen oikeusistuin pyysi Eurojustin apua koskien monimutkaista toimivaltaristiriitaa ja mahdollista *ne bis in idem* -ongelmaa. Tuomioistuin oli saanut kaksi eurooppalaista pidätysmääräystä, yhden Puolalta ja toisen Romaniasta koskien Italian kansalaista, jota epäiltiin osallisuudesta autovarkauksiin. Epäilty oli samanaikaisesti tutkinnan kohteena vastaavista rikoksista Bulgariassa, jonne hänet oli luovutettu Tšekin tasavallan pantua täytäntöön Bulgarian tekemän eurooppalaisen pidätysmääräyksen. Epäilty kertoi Bulgarian viranomaisille, että hänet oli tuomittu vankeusrangaistuksiin samankaltaisista rikoksista Unkarissa ja Tšekin tasavallassa.

Bulgarian kansallinen osasto Eurojustissa kutsui Tšekin tasavallan, Unkarin, Puolan ja Romanian kansalliset osastot Tason II kokoukseen jakamaan tietoa tästä oikeudellisesta monimutkaisesta tilanteesta ja selvittämään tavan edetä. Bulgarian viranomaiset olivat tietoisia siitä, että Puolan pidätysmääräyksen rikos vastasi yhtä rikosta seitsemästä, jotka olivat Romanian tekemässä pidätysmääräyksessä. Kokouksen ansiosta Tšekin tasavallan ja Unkarin viranomaiset pystyivät ilmoittamaan Bulgarian kansalliselle osastolle, että epäilty oli saanut tuomion Tšekin tasavallassa ja Unkarissa samanlaisista rikoksista, mistä häntä epäiltiin Romanian tekemässä eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä.

Rikosten tarkan päällekkäisyyden selvittäminen oli hankalaa, sillä monissa oikeusjärjestelmissä useita varkauksia voidaan pitää yhtenä rikoksena. Kokouksessa alkanut tiedonvaihto osoitti Romanian viranomaisten halukkuuden tutkia tapauksia, sillä epäillyn rikoskumppanit olivat Romaniassa ja heistä oli aloitettu tutkinta siellä.

Mahdollinen ratkaisu löytyi, kun Romanian tekemää eurooppalaista pidätysmääräystä muutettiin sisältämään vain ne rikokset, jotka eivät olleet osa Tšekin tasavallan ja Unkarin tapauksia eivätkä voisi aiheuttaa *ne bis in idem* -tilannetta siinä tapauksessa, että epäiltyä syytettäisiin Romaniassa samoista rikoksista. Romanian viranomaisia pyydettiin hakemaan epäillyn väliaikaista luovutusta, sillä Bulgariassa oli käynnissä tutkinta epäillyn rikoksista, ja häntä haluttiin syyttää Bulgariassa tehdyistä rikoksista.

Puolan viranomaisia pyydettiin luopumaan eurooppalaisesta pidätysmääräyksestään, sillä epäillyn rikos sisältyi Romanian tekemään eurooppalaiseen pidätysmääräykseen. Romanian tekemän eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa pidettiin ensisijaisena Romaniassa tehtyjen rikosten suuren määrän vuoksi ja siksi, että se edelsi Puolan eurooppalaista pidätysmääräystä.

Romanian tekemää eurooppalaista pidätysmääräystä ei kuitenkaan voitu muuttaa, joten Bulgaria vei epäillyn oikeuteen. Epäillyn tuomion täytäntöönpanoa lykättiin viidellä vuodella, minkä ansiosta Bulgaria pystyi panemaan täytäntöön Romanian tekemän eurooppalaisen pidätysmääräyksen. Epäilty luovutettiin Romaniaan vain niiden rikosten perusteella, joista häntä ei ollut aiemmin tuomittu. Eurojustin apu ja yhteystoiminta sekä Tason II kokouksen tehokas käyttö yhteistyövälineenä auttoivat tapauksen ratkaisussa, joka saavutettiin noin kuukausi sen jälkeen, kun se oli tuotu Eurojustin käsiteltäväksi.

3.2 Tietojen säilytys

Direktiivi 2002/58/EY (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) tarkoitettiin suojelemaan luonnollisten henkilöiden perusoikeutta yksityisyyteen antamalla palveluntarjoajille edellytyksiä sähköisessä viestinnässä saatujen liikenne- ja paikkatietojen käsittelyssä. Tietosuojadirektiivi tunnustaa jäsenvaltioiden oikeuden rajoittaa näitä oikeuksia tarvittaessa demokraattisessa yhteiskunnassa kansallisen turvallisuuden suojelemiseksi tai rikosten ehkäisyn, tutkinnan, havaitsemisen ja syytteen esittämisen sitä vaatiessa.

Tutkinta- ja syytetoimien koordinoimisen tehokkuuden varmistamiseksi direktiivi 2006/24/EY tietojen säilyttämisestä pyrki yhdenmukaistamaan jäsenvaltioiden säännöksiä näistä rajoituksista, etenkin tietojen säilyttämisen ja sähköisten tietojen käytön suhteen. Huhtikuussa 2014 CJEU totesi direktiivin 2006/24/EY palvelevan yleistä etua, mutta julisti sen pätemättömäksi tapauksen *Digital Rights Ireland Ltd* (C 293/12) sillä perusteella, että se ylitti suhteellisuusperiaatteen rajat ja tavoitteen saavuttamisen tarpeellisuuden.

Jäsenvaltioiden suhtautuminen direktiivin kumoamiseen vaihteli. Osa kumosi kyseisen lainsäädännön, ja toiset muuttivat lainsäädäntöään päätöksen mukaiseksi tai totesivat, että tarvittava yksityisyydensuoja tai suhteellisuusperiaate olivat lähtökohtaisesti turvattuja heidän oikeusjärjestelmissään. Reaktioiden laaja kirjo heikensi direktiivin tarkoitusta yhdenmukaistaa käytäntöjä ja hajanaisti tietojen säilyttämisen käytäntöjä Euroopan unionin alueella. Tämä johti vakaviin haasteisiin vakavien rikosten tutkinta- ja syytetoimissa sekä oikeudellisessa yhteistyössä.

Tietojen säilyttämisjärjestelmät tunnetaan korvaamattomina välineinä vakavien rikosten, mukaan lukien rajat ylittävien rikosten tunnistamisessa, estämisessä,

tutkimisessa ja syytetoimissa. Siksi Eurojust päätti analysoida jäsenvaltioiden oikeudellisia puitteita tarkoituksena tunnistaa: i) direktiivin kumoamisen aiheuttamia esteitä ja siitä syntyneitä tietojen säilyttämisen eroja oikeusjärjestelmissä, ii) mahdollisia ratkaisumalleja, kerättyä kokemusta ja parhaita käytäntöjä, jotka on saatu haasteista kansallisissa sekä rajat ylittävissä tapauksissa ja iii) tulevia yhteistyö- ja lainsäädäntötoimia tarpeen mukaan. Tämän vuoksi Eurojust lähetti kansallisille osastoille kyselylomakkeen, jota seurasi kollegion teemakeskustelu. Työn tulokset esiteltiin neuvostolle yleisten kysymysten, ml. arvioinnin työryhmän (GENVAL) kokouksessa 29. lokakuuta 2015. Tietojen säilytystä käsiteltiin myös pääaiheena [työpajassa](#) ja syyttäjien neuvoa-antavan ryhmän kokouksessa 10. - 11. joulukuuta.

Vakavimmat tunnistetut haasteet liittyvät lainvalvontaviranomaisten vaikeuksiin saada tutkintatoimille elintärkeitä tietoja sekä kansallisella tasolla että rajat ylittävissä tapauksissa. Eroavuudet tietojen säilytyksessä (erityisesti säilytyksen kesto) jäsenvaltioissa ja kolmansissa maissa aiheuttaa ongelmia rajat ylittävälle ja rinnakkaisille tutkintatoimille, toimivaltaristiriitojen ratkaisulle (päätös parhaasta syytetoimien paikasta voi kohdata arvostelua), yhteisten tutkintaryhmien tehokkuudelle ja todisteiden keräämiselle sekä hyväksyttävyydelle. Työpajan ja syyttäjien neuvoa-antavan ryhmän kokouksen aikana tuli esiin suurta kannatusta luoda EU:lle velvoite tietojen säilyttämisestä riittävillä menettelyllisillä takeilla, tehokkaalla tietosuojalla ja tarkoitusta palvelevalla tietojen säilyttämisaajalla. Kannatusta osoitettiin myös EU-tason ratkaisulle tietojen säilyttämisen puitteiden yhdenmukaistamiselle jäsenvaltioissa mahdollisesti uuden lainsäädäntöaloitteen avulla.

3.3 Valvotut läpilaskut

Kollegio järjesti 6. lokakuuta 2015 teemakeskustelun rajat ylittävistä valvotuista läpilaskuista keskittyen Eurojustin kokemuksiin ja rooliin sekä tapoihin, joilla Eurojustin operatiivista kykyä tukea kansallisia viranomaisia voidaan parantaa.

Eurojustin tapausten perusteella tunnistettiin seuraavat oikeudelliset ja käytännön ongelmat: i) valvotuja läpilaskuja koskevien kansallisten lainsäädäntöjen erot voivat aiheuttaa operatiivisia ongelmia, ii) keskinäisten oikeusapupyynnöjen käännytys täytäntöönpanevan jäsenvaltion kielelle voi viivästyttää valvottujen läpilaskujen suoritusta, iii) valvotun läpilaskun auktorisointi jäsenvaltion vastaanotettua keskinäisen oikeusapupyynnön voi viedä aikaa menettelyllisten esteiden vuoksi, iv) valvotun läpilaskun auktorisoivan toimivaltaisen kansallisen viranomaisen tunnistaminen voi olla vaikeaa etenkin jäsenvaltioissa, joissa ei ole nimetty viranomaista, johon ottaa yhteyttä näissä tapauksissa, v) keskinäisen oikeusapupyynnön valvotusta läpilaskusta saanut valtio voi olla aloittamassa omaa tutkintaansa keskinäisen oikeusapupyynnön sisältämän tiedon perusteella, mikä voi johtaa rinnakkaisiin oikeustoimiin pyynnön esittäneessä ja sen vastaanottaneessa jäsenvaltiossa ja vi) poliisiviranomaisten GPS-laitteiden ja valvontatoimien käyttö valvotun läpilaskun täytäntöönpanossa voi aiheuttaa resurssien saatavuuteen liittyviä käytännön ongelmia tai haasteita todisteiden hyväksyttävyyden oikeudelliselta kannalta.

Eurojustin osallistumisessa valvottuihin läpilaskuihin parhaina käytäntöinä pidettiin seuraavia: i) Eurojustin pitää osallistua mahdollisimman varhaisessa vaiheessa rajat ylittävän valvotun läpilaskun järjestämiseen etenkin monimutkaisissa ja monenkeskisissä tapauksissa, ii) Eurojust voi auttaa tunnistamaan jäsenvaltioiden viranomaiset, jotka voivat auktorisoida ja toteuttaa valvotun läpilaskun, iii) Eurojustin järjestämät koordinaatiokokoukset voivat edistää valvotun läpilaskun valmistelua selkeyttämällä osallisten jäsenvaltioiden oikeudellisia vaatimuksia ja ennakoimalla täytäntöönpanovaiheen kaikki mahdolliset toteutumistavat ja iv) Eurojustin kansalliset osastot voivat ohjata ja helpottaa tiedonkulkua kansallisten viranomaisten välillä

kaikissa valvotun läpilaskun vaiheissa, etenkin kun osallisena on kolmansia maita..

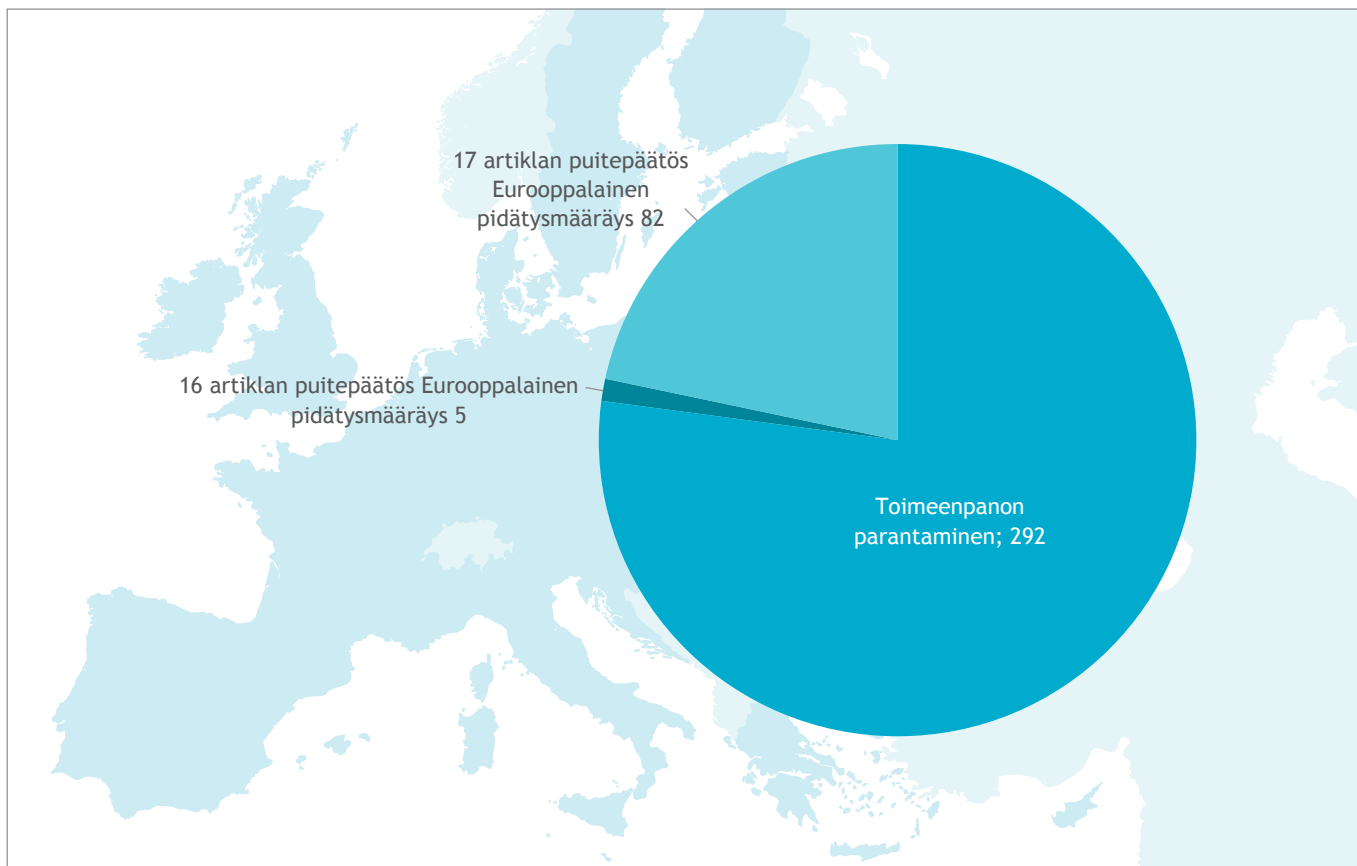
Eurooppalainen pidätysmääräys

Eurojustilla oli edelleen keskeinen rooli eurooppalaisten pidätysmääräysten (EAW) käytön kehittämisessä. Vuonna 2015 Eurojust rekisteröi 292 tapausta, jotka koskivat eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanon kehittämistä, mikä oli 13 prosenttia koko tapausmäärästä. Eniten pyyntöjä esitti Kreikka (55), jota seurasivat Puola (33) ja Ranska (21). Eniten pyyntöjä vastaanottivat Yhdistynyt kuningaskunta (36), Saksa (32) ja Italia (30).

Jos eurooppalaiset pidätysmääräykset ovat ristiriidassa keskenään, EAW-puitepäätöksen 16 artiklan määräyksen mukaan täytäntöönpanosta vastaava viranomainen voi pyytää Eurojustia antamaan neuvoja luovutuspaikasta, kun henkilöstä on annettu eurooppalaisia pidätysmääräyksiä kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa. Eurojustissa käsiteltiin viittä sellaista tapausta.

Puitepäätös eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä, 17(7) artikla määrää, että jos jäsenvaltio ei pysty noudattamaan 17 artiklassa määrättyjä määräaikoja poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi, sen täytyy ilmoittaa viivästyksen syistä Eurojust-yksikölle.

Vuonna 2015 Eurojust rekisteröi 82 määräjän ylittämistä, joista seitsemän vaati jatkotoimia. Irlanti ilmoitti suurimman määrän viivästyksiä kuudentena vuonna peräkkäin. Myös Bulgaria, Tšekin tasavalta, Espanja, Unkari ja Yhdistynyt kuningaskunta ilmoittivat viivästyksistä.

Virtuaalivaluutat

Kollegio järjesti teemakeskustelun virtuaalivaluutoista tammikuussa 2015. Siinä käsiteltiin haasteita ja ongelmia virtuaalivaluuttoihin liittyvissä tutkintatoimissa, minkä jälkeen osallistujat kertoivat näkökannoistaan aiheeseen. Keskustelun avainkohtia olivat virtuaalivaluuttojen oikeudellinen luokittelu ja takavarikoinnin toteuttaminen eri kansallisilla toimivalta-alueilla, toimivallan tunnistamisen tekijät virtuaalivaluuttatapauksissa ja mahdollinen tarve poistaa virtuaalisen valuutan sähköiset tiedot viimeisenä keinona, jos kansallisella toimivalta-alueella ei ole sääntöjä sen kaltaisen valuutan takavarikointiin.

Vuoden painopisteala

Rikoshyödyn jäädyttäminen, takavarikointi ja palauttaminen

Järjestäytyneet rikollisryhmät keräävät huomattavasti tuottoa rikollisesta toiminnasta, ja rahanpesun jälkeen varat sijoitetaan laillisesti toimivaan talouteen. Rikoksesta hyötymisen estäminen on keskeinen tapa torjua järjestäytyneen rikollisuuden rakenteita. Siksi rikoksilla saadun varallisuuden menetetyksi tuomitseminen ja palauttaminen on tehokas tapa torjua järjestäytyntä rikollisuutta. Menetetyksi tuomitseminen toimii myös pelotteena vahvistaen ajatusta siitä, että ”rikos ei kannata”.

Vaikka käytettävissä on useita oikeudellisia välineitä, oikeudellisen yhteistyön esteinä ovat yhä kansallisten oikeusjärjestelmien suuret erot ja yhdenmukaisen sääntöjen puuttuminen. Jäsenvaltiot kohtaavat useita esteitä keskinäisten oikeusapupyynnöiden täytäntöönpanossa, rikoksella saadun varallisuuden tunnistamisessa ja jäädyttämisessä ja jäsenvaltioiden takavarikointimääräysten tunnustamisessa, varsinkin kun kyseessä on takavarikointi ilman tuomiota. Tämän vuoksi järjestäytyneiltä rikollisryhmiltä takaisinhanakitut summat ovat vaatimattomia.

Vuonna 2015 Eurojust tuki operatiivisella ja strategisella tasolla varojen menetetyksi tuomitsemista ja jäädyttämistä koskevien EU:n oikeudellisten välineiden nopeampaa täytäntöönpanoa. Niitä ovat neuvoston puitepäättös 2003/577/YOS omaisuuden tai todisteiden jäädyttämisestä, puitepäättös 2006/783/YOS vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta menetetyksi tuomitsemista koskeviin päätöksiin ja direktiivi 2014/42/EU rikosentekovälineiden ja rikoshyödyn jäädyttämisestä ja menetetyksi tuomitsemisesta. Tämän avulla Eurojust edisti yhteisymmärrystä ja -toimintaa osallisten viranomaisten keskuudessa ja kohensi vastavuoroisen tunnustamisen välineiden käyttöä varojen takaisinhanakinnassa. Tarve parantaa rajat ylittävää rikollisella toiminnalla saadun tuoton jäädytys- ja takavarikointitoimia oli pohdinnan aiheena EU-tasolla, ja Euroopan turvallisuusagenda korosti Eurojustin roolia ja asiantuntemusta kansallisten viranomaisten avustamisessa taloudellisissa tutkintatoimissa.

Eurojust pysyi avainasemassa jäsenvaltioiden rikosasioita koskevan yhteistyön parantamisessa (3(1)(b) artikla, Eurojust-päättös). Tämä tapahtui erityisesti i) edistämällä jäädytys- ja takavarikointimääräysten tunnustamista ja täytäntöönpanoa ja edistämällä oikeudellista yhteistyötä koskevien pyyntöjen toteuttamista, ii) auttamalla jäädytys- ja takavarikointimääräysten sekä oikeusapupyynnöiden laatimisessa, toimivaltaisten viranomaisten tunnustamisessa pyynnön vastaanottaneissa jäsenvaltioissa, tiedonvaihdossa ja olennaisen tiedon käännättämisessä, iii) mahdollistamalla tutkintojen koordinoimisen ja auttamalla tutkinta- ja syyttäjäviranomaisia toimimaan samanaikaisesti jäädytysmääräysten täytäntöönpanossa, iv) selvittämällä pyynnön esittäneen ja vastaanottaneen viranomaisen oikeudellisia vaatimuksia ja ratkaisemalla käytännön ongelmia, jotka johtuvat eroista eri oikeusjärjestelmien oikeudellisissa ja menettelyllisissä

vaatimuksissa, v) auttamalla jäsenvaltioita sopimaan takavarikoidun omaisuuden hävittämisestä ja palauttamisesta ja vi) tunnistamalla parhaita käytäntöjä omaisuuden käsittelylle tutkinnan alkuvaiheesta lähtien (esim. pyytämällä helposti pilaantuvan, nopeasti arvoaan menettävän tai korkeita säilytyskuluja vaativan omaisuuden myyntiä samaan aikaan kuin jäädytysmääräys annetaan).

Eurojust jatkoi työtä, jonka tarkoitus on etsiä käytännöllisiä keinoja oikeudellisen yhteistyön maksimoimiseksi tällä alueella ja päästä eroon esteistä, jotka johtuvat eroavaisuuksista jäädytys- ja takavarikointimenettelyissä. Osa oikeudellisista ja käytännön haasteista, jotka Eurojust huomasi vuoden 2015 varallisuuden takaisinhanakitapauksissa, mukaan lukien jäädytyksissä ja menetetyksi tuomitsemisissa, koskivat:

- (i) Kaksoisrangaistavuuden periaatteen aiheuttamia vaikeuksia, kun jäädytysmääräyksessä (tai varallisuuden jäädytystä koskevassa oikeusapupyynnössä) mainittu toiminta ei ole rikos pyynnön vastaanottaneessa jäsenvaltiossa.
- (ii) Muita kaksoisrangaistavuuden periaatteen aiheuttamia ongelmia liittyen veropetoksiin ja talousrikoksiin niissä tapauksissa, kun tekoa pidetään rikoksena pyynnön vastaanottaneessa jäsenvaltiossa, mutta tappio aiheutuu pyynnön esittäneessä jäsenvaltion kansantaloudelle.
- (iii) Rajat ylittävien tapausten siviilioikeudellisen takavarikoinnin ja menetetyksi tuomitsemisen tunnistamista. Useimmissa jäsenvaltioissa oikeudellista apua voi antaa vain rikosoikeudellisissa menettelyissä ja varojen takaisinhanakinta vaatii rikostuomion, mutta joissain jäsenvaltioissa voidaan käyttää siviilioikeudellista takaisinhanakintamääräystä tai muita keinoja, jotka tekevät varojen menetetyksi tuomitsemisen mahdolliseksi ilman rikostuomiota.
- (iv) Muun kuin oikeusviranomaisen esittämät oikeusapupyynnöt aiheuttavat lisäkysymyksiä siviilioikeudellisessa menetetyksi tuomitsemisessa, kun pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio vaatii eri toimia oikeusapupyynnön käsittelyksi kuin pyynnön esittänyt jäsenvaltio (esim. tuomarin allekirjoitusta).
- (v) Jäädytysmääräyksen kattavuus on rajallinen, ja toimijat voivat sen sijaan usein käyttää oikeusapupyynnöitä perustuen vuosien 1959 ja 2000 yleissopimuksiin keskinäisestä oikeusavusta sekä Euroopan neuvoston vuoden 1990 yleissopimusta rikoshyödyn rahanpesusta, etsinnästä, takavarikoinnista ja menetetyksi tuomitsemista, johon voi kuulua pyyntöjä etsinnöistä, telekuuntelusta ja varojen jäädyttämisestä tai menetetyksi tuomitsemisesta.
- (vi) Ongelmia, jotka johtuvat käynnissä olevien oikeuskäsittelyjen kansallisen keskustietokannan puuttumisesta, kun tapaukseen liittyy erillisiä ja toisiinsa liittymättömiä jäädytysmääräyksiä samasta varallisuudesta.

(vii) Jäädymääräysten tai oikeusapupyynnöiden täytäntöönpanon viivästyksestä johtuvia vaikeuksia tai ongelmia jäädymääräysten varojen takaisinsaannissa, kun jäsenvaltio, johon rahat on siirretty rikollisen toimesta, aloittaa oman tutkintansa rahanpesusta ja jäädymääräysten rahaa oman tutkintansa puitteissa jäädymääräyksen tai oikeusapupyynnön täytäntöönpanon sijaan.

Eurojust tuotti raportin [Report on Eurojust's Experience in the field of Asset Recovery, including Freezing and Confiscation](#), (Eurojustin kokemuksia varallisuuden takaisinhankinnasta, jäädymääräyksen ja takavarikoinnista), joka kattaa vuodet 2010 - 2013 ja julkaistiin kesäkuussa neuvoston asiakirjana 10179/15 ja on saatavilla Eurojustin verkkosivustolla. Raportti käsittelee Eurojustin roolia varallisuuden takaisinhankinnassa ja perustuu Eurojustin käsittelemiin tapauksiin, tietyille rikoslajeille omistettuihin hankkeisiin, Eurojustin mielipiteisiin valmisteille olevasta EU-lainsäädännöstä ja seminaareihin, kokouksiin tai muihin Eurojustin yksin tai yhdessä järjestämiin tapahtumiin.

[Report of the Strategic Seminar Towards Greater Cooperation in Freezing and Confiscation of the Proceeds of Crime: a Practitioners' Approach](#), joka käsittelee Eurojustin ja puheenjohtajavaltio Italian 11. joulukuuta 2014 järjestämää strategiaseminaaria yhteistyön parantamisesta rikoksella saadun tuoton jäädymääräyksen ja takavarikoinnissa, julkaistiin toukokuussa neuvoston asiakirjana 8570/15 ja on saatavilla Eurojustin verkkosivustolla. Seminaarin tavoite oli saattaa toimijat yhteen tunnistamaan vastavuoroisen tunnustamisen haasteita varallisuuden takaisinhankinnassa nykyisissä oikeudellisissa puitteissa. Tunnistetut oikeudelliset ja käytännön keinot oikeudellisen yhteistyön kohentamiseen liittyivät etenkin i) varojen jäljitykseen, jäädymääräyksen ja takavarikointiin sekä haasteisiin vastavuoroisessa tunnustamisessa ja täytäntöönpanossa, ii) vaihtoehtoihin tuomioon perustuvalla takavarikoinnilla ja sen varmistamisella, että rikos ei kannata ja iii) lainsäädännöllisiin ja oikeudellisiin haasteisiin varallisuuden hallinnassa ja hävityksessä sekä takavarikoidun varallisuuden jakamiseen ja palauttamiseen toimijan näkökulmasta.

Tulokset esiteltiin syyttäjien neuvoo-antavan ryhmän 8. vuosittaisessa kokouksessa 12. joulukuuta 2014 ja ryhmän jäsenet jatkoivat keskustelua niiden pohjalta. [Syyttäjien neuvoo-antavan ryhmän johtopäätökset](#) julkaistiin toukokuussa neuvoston asiakirjana 8552/15 ja se on saatavilla Eurojustin verkkosivustolla. Neuvoo-antavan ryhmän jäsenet toivoivat, että EU:n toimielimet tiivistävät ja kodifioivat EU:n lainsäädäntöä tällä alueella vastatakseen aineellisen oikeuden sekä prosessioikeuden säännösten yhdenmukaistamisen tarpeeseen keskinäisen luottamuksen lisäämiseksi, joka on avaintekijä tehokkaassa vastavuoroisessa tunnustamisessa.

Tapausesimerkki

Alkuvuodesta 2013 Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset tiedottivat kollegoilleen Espanjassa kuudesta laittomasta lähetyksestä, jotka sisälsivät 26 500 pilleriä Intiasta peräisin olevia väärennettyjä lääkkeitä, jotka aiottiin kuljettaa henkilöille Espanjassa. Valvotun läpilaskun järjestämisen jälkeen Espanjan viranomaiset pidättivät vastaanottajan.

Yhdistyneen kuningaskunnan tutkinnassa selvisi, että noin 50 verkkosivustolla, joita ylläpidettiin palvelimilla Tšekin tasavallassa ja Alankomaissa, myytiin lääkkeitä ilman reseptejä. Lääkkeet oli suurimmalta osin tarkoitettu erektiohäiriöiden hoitoon. Intiassa valmistetut lääkkeet lähetettiin Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, josta ne oli tarkoitus lähettää eteenpäin jälleenmyyjille Euroopan unionissa. Tilaukset tehtiin internetissä tai puhelimitse. Maksut suoritettiin luottokortilla useissa eri jäsenvaltioissa oleville tileille, joilta rahat siirrettiin välitilien kautta pankkitileille Kyproksella.

Europol huomasi tapauksen liittyvän Itävallassa käynnissä olevaan tutkintaan, jonka kohteena oli ukrainalainen rikollisryhmä, jolla oli yhteyksiä Israeliin ja Venäjälle. Europolissa huhtikuussa 2013 ja helmikuussa 2014 järjestetyt kaksi operatiivista kokousta antoivat paikan eri poliisiviranomaisten tiedonvaihdon, jossa paljastui mahdollisia yhteyksiä Ranskan tutkintaan Israelista käsin hallinnoituihin verkkosivustoihin, joilla myytiin lääkkeitä ilman reseptejä.

Espanjan viranomaiset esittivät keskinäisen oikeusapupyynnön Itävalle, Belgialle, Kyprokselle, Saksalle, Intialle ja Yhdysvalloille selvittääkseen rikollisesta toiminnasta hyötyvät tahot ja löytääkseen ja takavarikoidakseen rikollisesti saadut tuotot, joiden määräksi arvioitiin 1,8 miljoonaa euroa. Europolissa pidettyjen yhteyksiä muiden valtioiden tutkintatoimien kanssa käsitelneiden kokousten ansiosta Espanjan viranomaiset pyysivät Eurojustia koordinoimaan tapausten oikeudellisia puolia. Maaliskuussa 2014 pidettyyn koordinaatiokokoukseen osallistuivat Espanja, Itävalta, Belgia, Kypros, Saksa, Ranska, Yhdistynyt kuningaskunta, Yhdysvallat ja Europol.

Kokouksessa huomattiin, että tapauksilla eri valtioissa oli tiiviit yhteydet, ja Itävalta, Espanja ja Ranska perustivat yhteisen tutkintaryhmän, jonka toimintaan Eurojust ja Europol osallistuivat. Yhteinen tutkintaryhmä sai rahoituksensa Eurojustilta ja se ulotettiin myöhemmin sisältämään Yhdistyneen kuningaskunnan. Koordinaatiokokous teki myös mahdolliseksi keskustelun eri maiden tapauksissa tutkittavista rikoksista toimivaltaristiriitojen tai *ne bis in idem* -ongelmien välttämiseksi. Eurojustin tekemän analyysin keskinäisistä oikeusapupyynnöistä tukemana osallistujat pystyivät tunnistamaan päällekkäiset pyynnot, koordinoimaan niiden täytäntöönpanon, sopimaan todisteiden jakamisen ehdoista ja tunnistamaan pankkitilin, joka oli tullut esille menettelyissä Itävallassa, Espanjassa ja Ranskassa.

Espanjan viranomaiset tekivät kesäkuussa 2014 uuden pidätyksen ja takavarikoivat 25 000 pilleriä. Itävallassa, Ranskassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa löydettiin uusia todisteita, jotka tekivät tarpeelliseksi keskustelun lyhyen tähtäimen toimista. Tätä tarkoitusta varten Wienissä pidettiin Itävallan, Espanjan, Ranskan, Eurojustin ja Europolin välinen koordinaatiokokous, jossa keskusteltiin käynnissä olevista menettelyistä ja sovittiin yhteisestä strategiasta. Itävalta, Espanja ja Ranska keskittyivät petokseen ja kansanterveyteen liittyvien rikosten tutkintaan, ja Yhdistynyt kuningaskunta käytti luovaa lähestymistapaa tutkimalla vain rahanpesua keskittyen varallisuuden jäljittämiseen tulevaa jäädyttämistä varten.

Yhdistyneen kuningaskunnan tutkintatoimet hyötyivät muiden valtioiden tutkinnoista, joissa pyrittiin osoittamaan, että esirikoksia on tehty muissa Euroopan unionin valtioissa. Kokouksessa päätettiin suorittaa koordinoituja toimia yhteisenä operaatiopäivänä lisätodisteiden keräämiseksi. Koska useimmilla suunnitelluilla toimilla, kuten keskinäisten oikeusapupyyntöjen täytäntöönpanolla, on oikeudelliset puolensa, Eurojustissa järjestettiin syyskuussa 2014 koordinaatiokeskus, johon osallistuivat kaikki yhteisen tutkintaryhmän jäsenet.

Yhteisen operaatiopäivän aikana pidettiin 12 epäiltyä ja 16:tä henkilöä kuulusteltiin epäiltyinä tai todistajina. Itävalta, Unkari ja Yhdistynyt kuningaskunta tekivät 23 etsintää, ja osallistuneissa valtioissa takavarikoitiin miljoona pilleriä ja 91 pankkitiliä jäädytettiin tai takavarikoitiin. Varallisuutta takavarikoitiin arviolta 7,8 miljoonan euron arvosta.

Viimeinen koordinaatiokokous pidettiin Eurojustissa maaliskuussa 2015 tietojen vaihtamiseksi oikeudellisista toimenpiteistä osallistuvissa valtioissa ja yhteisen tutkintaryhmän yhteistyön arvioimiseksi.

Jäsenet olivat yksimielisiä siitä, että on tärkeää omaksuman monialainen lähestymistapa ja edistää vuorovai-
kutusta oikeus-, poliisi- ja taloushallintoviranomais-
ten välillä varallisuuden takaisinhan-
kintatapausten tutkinta- ja syytetoimissa. Ryhmän jäsenet korostivat mahdollisuutta käyttää menetetyksi tuomittua varallisuutta yleisen edun hyväksi tai sosiaaliin tarkoitukseen, mikä lisäisi kansalaisten luottamusta oikeusjärjestelmään. Ryhmän jäsenet ilmaisivat, että huoli siitä, että NCBC-määräysten ei täytyisi olla vastavuoroisesti tunnustettuja, saattaa kaivata lähempää analyysia, sillä määräykset saattavat rikkoa Euroopan ihmisoikeus-sopimuksen takaamia perusoikeuksia. Tämän vuoksi EU-tasolla voitaisiin harkita lainsäädännöllisiä toimia tuomioon perustumattoman varallisuuden takaisin-
hankinnan tukemiseksi. Kokouksessa ehdotettiin rajattua NCBC-oikeussuojaa vähimmäistakuiden kanssa, joka olisi vastavuoroisesti tunnustettu EU-tasolla.

Ryhmän jäsenet korostivat Eurojustin operatiivisten välineiden arvoa. Näitä ovat esimerkiksi koordinaatiokokoukset, jotka ovat luottamusta nauttiva foorumi toimijoiden tiedonvaihdon ja mahdollistavat etsintöjen, takavarikointien ja pidätyksen koordinoinnin.

Eurojust tukee jäsenvaltioita aktiivisesti yhteisten tutkintaryhmien perustamisessa ja toiminnassa sekä oikeudellisessa yhteistyössä kolmansien maiden kanssa.

Ryhmän jäsenet katsoivat, että jäsenvaltioiden parhaita käytäntöjä tulee koota ja jakaa toimijoiden keskuudessa, ja rohkaisivat Eurojustia jatkamaan tutkimustyötä vähimmäisoikeudet turvaavasta hyväksyttävästä yhteismallista, joka voidaan tunnustaa vastavuoroisesti EU-tasolla. Näitä johtopäätöksiä noudatellen Eurojust kerää parhaillaan keskeisiä oikeuskäytäntöjä kansalliselta ja EU-tasolta tapauksista, jotka liittyvät NCBC:hen ja omaisuuden takavarikointia koskevan kansallisen lainsäädännön perustuslainmukaisuuteen, joiden perusteella voi olla mahdollista määritellä rajattu NCBC-malli vähimmäisoikeuksien turvalla.

Eurojust osallistui esitelmään taloustutkinnasta ja varallisuuden takaisinhan-
kinnasta, jonka Eurojust myös piti EMPACTin ihmiskaupparikosasiantuntijoiden kokouksessa joulukuussa 2015. Esitelmä keskittyi haasteisiin, jotka ovat tulleet esiin rajat ylittävässä takavarikoinnissa ja rikoksella saadun tuoton palauttamisessa.

Eurojustin hallinto

Eurojustin hallinto tukee kollegion ja johtokunnan toimintaa. Vuonna 2015 järjestettiin 27 operatiivista kokousta ja 10 johtokunnan kokousta. Hallinto myös auttaa kansallisia osastoja tapausten käsittelyssä.

Kollegion toimintaryhmien kokouksia pidettiin 128. Ne ovat kollegion ja hallinnon jäsenistä koostuvia valmistelevia elimiä, jotka valmistelevalta ja panevat täytäntöön kollegion päätöksiä asiantuntemusalueillaan.

4.1 Tuki operatiiviselle ja strategiselle työlle

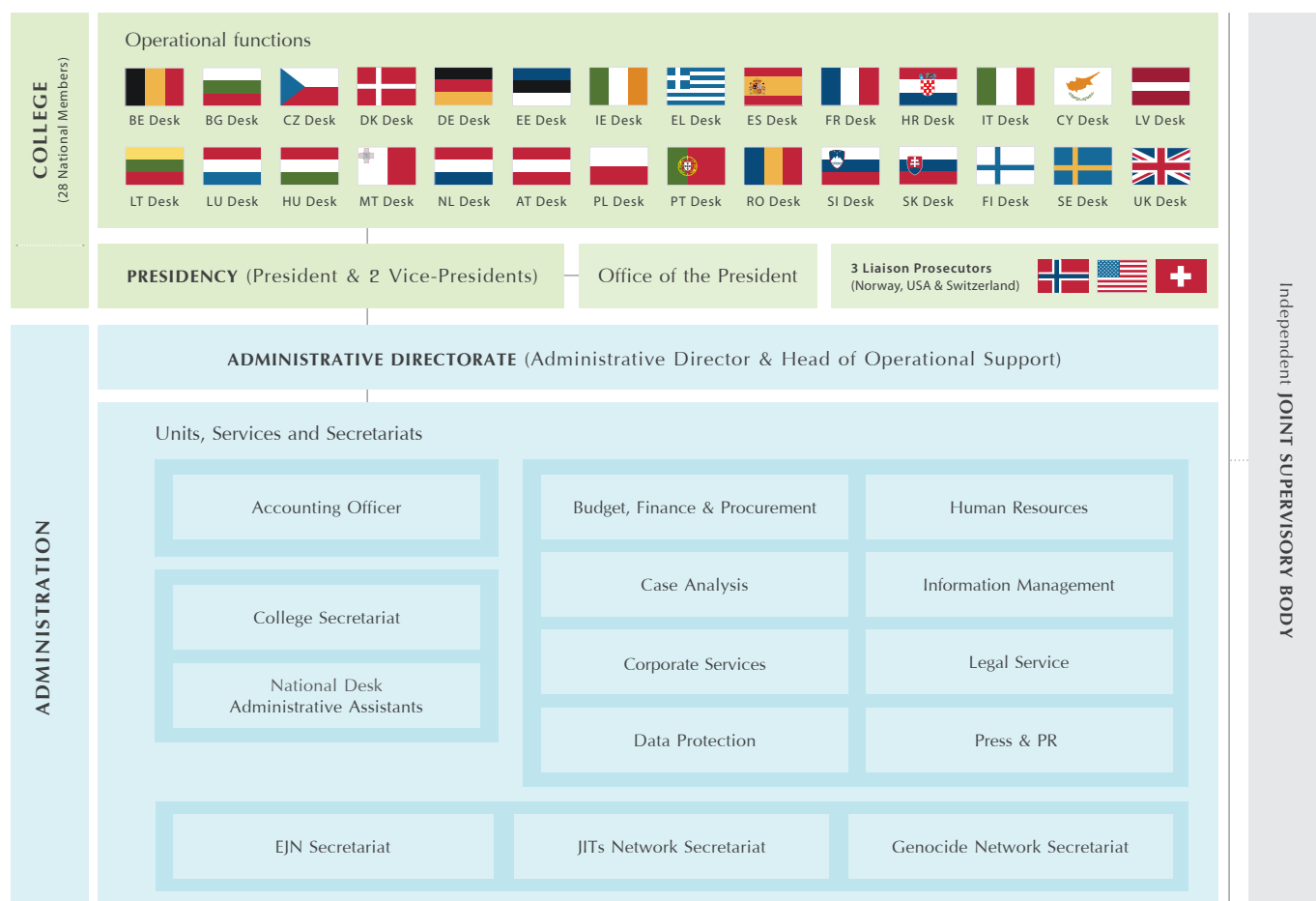
Hallinto tukee kollegion suuntaviivojen mukaisesti kansallisia osastoja tapausten käsittelyssä auttamalla tapaushallinnon sähköisten välineiden, etenkin asianhallintajärjestelmän, ja manuaalisten arkistojen käytössä. Hallinto tukee tarvittaessa koordinaatiokokousten ja -keskusten valmisteluissa ja seurannassa, mukaan lukien toimittamalla alustavia tapausyhteenvetoja ja -analyyssejä sekä hankkimalla lainopillisia mielipiteitä ja antamalla neuvoja oikeudellisen yhteistyön välineiden käytöstä.

Työ operaatiokäsikirjan parissa edistyi, etenkin Eurojust-tapausten käsittelyyn ottamisen ohjeiden ja kolmen luvun parissa, jotka käsittelivät operatiivisia kokouksia (Tason II kokouksia) ja koordinaatiokokouksia sekä -keskuksia. Kollegio otti käyttöön nämä tärkeät operaatiokäsikirjan osat tavoitteena parantaa ja yhdenmukaistaa Eurojustin sisäisiä käytäntöjä

operatiivisen toiminnan edistämiseksi. Kaikki operaatiokäsikirjan luvut esiteltiin kollegiolle vuonna 2015 pohdintaa ja keskustelua varten.

Hallinto osallistui vuonna 2015 Eurojustin uusien tiedonhallinnan välineiden kehittämiseen. Asianhallintajärjestelmän jatkuvan kehittämisen lisäksi suunniteltiin uusi tapaustietolomake (CIF), joka annettiin kansallisten osastojen käyttöön. CIF-lomakkeisiin kirjataan olennaista tietoa tapauksista, kuten ongelmien ratkaisutapoja, kerättyä kokemusta ja parhaita käytäntöjä, ja ne tarjoavat joustavan tavan tutkia kerättyjä tietoja samankaltaisuuksien löytämiseksi tapausten välillä ja tilastojen tekemiseksi.

Hallinto tuki kollegiota seitsemän operatiivisen tiedustelun ja neljän teemakeskustelun järjestämisessä vuonna 2015.

Klaus Rackwitz, Administrative Director

Alfredo García Miravete, Operational Support

Mike Moulder, Budget, Finance & Procurement

Aline Verhaag, Case Analysis

Jacques Vos, Corporate Services

Nikolaos Panagiotopoulos, Human Resources

Jon Broughton, Information Management

Catherine Deboyser, Legal Service

Diana Alonso Blas, Data Protection

Ulf Bergström, Press & PR

Carla Garcia Bello, College Secretariat

Ola Löfgren, EJM Secretariat

Vincent Jamin, JITS Network Secretariat

Matevž Pezdirc, Genocide Network Secretariat

Operatiiviset tiedustelut

Kansalliset viranomaiset voivat pyytää Eurojustia keräämään tietoa tai tarjoamaan lainopillisia neuvoja aiheesta, joka on ajankohtainen tai jolla on operatiivisia seurauksia. Kollegio rekisteröi seitsemän operatiivista tiedustelua:

- (i) keskinäisen oikeusapupyynnön käyttö ja oikeusapupyynnöiden myöntämisehdot yritetyissä ja onnistuneissa verkkopetoksissa,
- (ii) luovutusmenettely Turkkiin,
- (iii) *ne nis in idem* -periaate veropetoksissa,
- (iv) terrorismiin syyllistyneet vierastaistelijat Ukrainassa,
- (v) Tanskan uusi aselainsäädäntö,
- (vi) poliisin ja epäiltyjen kohtaamisista kuvattujen audiovisuaalisten tallenteiden käyttö jäsenvaltioissa (kuvamateriaali säilöönnotossa ja todistajanlausunnot) ja
- (vii) miten edetä Krimillä olevan henkilön luovutuksessa.

Teemakeskustelut

Kollegion vuonna 2014 tekemän päätöksen mukaisesti täysistunnoissa varataan aikaa asiantuntemuksen ja parhaiden käytäntöjen jakamiselle aiheista, joilla on erityistä operatiivista merkitystä Eurojustille. Teemakeskusteluja järjestettiin neljä:

- (i) virtuaali- ja kryptovaluutat,
- (ii) toimivaltaristiriidat,
- (iii) tietojen säilytys ja
- (iv) valvotut läpilaskut.

Teemakeskustelut valmistelee esittelijä kollegiosta hallinnon tuella.

Eurojustin ja jäsenvaltioiden järjestelmällisen tiedonvaihdon helpottamiseksi hallinto valmisti uuden, käyttäjäystävällisemmän 13 artiklan mukaisen tiedonvaihdon pdf-lomakkeen, jonka kollegio otti käyttöön kokeilu- ja kehitystarkoituksessa. Hallinto tuki ENCS:n toimintaa päivittämällä säännöllisesti Eurojustin extranet-palvelun osiota, joka on tarkoitettu kansallisten yhteyshenkilöiden käyttöön. Kansallisia suuntaviivoja 13 artiklan täytäntöönpanosta ja tapausten jakautumisesta Eurojustin ja EJM:n välillä kerättiin ja päivitettiin. Yhdessä *fiche suédoise* -lomakkeiden kanssa ne antavat yleiskuvan ENCS:n rakenteesta ja toiminnasta jäsenvaltioissa.

Vuoden 2015 aikana hallinto auttoi edelleen kollegiota valvomaan ja analysoimaan käynnissä olevia neuvotteluja Eurojustia, Europolia ja EPPO:a koskevista määräyksistä ja valmistelevaan asiaan liittyviä Eurojustin mielipiteitä ja tukea EU:n sidosryhmille. Lisäksi

hallinto auttoi luomaan ja valvomaan toimintasuunnitelmia kuudennen keskinäisen arviointikierroksen ja ulkoisen arvioinnin suositusten toteuttamiseksi.

4.2 Talousarvio ja henkilöstö

Vuoden 2015 loppuessa Eurojustissa oli 349 toimihenkilöä: 69 kansallista jäsentä, varajäsentä ja avustajaa, 199 väliaikaista toimihenkilöä, 7 vuokrahenkilöstön jäsentä, 23 sopimussuhteista toimihenkilöä, 23 kansallista asiantuntijaa ja 28 harjoittelijaa.

Eurojustin talousarvio vuodelle 2015 oli 33 818 000 euroa, johon sisältyi työvoimakustannusten aiheuttaman talousvajeen vuoksi tehty lisätalousarvio.

Eurojustin talousarvio oli vuonna 2015 jälleen alijäämäinen ennakkoimattomien kustannusten ja rakenteellisten puutteiden vuoksi komission tiedonannossa talous- ja henkilöstöresursseista (tästä lähtien MRK, monivuotinen rahoituskehys). Toisena vuotena peräkkäin Eurojust joutui turvautumaan lisätalousarviosta riippuviin riskienhallintatoimiin, kuten lykkäämään toimia ja siirtämään teknologisten edistysaskelten toteuttamista, joiden tarkoitus oli tuottaa pitkäaikaista tehokkuusetua.

Koska lisätalousarvio vahvistettiin vasta vuoden viimeisellä kvartaalilla, Eurojustin suunniteltu vuosityöohjelma täytyi keskeyttää sen varmistamiseksi, että yksikön oikeudelliset velvollisuudet ja operatiivisen toiminnan toteutuminen pysyvät prioriteetteina. Eurojust on onnistunut toteuttamaan talousarvionsa ja saamaan tarvittavat vähennykset lisätalousarvioiden avulla, mutta väistämätön kasvu siirroissa seuraavalle vuodelle sai tilintarkastajat huomauttamaan heikkouksista talousarvion suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Hyväksytty talousarvio ja lisätalousarvio ovat ylittäneet MRK:n enimmäismäärän kolmena viime vuotena (mukaan lukien vuonna 2016), joten Eurojust toivoo, että komission tekemä MRK:n arviointi vuonna 2016 (yhdessä vuoden 2017 talousarviosyklin kanssa) korjaa tilannetta talousarvion ja toimenhaltijoiden määrän suhteen. Eurojust haluaa, että MRK:n arviointi rakenteellisten puutteiden ja muiden ennakkoimattomien ja välttämättömien kustannusten tunnistamiseksi. Arvioinnin tuomien tehokkuusetujen lisäksi on vielä tärkeämpää varmistaa, että Eurojust pystyy käyttämään henkilöstöresurssejaan täysimääräisesti vastatakseen jäsenvaltioiden lisääntyneeseen kysyntään oikeudellisesta yhteistyöstä ja toteuttamaan vuosityöohjelman tavoitteita suunnitellusti. Ilman tarvittua MRK:n enimmäismäärien muokkausta koskien Eurojustin

toimintaa vuosina 2017 - 2020, kumulatiiviset ja väistämättömät oikeudelliset ja taloudelliset velvoitteet tulevat haittaamaan operatiivista työtä.

Taloudellinen suoritus jatkui nousujohteisena vuodesta 2014, ja talousarvion toteutuma oli 99,86 prosenttia. Toimielinten välisen sopimuksen mukaisesti Eurojust toteutti talousarvioviranomaisen vaatimuksen vähentää toimia 5 prosentilla lakkauttamalla neljätointa, jotka olivat täyttämättä. Tämä noudatti yksikön linjaa olla päättämättä henkilöstön työsuhteita leikkausten saavuttamiseksi.

ABAC-hankkeen täytäntöönpano sallii Eurojustin hallinnon henkilöstöresurssien tehokkaamman käytön, ja uusi sähköinen työajanhallintaväline, jonka hallintojohtaja otti käyttöön koskien koko hallintohenkilökuntaa vuonna 2015, on tärkeä edistysaskel toimintoperusteisessa seurannassa ja raportoinnissa.

Eurojust jatkoi käytäntöä, jossa se toimittaa työohjelmansa muille oikeus- ja sisäasioiden virastoille ja saa näiden työohjelman. Lisäksi se antoi palautetta muiden oikeus- ja sisäasioiden virastojen suunnitteluasiakirjoista.

Konsolidoitu vuosittainen toimintakertomus

Hallintojohtajan vuoden 2015 konsolidoitu toimintakertomus, jota tehdään Eurojustin vuosikertomuksen julkaisun ajankohtana, sisältää yksityiskohtaista lisätietoa Eurojustin hallinnon saavutuksista vuonna 2015. Toimintakertomus noudattaa EU:n yksiköiden johtajien hyväksymää rakennetta ja kuvaa tuloksia, jotka saavutettiin toteuttamalla vuosityöohjelman 2015 linjaamat tavoitteet ja toimet, ja henkilöstön ja taloudellisten resurssien käyttöä tässä työssä.

4.3 Ulkoinen viestintä

Eurojust keskittyi kuuteen osa-alueeseen: i) ulkoinen viestintä ja identiteetti, eli brändäys, markkinointi ja asemointi, ii) ulkoiset suhteet ja suhteet EU:n sisällä, iii) mediavaikutuksen ja -näkyvyyden laajentaminen Euroopassa, iv) Eurojustin sähköisen viestinnän vahvistaminen, v) julkaisut, eli tutkimukset, raportit ja esitteet ja vi) sisäinen viestintä.

Eurojust julkaisee säännöllisesti lehdistötiedotteita ja uutisia (95 vuonna 2015) operatiivisesta ja sen ulkopuolisesta toiminnastaan.

Eurojust osallistui eu-LISAn isännöimän oikeus- ja sisäasioiden verkoston puitteissa [videoleikkeen tekoon](#). Eurojust osallistui myös hotspot-tiedotuslehden tekoon yhdessä Frontexin, EASOn, Europolin, eu-LISAn ja FRA:n kanssa.

Eurojustin julkaisut ja infografiikat ovat saatavilla [verkkosivustollamme](#).

Ote Eurojustin julkaisuista vuonna 2015:

Eurojust piti maaliskuussa markkinointiseminaarin Irlannissa, toukokuussa Espanjassa ja marraskuussa Romaniassa, minkä lisäksi se järjesti 42 kiertuetta jäsenvaltioissa. Ne olivat osa jatkuvaa aloitetta antaa tietoa Eurojustin työstä ja antaa toimijoille jäsenvaltioissa tietoa Eurojustin avun arvosta ja tehokkuudesta rajat ylittävän rikollisuuden torjunnassa. Markkinointiseminaarit käsittelevät syvällisesti Eurojustin tapauksia ja Eurojustin tarjoamaan apua toimijoille. Kiertueet antavat yleisemmän kuvan Eurojustin toiminnasta.

4.4 Eurojustin uudet toimitilat

Rakennustyöt etenivät aikataulun ja suunnitelmien mukaan vuonna 2015.

Rakennus alkoi saada muotoaan viimeisellä vuosineljänneksellä. Suunnitteluhanke saatiin valmiiksi ja vuonna 2016 päättyvät hankintamenettelyt aloitettiin.

Asiakirjojen julkinen saatavuus

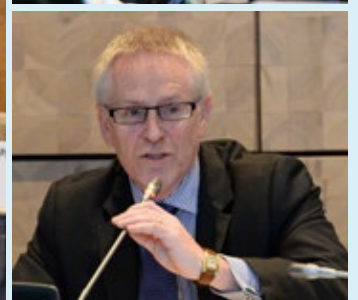
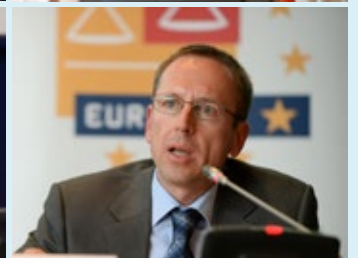
Asiakirjojen julkinen saatavuus

Vuonna 2015 Eurojustin [asiakirjoihin tutustumista koskevia](#) pyyntöjä vastaanotettiin 18 määrän lisäksi edellisvuoden 25 pyynnöstä. Vuonna 2015 ei vastaanotettu uudistettuja pyyntöjä. Lisätietoja on saatavilla Eurojustin verkkosivustolla.

Julkinen asiakirjarekisteri

Julkinen [asiakirjarekisterin](#) tarkoitus on tuoda Eurojustin asiakirjat helpommin kansalaisten saataville ilman tarvetta virallisen pyynnön tekemiselle. Julkinen asiakirjarekisteri on selattavissa Eurojustin verkkosivustolla.

EU:n puheenjohtajavaltio Latvian johtama strategiaseminaari toimivaltaristiriidoista

EU:n puheenjohtajavaltio Luxembourgin johtama työpaja tietojen säilytyksestä

Eurojust ja toimijaverkostot

Eurojust toimii isäntänä ja antaa resursseja EJN-sihteeristölle, JIT-sihteeristölle ja joukkotuhonnan vastaisen verkoston sihteeristölle. Jäsenet ovat osa Eurojustin henkilökuntaa varmistuen säännöllisen raportoinnin aloitteista ja toimista kollegiolle. Sihteeristöt tarjoavat palveluja verkostoille ja edistävät niiden yhteistyötä kansallisten osastojen kanssa yhteisillä toiminnan alueilla.

Eurojust tukee myös Euroopan unionin jäsenvaltioiden valtionsyyttäjien ja johtavien yleisten syyttäjien neuvoa-antavan ryhmän toimintaa.

5.1 Euroopan oikeudellinen verkosto

Euroopan oikeudellinen verkosto EJN on vuonna 1998 perustettu yhteyshenkilöiden verkosto, jonka tarkoitus on helpottaa rikosasioita koskevaa oikeudellista yhteistyötä. EJN-sihteeristö aloitti toimintansa Eurojustissa vuonna 2003.

Kokoukset Vuonna 2015 täysistunnot pidettiin Riikassa ja Luxembourgin. Riikan kokous käsitteli EU:n puitepääöstä vankien siirtämisestä ja direktiiviä eurooppalaisesta suojelumääräyksestä. Luxemburgin kokouksessa käsiteltiin kolmea direktiiviä epäiltyjen ja syytettyjen menettelyllisistä oikeuksista. Haagin Eurojustissa järjestettiin kolme kokousta; normaali kokous, kansallisten yhteyshenkilöiden kokous ja välineyhteyshenkilöiden kokous. Alueellisia kokouksia pidettiin Kroatiassa, Virossa ja Liettuassa. Bulgariassa, Ranskassa ja Portugalissa järjestettiin kansallisia kokouksia, joissa keskusteltiin ja pyrittiin kehittämään kansainvälistä oikeudellista yhteistyötä eri osa-alueilla, mukaan lukien suhteita EJN:n ja Eurojustin välillä. Kansallisten osastojen edustajat ottivat osaa näihin kokouksiin.

EJN-uutiskirje EJN-uutiskirje julkaistiin ensimmäisen kerran vuonna 2015. Sen tarkoitus on antaa tietoa EJN:n ja EJN-sihteeristön käynnissä olevasta toiminnasta EJN:n yhteyshenkilöille.

EJN:n puheenjohtajatroikka EJN muutti puheenjohtajatroikan toimintaa dynaamisempaan suuntaan ottamalla tulevat EJN:n puheenjohtajat aiemmassa vaiheessa mukaan suunnitteluun. Uudistettu EJN:n puheenjohtajaryhmä koostuu edeltävästä, nykyisestä ja kahdesta tulevasta EJN:n puheenjohtajasta.

EJN ja Eurojust EJN ja Eurojust etsivät yhteistä lähestymistapaa kuudennen keskinäisen arviointikierroksen EJN:ää koskeviin suosituksiin. Suositusten täytäntöönpanon varmistamiseksi tehtiin

toimintasuunnitelma. Yhteinen asiakirja *Assistance in International Cooperation in Criminal Matters for Practitioners: EJN and Eurojust, 'What can we do for you?'*, (kansainvälisen yhteistyön keinoja toimijoille rikosasioissa: miten EJN ja Eurojust palvelevat) käännettiin kaikille EU:n virallisille kielille ja julkaistiin EJN:n ja Eurojustin verkkosivustolla. Tämä yhteinen asiakirja kuvaa jäsenvaltioiden oikeudellisille toimijoille EJN:n ja Eurojustin tarjoamia palveluja ja auttaa toimijoita päättämään, pitäisikö tapaus käsitellä EJN:ssä vai Eurojustissa. Asiakirja takaa sen, että EJN ja Eurojust käyttävät aikaa ja resursseja tehokkaasti ja vaikuttavasti käsitellessään mandaattiansa mukaisia tapauksia välttämällä päällekkäistä työtä.

EJN:n verkkosivusto EJN:n uusi [kotisivu](#) otettiin käyttöön. Uuden ulkoasun myötä sivustolta on helpompaa löytää tietoa ja välineitä. Verkkosivuston oikeudellinen kirjasto sisältää nyt kaikki rikosoikeudellisen yhteistyön vastavuoroisen tunnustamisen välineet muokattavina Word-tiedostoina kaikilla EU:n virallisilla kielillä. Oikeudellisesta Atlaksesta julkaistiin uusi versio. Se auttaa toimijoita tunnistamaan toimivaltaiset viranomaiset kaikkien vastavuoroisen tunnustamisen välineiden ja perinteisten keskinäisten oikeusapupyynnöiden käytössä.

Euroopan oikeusportaali Keskustelu yhteistyöstä EJN:n ja oikeusportaalien kanssa jatkui tarkoituksena yhdistää EJN:n verkkosivusto Euroopan oikeusportaliin, sähköiseen palveluun vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella.

Koulutus EJN-sihteeristö järjesti EJN:n yhteyshenkilöille 6. englannin kielen koulutustilaisuuden yhteistyössä Trierin Eurooppa-oikeuden akatemian (ERA) kanssa. Viikon koulutuksen aikana osallistujat opettelivat ja harjoittelivat rikosoikeudellisen yhteistyön ilmaisia ja sanastoa sekä vaihtoivat tietoa kansallisista oikeusjärjestelmistään.

5.2 Yhteisten tutkintaryhmien kansallisten asiantuntijoiden verkosto

Vuonna 2004 perustettu JIT-verkosto koostuu kansallisista oikeus- ja lainvalvontayhteyshenkilöistä, jotka vastaavat yhteisten tutkintaryhmien käytön edistämisestä ja tiedon ja parhaiden käytäntöjen jakamisen parantamisesta jäsenvaltioiden välillä. Verkoston sihteeristö on toiminut Eurojustin yhteydessä vuodesta 2011 alkaen, mikä tehostaa vuorovaikutusta.

Funding joint investigation teams

Providing technical and financial support to JITs is part of Eurojust's mission to stimulate and improve the coordination of investigations and prosecutions in cross-border criminal cases. This funding programme ensures that financial and other organisational constraints linked to the cross-border nature of a case do not hinder the establishment and operational needs of a JIT.

Who can apply?

- Judicial and/or law enforcement authorities
- JITs between EU States and JITs between EU/non-EU States
- Eurojust's National Members invited to participate in the JIT

What is not covered?

- ✗ Costs prior to the JIT
- ✗ Domestic costs
- ✗ Purchase of equipment
- ✗ Pre-financing of costs

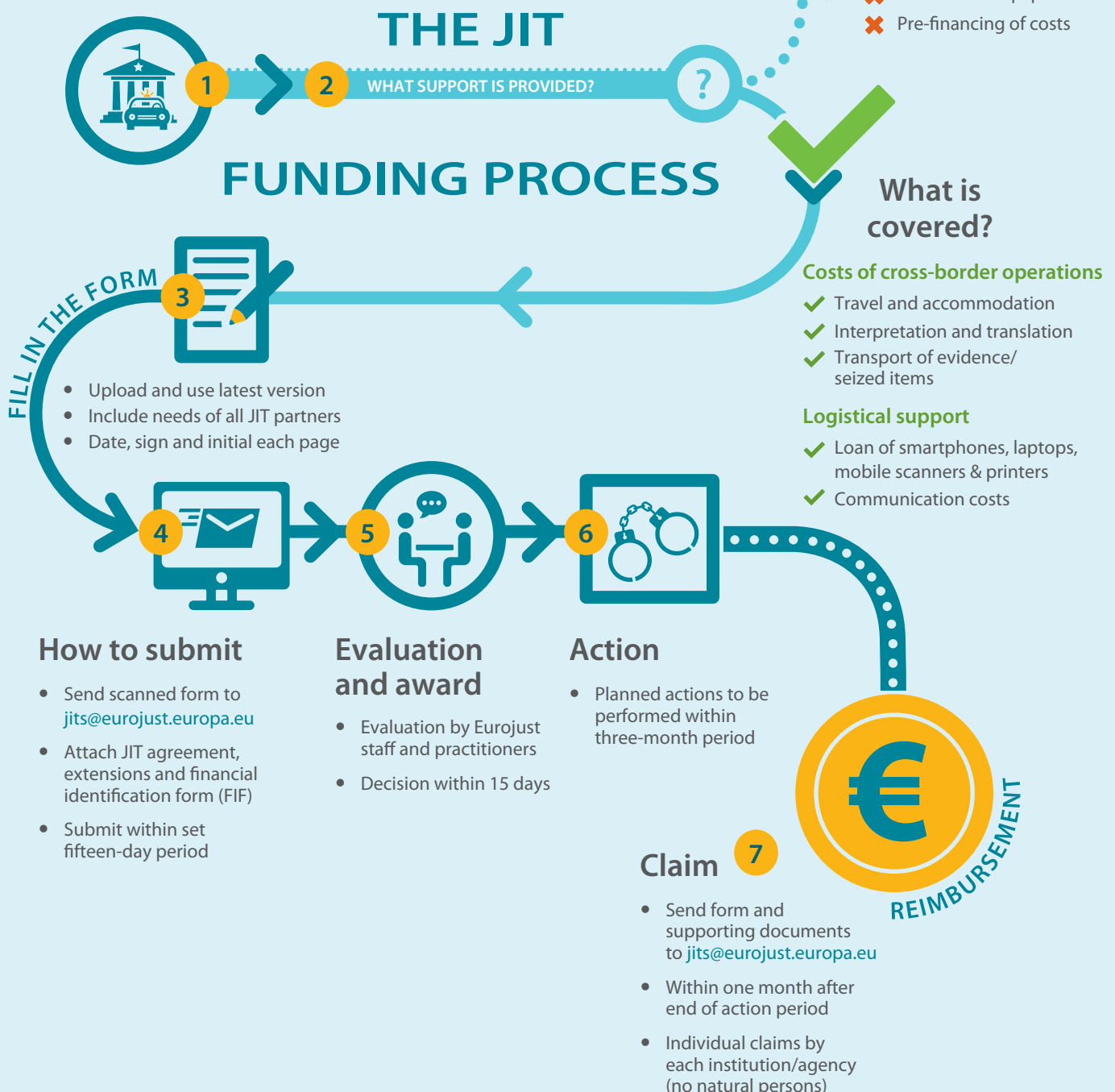
What is covered?

Costs of cross-border operations

- ✓ Travel and accommodation
- ✓ Interpretation and translation
- ✓ Transport of evidence/seized items

Logistical support

- ✓ Loan of smartphones, laptops, mobile scanners & printers
- ✓ Communication costs

Vuosikokous Yhteisten tutkintaryhmien kansallisten asiantuntijoiden 11. vuosikokous järjestettiin 11. - 12. kesäkuuta 2015. Kokouksen pääaihe oli *Enhancing access to JITs: what tools to support innovative practice?* (yhteisten tutkintaryhmien työn edistäminen: luovuutta tukevat välineet), jonka tavoite oli arvioida tarvetta päivittää yhteisten tutkintaryhmien työtä tukevia välineitä (JIT-käsikirja, mallisopimus, JIT-ryhmien operatiivinen toimintasuunnitelma) saatujen kokemusten perusteella. [Kokouksen tulokset ovat saatavilla](#) Eurojustin verkkosivustolla.

Hankkeet JIT-verkoston hankkeissa koettiin huomattavaa edistystä. JIT-verkoston yhteydenpitofoorumin rajoitetulle osiolla laitettiin saataville 12 *fiche espagnole* -yhteenvetoa JIT-ryhmien perustamisesta ja toiminnasta. Joulukuussa julkaistiin ensimmäinen JIT-arviointiraportti, ja se annettiin toimijoiden ja kiinnostuneiden sidosryhmien saataville. Asiakirjaan on koottu määrällisiä ja laadullisia tuloksia 42 JIT-ryhmän itsearvioinneista, jotka annettiin sihteeristölle huhtikuun 2014 ja lokakuun 2015 välillä. Se kuvaa suurimpia etuja, parhaita käytäntöjä ja haasteita, joita toimijat ovat kokeneet JIT-ryhmien käytössä.

Rajoitettu yhteydenpitofoorumi JIT-ryhmien verkoston rajoitettu yhteydenpitofoorumi internetissä toimii keskitettynä keräyspaikkana JIT-ryhmiin liittyvälle tiedolle, etenkin liittyen JIT-lainsäädäntöön ja JIT-ryhmien arviointiin. Vuonna 2015 JIT-verkoston vuosikokouksessa päätettiin, että pääsy tälle alustalle sallitaan kaikille kiinnostuneille EU:n toimijoille, kuten EJN:n yhteyshenkilöille ja JIT-ryhmien johtajille, joiden ryhmä saa taloudellista tukea.

JIT-ryhmien rahoitus Eurojustin ja JIT-verkoston tuloksekas vuorovaikutus näkyy myös JIT-sihteeristön vuonna 2013 saamasta tehtävästä hallinnoida Eurojustin taloudellista tukea JIT-ryhmien toiminnalle (ks. kohta 1.4).

Koulutus JIT-verkosto ja sen sihteeristö jatkoivat menestyksekkästä yhteistyötä CEPOLin ja EJTN:n kanssa käytännön JIT-koulutuksen suunnittelussa ja täytäntöönpanossa EU:ssa ja sen ulkopuolella. Koulutuksella on tärkeä rooli välineen käytön edistämisessä.

5.3 Joukkotuhonnan vastainen verkosto

Joukkotuhontarikosten, ihmisyyttä vastaan tehtyjen rikosten ja sotarikosten tutkinnan ja niistä syyttämisen yhteyshenkilöiden verkosto perustettiin vuonna

2002 varmistamaan kansallisten viranomaisten välinen tiivis yhteistyö kyseisten rikosten tutkinta- ja syytetoimissa jakamalla operatiivista tietoa, parhaita käytäntöjä ja kokemusta. Joukkotuhonnan vastaisen verkoston sihteeristö perustettiin Eurojustin yhteyteen heinäkuussa 2011.

Kokoukset Eurojustissa pidettiin kaksi verkoston täysistuntoa vuonna 2015. Huhtikuussa käsiteltiin julkisiin lähteisiin ja maanhavainnointitietoihin perustuvia kansainvälisten rikosten tutkinta- ja syytetoimia, ja lokakuussa aiheena oli siviilien ja taistelijoiden erot ja syyttämistoimet aseellisten nykykonfliktien erilaisia osanottajia kohtaan eri lainsäädäntöjen mukaan (terrorismin torjunta, kansainväliset rikokset ja tavalliset rikokset). Molempien täysistuntojen tulokset ovat saatavilla [Eurojustin verkkosivustolla](#). Lisäksi järjestettiin kaksi tapauskohtaista kokousta, joissa keskusteltiin ja pyrittiin auttamaan kansallisia tutkintoja Syyriassa käynnissä olevasta konfliktista ja edistämään yhteistyötä koskien Liberiassa tapahtunutta konfliktia.

Strategia-asiakirja Edistystä saavutettiin julkaisulla Strategy, joka sisältää kattavan määrän toimia, joilla voidaan antaa lisää tukea kansallisille viranomaisille taistelussa rankaisemattomuutta vastaan. [Strategy](#) on oikeus- ja sisäasioiden ministerien hyväksymä EU:n vertailuväline, jossa on käytännön suuntaviivoja kansainvälisten rikosten tutkinta- ja syytetoimille kansallisella tasolla. Se käännettiin kaikille EU:n virallisille kielille ja on saatavilla Eurojustin verkkosivustolla.

Rajoitetun yhteydenpitofoorumin kehittäminen Rajoitettu yhteydenpitofoorumi sisältää kansallisille viranomaisille tarkoitettua olennaista tietoa taistelusta rankaisemattomuutta vastaan. Sitä laajennettiin ja päivitettiin käyttäjäystävällisemmäksi ja käytännöllisemmäksi kansallisille yhteyshenkilöille.

Koulutus Kansallisten tuomarien ja syyttäjien koulutus koskien kansainvälisiä rikoksia ja niihin liittyvien syytetoimien ja oikeudenkäyntien yksityiskohtia aloitettiin vuonna 2015. Koulutuksen kehitti ja toteutti joukkotuhonnan vastaisen verkoston sihteeristö yhteistyössä EJTN:n kanssa. Koulutus keskittyi oikeudellisiin ominaispiirteisiin kansainvälisissä rikosoikeudellisissa tapauksissa ja niiden soveltamiseen kansallisilla toimivalta-alueilla. Koulutus sisälsi moduulit rikosten määrittämisestä, vastuun muodoista, todisteisiin liittyvistä haasteista, oikeuskäsittelyn valmistelun käytännön toimista ja oikeudellisesta yhteistyöstä kolmansien maiden, YK:n ja kansalaisjärjestöjen kanssa.

5.4 EU:n jäsenvaltioiden valtakunnansyyttäjien ja johtavien yleisten syyttäjien neuvoa-antava ryhmä

[Neuvoa-antava ryhmä](#) perustettiin vuonna 2010 vahvistamaan jäsenvaltioiden oikeudellista yhteistyötä ja keskinäistä luottamusta ja antamaan asiantuntijatietoa EU:n toimielimille vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen luomisesta. Eurojust jatkoi vuonna 2015 oikeudellisen, hallinnollisen ja taloudellisen tuen antamista neuvoa-antavalle ryhmälle ja isännöi sen kahdesti vuodessa pidettäviä kokouksia.

Kesäkuussa 2015 Eurojustissa järjestettiin [neuvoa-antavan ryhmän 9. kokous](#) puheenjohtajavaltion Latvian tuella. Latvian valtakunnansyyttäjän järjestämässä kokouksessa ryhmän jäsenet keskustelivat oikeusasioden, kuluttaja-asioiden ja sukupuolten tasa-arvon komissaarin Věra Jourován kanssa EPPO:n perustamisesta ja sen toiminnasta suhteessa Eurojustiin. Ryhmän jäsenet kertoivat näkemyksiään EPPO:n, Eurojustin, EJN:n, Europolin ja OLAFin rooleista nykyisissä ja tulevaisuudessa oikeudellisissa puitteissa. Toinen suurta mielenkiintoa herättänyt aihe oli Eurojustin näkemys vierastaistelijoiden ilmiöstä ja rikosoikeudellisista vastatoimista. Neuvoa-antavan ryhmän kokous pidettiin samaan

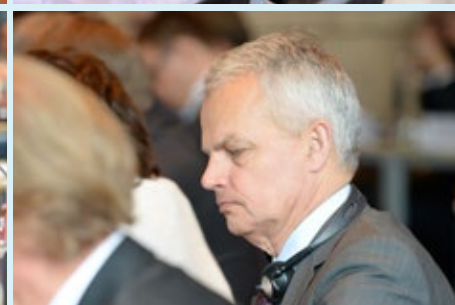
aikaan kuin Eurojustin strategiaseminaari *Conflicts of jurisdiction, transfer of proceedings and ne bis in idem: successes, shortcomings and solutions* (toimivaltaristiriidat, käsittelyjen siirto ja *ne bis in idem* -ongelmat: onnistumisia, puutteita ja ratkaisuja). Neuvoa-antava ryhmä teki yhteisiä johtopäätöksiä aiheesta seminaarin ja ryhmän jäsenten panoksen perusteella (ks. kohta 3.1).

Luxembourgin valtakunnansyyttäjä kutsui koolle [neuvoa-antavan ryhmän 10. kokouksen](#) Eurojustissa joulukuussa 2015. Ryhmän jäsenet kertoivat näkemyksiään käytännön seurauksista tutkinta- ja syytetoimille, jotka aiheutuvat tietojen säilyttämisdirektiivin kumoamisesta CJEU:n toimesta. Eurojust kertoi osallistujille viimeaikaisista toimistaan koskien terrorismin torjuntaa ja vierastaistelijojen ja antoi tietoa EU:n aloitteista maahanmuuttokriisin käsittelemiseksi ja Eurojustin toiminnasta laittoman maahantulon järjestämisen torjunnassa. Ryhmän jäsenet kertoivat kokemuksiaan kansallisen tason haasteista ja käsittelivät EU:n päätöksentekijöille esiteltäviä yhteisiä johtopäätöksiä näistä aiheista. Neuvoa-antavan ryhmän kokousta edelsi Eurojustin työpaja tietojen säilytyksestä vakavan rikollisuuden torjunnassa (ks. kohta 3.2).

Kumpaankin tilaisuuteen osallistui laaja kirjo asiantuntijoita, korkea-arvoisia edustajia kansallisista syyttäjälaitoksista ja edustajia EU:n virastoista ja toimielimistä. Neuvoa-antavan ryhmän viidentenä vuosipäivänä pohdittiin neuvoa-antavan ryhmän tulevaa muotoa ja sisältöä. [Neuvoa-antavan ryhmän kokousten johtopäätökset](#) ovat saatavilla Eurojustin verkkosivustolla.

Neuvoa-antavan ryhmän kokous EU:n puheenjohtajavaltion Latvian...

... ja Luxembourgin aikana

Arviointi ja tulevaisuudennäkymät

Teema

Kuudes keskinäinen arviointikierros jäsenvaltioissa

Yhteisen toiminnan 97/827/YOS mukaisesti GEN-VAL-työryhmä päätti kesäkuussa 2011, että kuudes keskinäinen arviointikierros käsittelee Eurojust-yksikön perustamisesta vakavan rikollisuuden torjunnan tehostamiseksi 28. päivänä helmikuuta 2002 tehdyn neuvoston päätöksen 2002/187/YOS täytäntöönpanoa ja toimintaa jäsenvaltioissa, sellaisena kuin päätös on viimeksi muutettuna neuvoston päätöksillä 2003/659/YOS ja 2009/426/YOS ja 29. kesäkuuta EJN:n perustamisesta annetulla yhteisellä toiminnalla 98/428/YOS, jonka korvasi neuvoston päätös 2008/976/YOS EJN:n toiminnasta rikosasioissa jäsenvaltioissa.

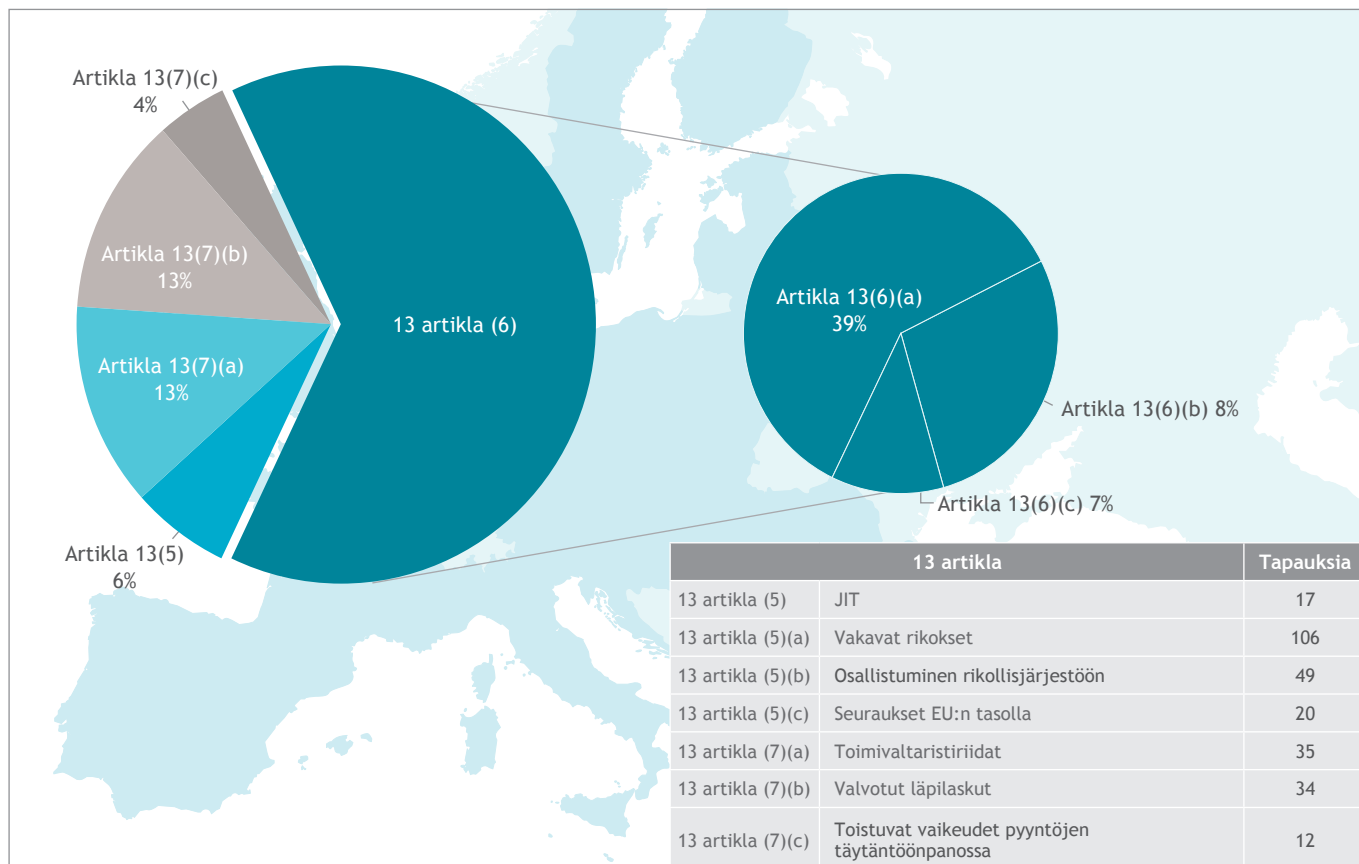
Jäsenvaltioissa tehtiin vertaisarviointeja toukuusta 2012 toukokuuhun 2014. Eurojustin tarkkailijat osallistuivat kaikkiin arviointeihin. Jäsenvaltioihin tehtyjen vierailujen jälkeen asiantuntijat laativat raportteja neuvoston sihteeristön ja tarkkailijoiden avulla. Kuudennen keskinäisen arviointikierroksen tulosten loppuraportti hyväksyttiin 17. joulukuuta 2014. Se sisältää 24 suositusta jäsenvaltioille, Euroopan unionin toimielimille, Eurojustille ja EJN:lle.

Lokakuussa 2014 collegio otti käyttöön sisäisen toimintasuunnitelman edistääkseen keskinäisten arviointien kuudennen kierroksen suositusten täytäntöönpanoa. Vuonna 2015 täytäntöönpano eteni kaikilla osa-alueilla. Eurojustin operatiiviset valmiudet kasvoivat, tiedonvaihdon keinoja ja välineitä toimivaltaisten viranomaisten välillä lisättiin ja yhteistyötä EJN:n kanssa suoraviivaistettiin.

Eurojustin extranet-palvelu

Extranet-palvelu on kansallisille yhteyshenkilöille tarkoitettu Eurojustin verkosivuston rajoitettu osio. Se sisältää toimijoiden työlle tärkeitä asiakirjoja, kuten kansallisia ohjeita tapauksien jaosta Eurojustin ja EJN:n välillä ja Eurojust-päätöksen 13 artiklan toteuttamisesta sekä *fiche suédoise* -lomakkeet ENCS:n ulottamisesta jäsenvaltioihin.

13 artiklan tapaukset

Fiche suédoise -lomakkeet

Fiche suédoise -lomakkeissa esitetään yleiskatsaus ENCS:n rakenteeseen ja toimintaan jäsenvaltioittain. Eurojust päivittää tämän välineen säännöllisesti tukeakseen ENCS:n täytäntöönpanoa ja vaihtaakseen kokemuksia ja parhaita käytäntöjä. Marraskuusta 2014 lähtien lomakkeisiin on kuulunut osio, jossa on kokoelma saatavilla olevia kansallisia suosituksia liittyen Eurojust-päätöksen 13 artiklan täytäntöönpanoon ja tapausten jakamiseen Eurojustin ja Euroopan oikeudellisen verkoston välillä.

Ulkopuolinen arviointi Eurojustista ja sen toiminnasta

Eurojust-päätöksen 41 a artiklan mukaan kollegion tulee määrätä aikarajaan 4. kesäkuuta 2014 mennessä viiden vuoden välein toistuva riippumaton ulkopuolinen arviointi Eurojust-päätöksen täytäntöönpanosta ja Eurojustin suorituksesta.

Kollegio aloitti arviointitehtävän suunnittelun vuonna 2013 ottamalla käyttöön arvioinnin tehtävänmäärityksen kuultuaan Euroopan komission kannan asiasta. Vuoden 2014 alkupuoliskolla tehdyn hankintamenettelyn jälkeen EY:n (entinen Ernst & Young) kanssa tehtiin sopimus arvioinnin toimittamisesta.

Eurojustin arviointi suoritettiin syyskuun 2014 ja kesäkuun 2015 välillä. [Ernst & Youngin lopullinen arviointiraportti](#) Eurojust-päätöksestä ja Eurojustin toiminnasta tehtiin julkiseksi 30. kesäkuuta 2015. Raportti toimitettiin Euroopan komissiolle, Euroopan parlamentille ja Euroopan neuvostolle.

Kollegio keskusteli EY:n kehitys- ja parannussuosituksista, varsinkin koskien hallintojärjestelmän rakennetta ja tarvetta tehostaa kollegion sisäisiä työrankenteita, käytäntöjä ja operatiivisia menettelytapoja. Vuoden 2015 lopussa kollegio otti käyttöön sisäisen

toimintasuunnitelman suositusten toteuttamiseksi. Se täydentää sisäistä toimintasuunnitelmaa, joka tehtiin kuudennen keskinäisen arviointikierroksen perusteella. Eurojustin puheenjohtaja kertoi joulukuussa 2015 Euroopan parlamentille arvioinnin tuloksista ja Eurojustin suunnittelemista toimista.

Eurojust-päätöksen lainsäädännöllinen kehitys

85 artiklan sopimuksessa Euroopan unionin toiminnasta (SEUT) mukaisesti komissio esitti heinäkuussa 2013 ehdotuksen uudesta Eurojust-asetuksesta, jonka tarkoitus on vahvistaa Eurojustia ja lisätä sen tehokkuutta. Maaliskuussa 2015 neuvosto otti käyttöön osittaisen yleisnäkemyksen asetusehdotuksesta lukuun ottamatta säännöksiä, jotka koskevat Euroopan syyttäjänvirastoa. Eurojust jatkoi osallistumista EU:n toimielinten neuvotteluihin muun muassa tietosuoja-asiantuntemuksensa perusteella.

Uuden Eurojust-asetusehdotuksen lisäksi Euroopan komissio teki lainsäädäntöehdotuksen EPPO:n perustamisesta SEUT-sopimuksen 86 artiklan mukaisesti, jossa säädetään, että tuleva EPPO voidaan perustaa Eurojustin pohjalta. EU:n toimielimet tarkastelevat Eurojustin ja tulevan EPPO:n toiminnallista suhdetta ja sen vaikutusta Eurojustin toimintaan ja resursseihin. Eurojust on kertonut asiantuntemukseen perustuvat kantansa ja huolenaiheensa EU:n toimielimille.

Lainaus EY:n loppuraportista

"Eurojust on pohjiaan myöten tehokas yksikkö, joka kerta toisensa jälkeen suorittaa operatiivisen ydintoimintansa erinomaisesti. Eurojustin käsittelemien tapausten määrä on kasvanut tasaisesti (1 085 tapausta vuonna 2007 ja 1 804 tapausta vuonna 2014), mikä kertoo yksikön keräämästä maineesta ja luotamuksesta kansallisten viranomaisten parissa ja sen tarjoamien palvelujen arvosta."

Neuvoston päätelmien seuranta

Oikeus- ja sisäasioiden neuvosto hyväksyi heinäkuussa [päätelmät Eurojustin vuoden 2014 vuosikertomuksesta](#). Alla on lisätietoja aloista, joista neuvosto antoi suosituksia Eurojustille, tai joilla neuvosto pyysi Eurojustia tehostamaan toimintaansa.

Operatiivisen kyvyn tehostaminen

- ▶ Operaatiokäsikirjan tekeminen Eurojustin tehokkuuden ja vaikuttavuuden lisäämiseksi. Käsikirja sisältää suuntaviivoja koordinaatiokokouksista.
- ▶ Eurojust valvoo ja arvioi säännöllisesti OCC:n käyttöä kansallisten viranomaisten toimesta. OCC:n avulla toimivaltaiset kansalliset viranomaisten voivat ottaa yhteyttä valtionsa edustajaan Eurojustissa kiireellisissä tapauksissa toimistoajan ulkopuolella. OCC vastaa soittajan äidinkielellä ja siirtää puhelun kansalliselle OCC-päivystäjälle. Eurojustin ulkoisessa arvioinnissa todettiin, että OCC:n käyttö on toistaiseksi ollut melko rajallista. Kansallisiin jäseniin sai yhteyden kellon ympäri jo ennen OCC:n käyttöönottoa. Eurojust esitti näkemyksiään neuvotteluista Eurojust-asetuksen tekstistä ja ehdotti, että ilmaisu ”yhden OCC-yhteyshenkilön kautta Eurojustissa” poistetaan, sillä se rajoittaa vaihtoehtoisia ratkaisuja.
- ▶ Työ uuden, käyttäjäystävällisemmän 13 artiklan mukaisen tiedonvaihdon pdf-lomakkeen parissa jatkui, ja siinä otettiin huomioon kuudennessa yhteisessä arviointikierroksessa tehdyt jäsenvaltioiden suositukset.
- ▶ Asianhallintajärjestelmään kehitettiin uusi toiminnallinen ominaisuus, jolla kansalliset viranomaiset saavat palautetta 13 artiklan mukaisen tiedonvaihdon pdf-lomakkeen ilmoituksista. Uusi ratkaisu mahdollistaa yön yli tapahtuvan yhteyksien havaitsemisen asianhallintajärjestelmän avulla ja hyödyllisten osumien maksimoinnin.
- ▶ Vuonna 2015 otettiin käyttöön turvalliset verkkoyhteydet Espanjaan ja Luxembourgiin, mikä nosti Eurojustin ja jäsenvaltioiden välisten turvallisten yhteyksien määrän 13:een.
- ▶ Asianhallintajärjestelmää päivitettiin kahdesti Eurojust-päätöksen 12 artiklan täytäntöönpanon tukemiseksi Eurojustin tietosuojamääräysten mukaisesti. Eurojust on jatkanut työtä kehittääkseen ENCS:n jäsenille, lähinnä Eurojustin kansallisille yhteyshenkilöille, kustannustehokkaampia tapoja asianhallintajärjestelmän käyttöön.
- ▶ Eurojustin kansalliset yhteyshenkilöt saavat säännöllisesti päivitettyä tietoa kansallisista suuntaviivoista 13 artiklan täytäntöönpanosta ja tapausten jakautumisesta Eurojustin ja EJN:n välillä. Lisätietoa jäsenvaltioiden ENCS:n toiminnasta löytyy fiche suédoise -lomakkeista. Tiedot ovat saatavilla kokonaisuudessaan Eurojustin extranet-palvelun rajatulla alueella.
- ▶ Sisäisiä toimintasuunnitelmia on kehitetty kuudennen keskinäisen arviointikierroksen ja ulkoisen arvioinnin suositusten täytäntöönpanoon pikaisesti ja suoraviivaisesti.

Rikoslajit: terrorismi, terrorismiin syyllistyvät vierastaistelijat ja kyberrikokset

- ▶ Lisääntynyt tiedonjako neuvoston päätöksen 2005/671/YOS mukaisesti.
- ▶ Eurojustin *TCM 2015*.
- ▶ Kolmas Eurojust-raportti terrorismiin syyllistyvistä vierastaistelijoista.
- ▶ Osallistuminen Europolin Focal Point Travellers -tiimin toimintaan.
- ▶ Eurojustin osallistuminen TE-SAT-raporttiin.

- ▶ Taktinen kokous yhdenmukaisista oikeudellisista toimista terrorismiin syyllistyneitä vierastaistelijoita vastaan.
- ▶ Eurojustin kansallisten yhteyshenkilöiden vuosittainen strategiakokous terrorismista.
- ▶ Yhteyshenkilöiden nimittäminen Algeriaan, Chileen, Irakiin, Jordaniaan, Libanoniin, Palestiinaan ja Saudi-Arabiaan.
- ▶ Eurojustin edustajan nimittäminen EC3:een.
- ▶ Eurojustin ja Europolin yhteinen asiakirja *Common challenges in cybercrime cases* (yleiset haasteet kyberrikostapauksissa).
- ▶ Tietojen säilyttämistä koskevan vuoden 2006 direktiivin kumoamisen vaikutusten arviointi.
- ▶ Taktinen kokous *Territoriality in cyberspace and the admissibility of e-evidence in cybercrime-related judicial proceedings* (alueperiaate kyberavaruudessa ja sähköisten todisteiden hyväksyttävyys kyberrikoksiin liittyvissä oikeusmenettelyissä).
- ▶ Eurojustin kokous *Towards a Judicial Cybercrime Network* (kohti kyberrikoksia käsittelevää oikeudellista verkostoa).
- ▶ Osallistuminen seitsemänteen, kyberrikoksille omistettuun keskinäiseen arviointikierrrokseen.

Yhteistyö EJN:n, Europolin ja OLAFin kanssa

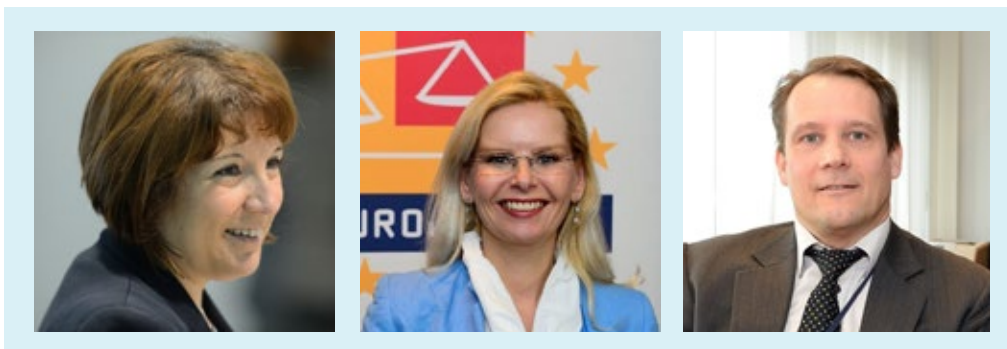
- ▶ Eurojustin ja EJN:n yhteinen asiakirja *Assistance in International Cooperation in Criminal Matters for Practitioners: EJN and Eurojust, 'What can we do for you?'*, (kansainvälisen yhteistyön keinoja toimijoille rikosasioissa: miten EJN ja Eurojust palvelevat) käännettiin kaikille EU:n virallisille kielille ja laitettiin saataville EJN:n ja Eurojustin verkkosivustoille.
- ▶ Eurojust ja EJN koordinoivat sisäiset toimintasuunnitelmansa kuudennen keskinäisen arviointikierroksen suositusten perusteella.
- ▶ Europol osallistui 99 koordinaatiokokoukseen, viiteen koordinaatiokeskukseen ja 34 Eurojust-tapaukseen.
- ▶ Virallinen yhteistyö 24 Europol-koordinaatiokeskuksen kanssa 29:stä ja aktiivinen osallistuminen vuoden 2016 operatiivisen toimintasuunnitelman kehittämiseen.
- ▶ OLAF osallistui viiteen koordinaatiokokoukseen ja 20 tapaukseen yhdessä Eurojustin kanssa ja oli ensimmäistä kertaa mukana yhteisessä tutkintaryhmässä.

Yhteistyö kolmansien maiden kanssa

- ▶ Kolmansien maiden osallistuminen Eurojustin tapauksiin, koordinaatiokokouksiin, koordinaatiokeskuksiin ja yhteisiin tutkintaryhmiin kasvoi.
- ▶ Sveitsin yhteyssyyttäjän nimittäminen Eurojustiin.
- ▶ Neuvottelut yhteistyösopimuksista Ukrainan ja Montenegron kanssa viimeisteltiin.
- ▶ Eurojustin kansallisten yhteyshenkilöiden verkosto laajeni kattamaan 39 kolmatta maata.
- ▶ Seminaari *Application of the Mutual Legal Assistance and Extradition Agreements between the EU and the USA* (Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen keskinäiset oikeusapupyynnöt ja luovutus sopimukset).
- ▶ Eurojustissa keskusteltiin Eurojustin yhteyssyyttäjien oikeudellisesta asemasta ja roolista kolmansissa maissa sisältäen valintakriteerit kolmansille maille. Eurojust jatkoi täytäntöönpanojärjestelyjen teknisen puolen valmistelua Eurojust-päätöksen 27 a (4) artiklan perusteella Euroopan komission konsultointiavulla.
- ▶ Eurojust tukee useita hankkeita Länsi-Balkanilla.

Kiitos ja näkemiin

Haluamme kiittää **Donatella Frendo Dimechiä**, entistä *Maltan* kansallista jäsentä, **Ingrid Maschl-Clausenia**, entistä *Itävallan* kansallista jäsentä ja **Harri Tiesmaata**, entistä *Suomen* kansallista jäsentä heidän työstään ja arvokkaasta panoksestaan Eurojustin työlle.

Haluamme myös kiittää **Teresa-Angela Cameliota**, *Italian* kansallisen jäsenen 1. avustajaa ja **Pietro Suchania**, *Italian* kansallisen jäsenen 2. avustajaa heidän työstään Italian osastolla ja heidän arvokkaasta panoksestaan Eurojustin työlle.

© Eurojust, 2016

Kaikki oikeudet pidätetään. Tätä julkaisua tai sen osia ei saa jäljentää tai käyttää missään muodossa tai millään keinoin graafisesti, sähköisesti tai mekaanisesti eikä valokopioida, tallentaa, nauhoittaa tai siirtää tietojärjestelmämuotoon ilman Eurojustin lupaa.

Kiitos kaikille yksiköille niiden panoksesta.

Valokuvat: Barry Irvine, Jakov Minić (Eurojust); Shutterstock

EUROJUST

Maanweg 174, 2516 AB Haag, Alankomaat

Puhelin: +31 70 412 5000 - Sähköposti: info@eurojust.europa.eu - Verkkosivusto: www.eurojust.europa.eu